

Lupp 2023

Lokal uppföljning av ungdomspolitiken

Ludvika

ENKÄTFABRIKEN

LUDVIKA
KOMMUN

“Fråga mera frågor till dem yngre, dem har många saker att säga och mycket som dem vill påverka”

– Kille, gymnasiet

Innehållsförteckning

Sammanfattning	4
Bakgrund och syfte	6
A. Bakgrundsfrågor	8
B. Fritid	12
C. Skola	26
D. Politik och samhälle	40
E. Trygghet	54
F. Hälsa	63
G. Arbete	79
H. Framtid	83
Referenslista	92

Innehållet i rapporten är färgkodat!

Hitta den del du vill läsa genom att titta på färgen i avsnittets kant.

Sammanfattning

Att ha kunskap om unga och deras livsvillkor är en viktig förutsättning för kommunernas arbete i alla förvaltningar och områden. Både barnkonventionen som nu är lag och Sveriges ungdomspolitik betonar vikten av att alla beslut som tas, som på något sätt rör barn och unga, alltid ska utgå från ett barn- och ungdomsperspektiv. I Sverige beslutade riksdagen år 2014 om en ny ungdomspolitik. Sveriges ungdomspolitiska mål är att alla ungdomar (mellan 13 och 25 år) ska ha goda levnadsvillkor, makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Alla beslut som tas och insatser som genomförs rörande unga ska utgå från dessa mål. I det ungdomspolitiska handlingsprogrammet togs även tre prioriterade områden fram: ungdomars inflytande, egen försörjning och psykisk hälsa. En viss modifiering har gjorts sedan dess, och de nuvarande prioriterade områdena är: ungas etablering i arbets- och samhällslivet, ungas makt och delaktighet samt ungas fritid, organisering och välmående.

Vi rekommenderar att man läser hela rapporten för att få en mer heltäckande bild av ungdomarnas livsvillkor i Ludvika kommun. Några korta sammanfattade reflektioner presenteras dock här i några utvalda områden.

Fritiden i Ludvika

- Majoriteten av ungdomarna i Ludvika är nöjda med sin fritid. Till skillnad från år 2022 syns endast en mindre skillnad i nöjdhet mellan killar och tjejer. Killar svarar dock fortsatt i högre grad än tjejer att det finns ganska eller väldigt mycket att göra på fritiden.
- Gymnasieungdomarna är fortsatt mindre nöjda med utbudet av fritidsaktiviteter än vad högstadieungdomarna är. Skillnaden är dock mindre än år 2022. Jämfört med rikssnittet syns en lägre nöjdhet med utbudet bland ungdomarna i Ludvika. När det kommer till andelen som saknar fritidsaktiviteter svarar ungefär 35 %, både i högstadiet och gymnasiet, att de tycker det saknas fritidsaktiviteter där de bor.
- En hög andel av både killarna och tjejerna brukar träna/idrotta/gymma minst en gång i veckan. Liksom år 2022 svarar dock killar i högre grad än tjejer att de brukar träna/idrotta så ofta. Över hälften av både killarna och tjejerna brukar vara ute i naturen. Vad gäller data-, online-, eller tv-spel gör killar detta i klart högre grad än tjejer. Tjejer svarar däremot i högre grad att de läser, lyssnar på ljudböcker/poddar, håller på med foto/film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar och gör andra kreativa saker. Andelen som läser har dock ökat både bland killar och tjejer sedan år 2022.

Skola

- En hög andel av ungdomarna i Ludvika svarar att de är nöjda med skolan totalt sett. Andelen högstadieungdomar som är nöjda med skolan är dock lägre än år 2022, medan gymnasieungdomarna istället är mer nöjda än förra året. Högstadietjejerna är den grupp som i lägst grad är nöjda med skolan.
- Majoriteten är även nöjda med bland annat undervisningen, lärarna och tillgången till digitala verktyg. I högstadiet syns en lägre nöjdhet med framför allt skolmaten. I gymnasiet är nöjdheten med skolmaten relativt hög, och högre än rikssnittet för Lupp. Gymnasieungdomarna är även mer nöjda än rikssnittet med skolmatsalen.
- Högstadieungdomarna i Ludvika svarar i högre grad än gymnasieungdomarna att mobbing, våld och rasism förekommer på skolan. De svarar även att dessa problem förekommer i något högre grad än rikssnittet för Lupp, och i högre grad att de förekommer än år 2022.

Delaktighet och inflytande

- 32 % av högstadieungdomarna och 24 % av gymnasieungdomarna svarar att de vill vara med och påverka i kommunen. Gymnasiekillarna vill påverka i lägre grad än övriga grupper. Andelen killar totalt sett som vill påverka har även minskat jämfört med år 2022, och till skillnad från tidigare år svarar tjejer i något högre grad än killar att de vill vara med och påverka i kommunen.
- Det vanligaste sättet ungdomarna engagerar sig på är liksom år 2022 genom att diskutera samhällsfrågor/politik med vänner eller familj, följt av att gilla/dela inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet.
- Unga i Ludvika har ett relativt högt förtroende för vuxna i allmänhet (totalt 68 %). Detta är en högre andel än år 2022. Förtroendet för politiker är lägre (41 %), och på ungefär samma nivå som år 2022. Högstadiekillarna är den grupp som i högst grad har förtroende för både vuxna och politiker.
- Andelen ungdomar som ser sig ha möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen har ökat sedan år 2022, speciellt bland killar. Killar ser sig även ha möjlighet att föra fram sina åsikter i högre grad än tjejer. Totalt svarar runt 25 % att de ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer.

Trygghet och utsatthet

- En stor majoritet av ungdomarna är oftast eller alltid trygga på olika platser i kommunen. Tryggheten är dock lägre på stan/i centrum och i kollektivtrafiken, främst bland tjejer. Högstadietjejer känner sig även trygga i skolan i lägre grad än övriga.
- Vad gäller utsatthet för mobbning är högstadietjejerna fortsatt den grupp som utsatts i högst grad. Totalt 33 % av högstadietjejerna svarar att de utsatts under de senaste sex månaderna.
- När det kommer till utsatthet för brott och otrygga situationer svarar flest att de sett någon annan utsättas för misshandel eller våld. Högstadieungdomarna har i högst grad varit med om detta, 24 %.

Ungas hälsa i Ludvika

- Totalt svarar 67 % av högstadieungdomarna och 63 % av gymnasieungdomarna i Ludvika att de mår mycket eller ganska bra. Andelen ungdomar som mår bra har även ökat sedan år 2022, både bland killar och tjejer. Tjejer mår dock fortsatt sämre än vad killar gör.
- Tjejer svarar även i högre grad än killar att de har regelbundna psykiska och somatiska besvär. Exempelvis svarar totalt 55 % av tjejerna att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare. Motsvarande andel bland killarna är 21 %. Andelen tjejer som känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare är dock lägre än år 2022.
- När det kommer till vad ungdomarna själva tror att deras besvär beror på uppger majoriteten att det beror på skolarbete. Gymnasiekillarna anger dock detta som skäl i lägre grad än övriga ungdomar.

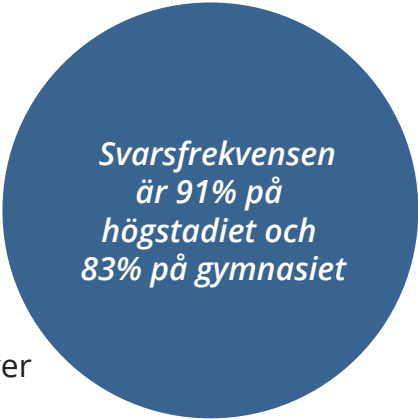
Bakgrund och syfte

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågors Lupp-undersökning har år 2023 genomförts i Ludvika på högstadiet samt i gymnasiet. Undersökningen genomfördes under hösten 2023 och insamlingen gjordes genom en webbenkät på skolorna. Insamlingen har skötts av kommunen och analys samt sammanställning har gjorts av Enkätfabriken på uppdrag av Ludvika kommun.

Lupp står för lokal uppföljning av ungdomspolitiken och startades av MUCF år 2001. Lupp är en enkät som ska ge kommuner, stadsdelar eller regioner kunskap om ungas situation. MUCF erbjuder enkäten för att stötta kommuner i utvecklingen av ungdomspolitiken. Meningen är att beslut som berör unga i kommuner ska bygga på aktuell kunskap om ungas situation, erfarenheter och åsikter. Lupp-enkäten erbjuds inom tre åldersgrupper: högstadiet 13-16 år, gymnasiet 16-19 år och unga vuxna 19-25 år. Nytt för år 2023 är att MUCF även erbjuder en anpassad LUPP för elever med särskilda behov.

Svarsfrekvens

I årets undersökning har 253 av 277 elever på högstadiet i Ludvika svarat på enkäten, vilket ger en svarsfrekvens om 91 %. 231 av 279 gymnasieelever har svarat på enkäten år 2023. Svarsfrekvensen för gymnasiet är 83 %.

*Svarsfrekvensen
är 91% på
högstadiet och
83% på gymnasiet*

I den här typen av skolundersökningar beror bortfallet ofta på att hela klasser inte har haft möjlighet att delta i enkäten eller att elever varit sjuka.

Skolorna i Ludvika som deltog var: Kyrkskolan, Lorensbergskolan, Högbergsskolan, Malmensskolan, Smedensskolan och Hitachigymnasiet.

Bortfallsanalys

För vissa frågor finns det internt bortfall, det vill säga att ungdomar på grund av olika anledningar valt att inte besvara en viss fråga i enkäten. Det rör sig oftast om några få procent, men varierar något mellan frågorna. Det kan exempelvis bero på att elever bedömt en fråga som irrelevant eller att det har rört sig om känsliga frågor. Detta är dock vanligt förekommande i undersökningar likt denna.

Analys

Enkätfabriken har analyserat och sammanställt resultaten för att i denna rapport ge en bild av ungdomarnas upplevelser. Rapporten innefattar först och främst statistik uppdelat på ålder samt kön. Jämförelser, inte bara för kön utan även med avseende på andra faktorer, möjliggör en större förståelse för huruvida alla ungdomar har lika villkor och möjligheter i samhället. Denna kunskap är viktig för att kunna arbeta vidare med förändring och för att anpassa insatserna. Observera att nedbrytningar endast redovisas om minst 10 personer har svarat i den aktuella gruppen.

Jämförelser görs även över tid, med Lupp-resultatet i Ludvika år 2021 och 2022. Dessa jämförelser görs i utvalda frågor.

I enkäten finns en fråga om respondenternas könsidentitet. Utöver alternativen kille och tjej fanns även alternativet "annan könsidentitet". Att vi endast redovisar skillnader mellan de som identifierar sig som killar eller tjejer beror på att de som svarat "annan könsidentitet" är väldigt få till antalet.

Jämförelser med rikssnitt för Lupp 2023

I den löpande texten samt i tabeller berörs även jämförelser med rikssnittet för Lupp (de kommuner som genomfört Lupp år 2023). Rikssnittet är dock inget nationellt snitt för alla kommuner, utan innefattar endast de kommuner som deltog i Lupp år 2023. Trots att en sådan jämförelse har vissa brister kan det vara fördelaktigt att kunna se kommunens resultat i förhållande till en större kontext.

I rapporten tas rikssnittet upp i de utvalda frågor där det anses vara relevant att jämföra resultatet.

Läsanvisningar

Rapporten är indelad tematiskt i de områden som finns i Lupp-enkäten: A. Bakgrundsfrågor, B. Fritid, C. Skola, D. Politik och samhälle E. Trygghet, F. Hälsa, G. Arbete och H. Framtid.

För att göra materialet mer överskådligt tas de mest relevanta jämförelserna och nedbrytningarna fram. Vad som även kan vara viktigt att uppmärksamma är att en del svarsalternativ uteslutits i redovisningen. Detta har gjorts för att göra resultatet mer överskådligt. Observera också att vissa diagram redovisar resultatet totalt eller totalt per kön.

Notera även att maskinella avrundningar kan förekomma i rapporten. Det handlar då om enstaka procent.

A. Bakgrundsfrågor

Frågor om bakgrund och familj

I den första delen ställdes några frågor om ungdomarna och deras familj.

Som det framgår nedan är 47 % av de som besvarat Lupp-enkäten tjejer och 50 % killar. Totalt sett svarar 16 % att de har en långvarig nedsatt funktion eller sjukdom.

I tabell A5 på nästa sida framgår det att bland ungdomarna som svarat är 80 % själva födda i Sverige.

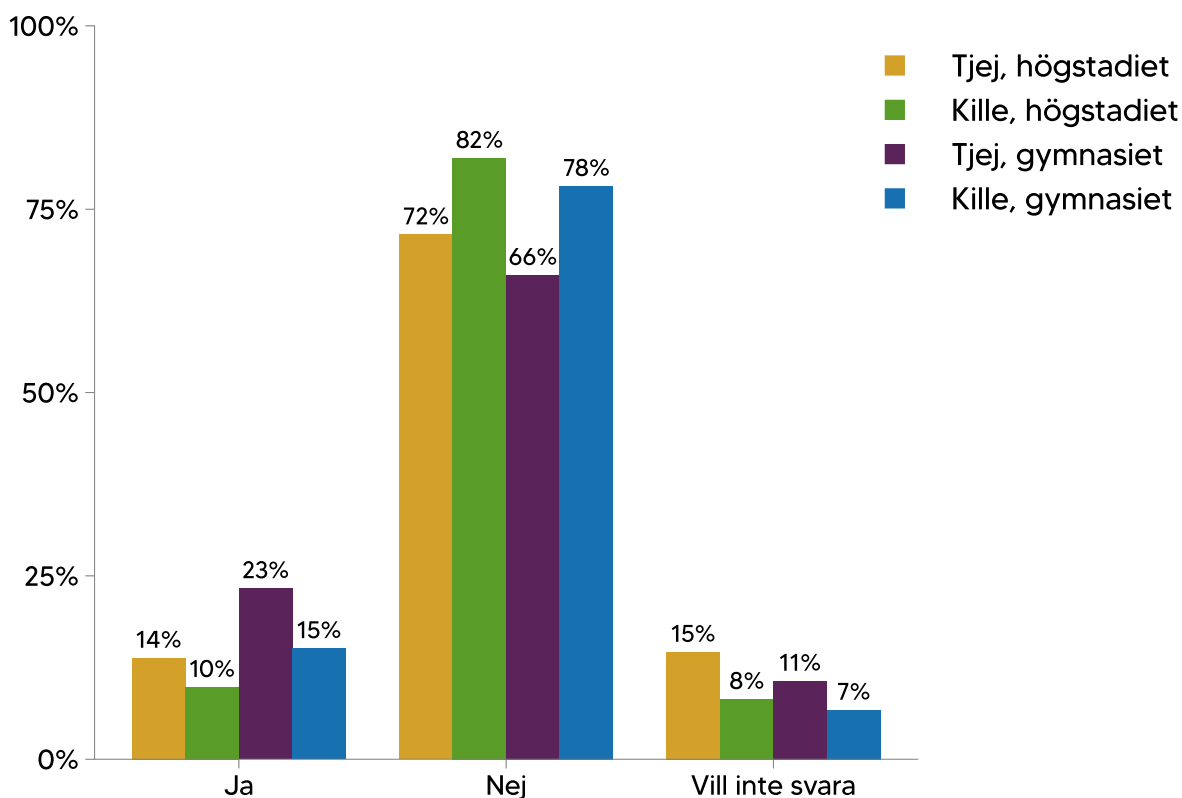
Om de svarande:

*16% totalt har en
långvarig nedsatt
funktion*

*47% tjejer
50% killar
3% annan könstillhörighet*

*87% Heterosexuella
2% Homosexuella
2% Bisexuella
9% Övrigt/annat/
vill ej svara*

A4. Har du någon sjukdom eller någon nedsatt funktion, som inte är tillfällig, och som innebär att du har svårigheter att delta i olika aktiviteter, t.ex. i skolan, med vänner eller på din fritid?

A5. Var är du och dina föräldrar födda?

	Sverige	Norden	Europa	Utanför Europa
Du själv	80%	0%	3%	17%
Förälder a	72%	2%	5%	21%
Förälder b	70%	3%	6%	21%

A5a. Du angav att du inte var född i Sverige. Hur länge har du bott här?

10 år eller längre	35%
4-9 år	47%
0-3 år	18%

A6. Vad gör din/dina föräldrar huvudsakligen?

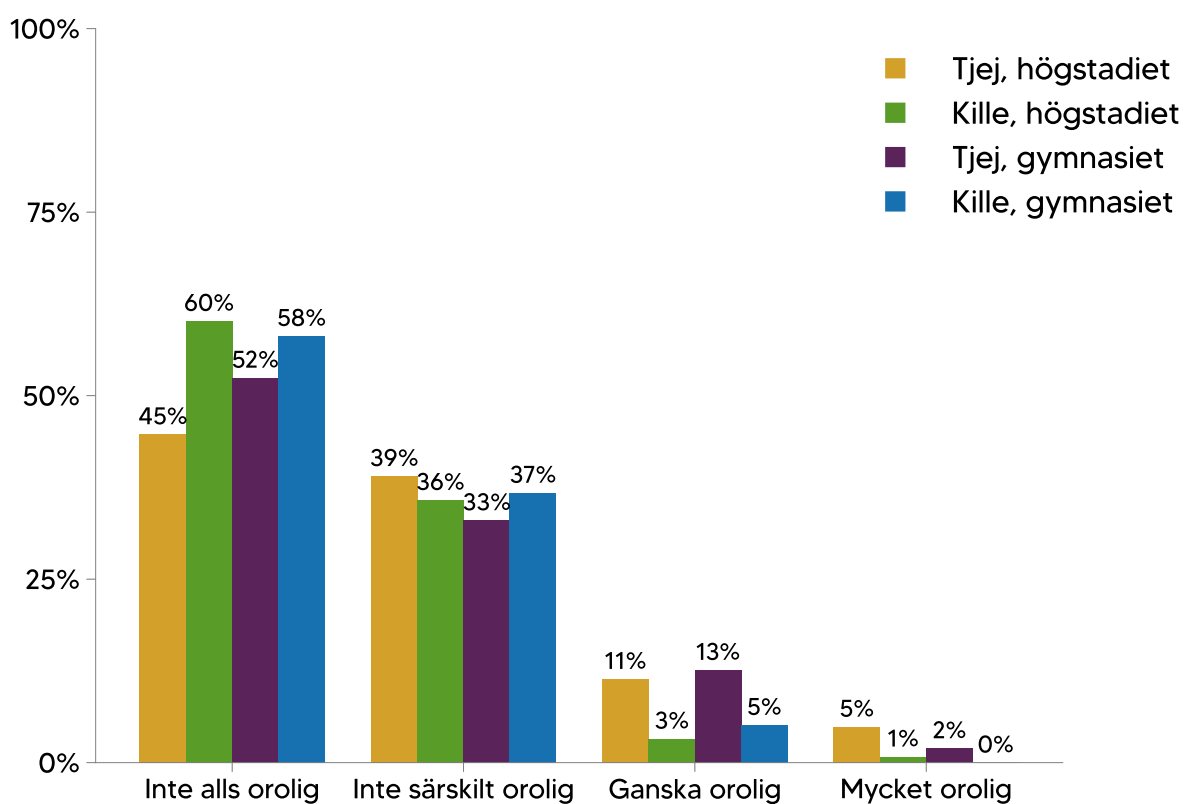
	Förälder a	Förälder b
Arbetar	89%	78%
Studerar	6%	6%
Föräldraledig	1%	0%
Arbetslös	1%	3%
Långtidssjukskriven/sjukpensionär	1%	3%
Ålderspensionär	0%	1%
Annat	0%	3%
Vet inte	3%	5%

Ekonomi

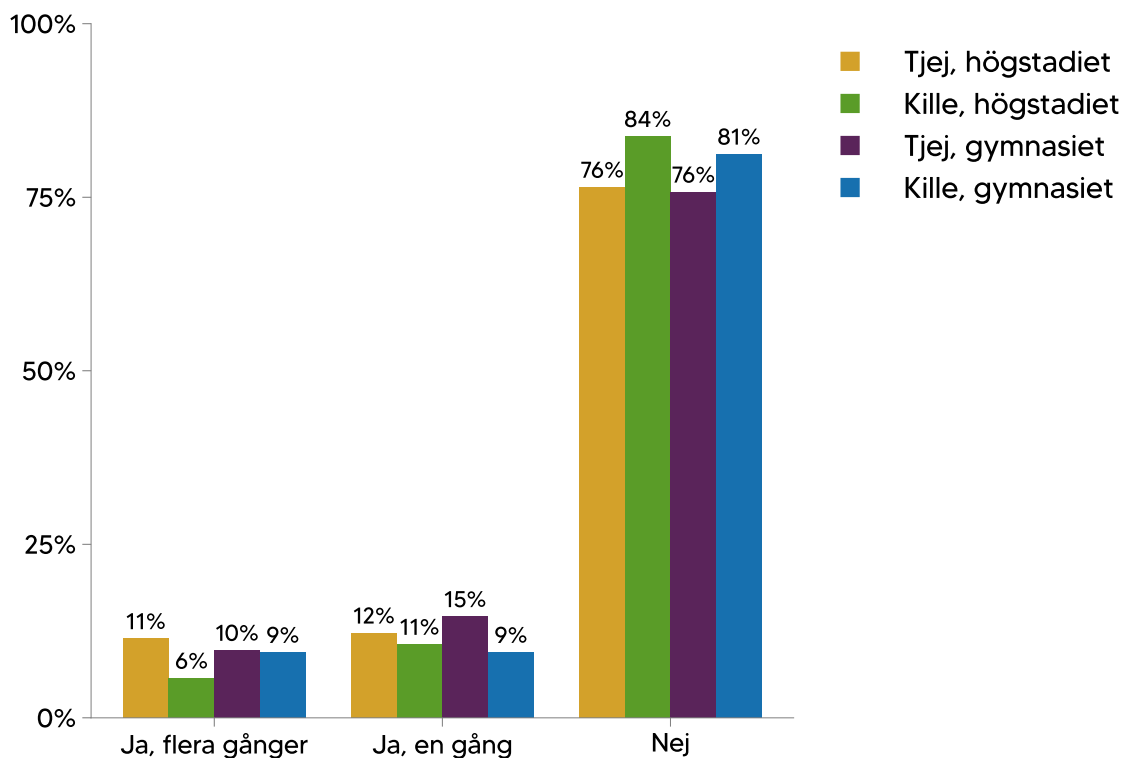
En majoritet av ungdomarna svarar att de inte är oroliga för sina föräldrars ekonomi, se diagram A7. Det är dock mellan 5-16 % som svarar att de är ganska eller mycket oroliga. Tjejer svarar i högre grad än killar att de i någon mån är oroliga.

Vidare framgår det i diagram A8 att mellan 17-25 % av de unga svarar att det en eller flera gånger hänt att de inte kunnat göra eller köpa något som många andra i deras ålder gör eller köper, för att familjen inte haft råd.

A7. I vilken grad är du orolig för dina föräldrars ekonomi?

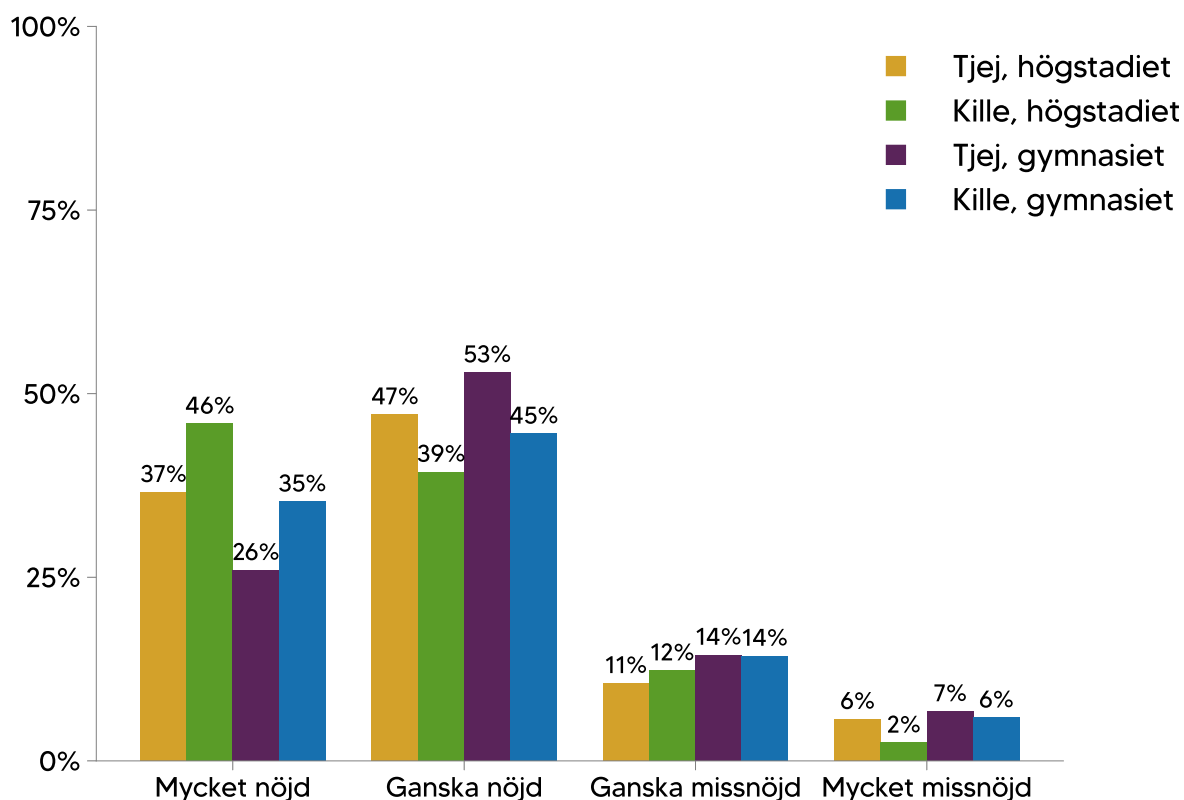

A8. Under de senaste sex månaderna, har det hänt att du inte kunnat göra något eller inte kunnat köpa något som många andra i din ålder gör eller köper för att din familj inte haft råd?

Ungdomarna svarade på en fråga om hur nöjda de är med sina pengar. Vad som framgår i diagram A9 är att majoriteten är ganska eller mycket nöjda. Högstadieungdomarna är mycket nöjda med sin ekonomi i högre grad än gymnasieungdomarna, speciellt högstadiekillarna.

A9. Hur nöjd är du med dina pengar?

"Mer fritidsaktiviteter för alla olika intressen som motorsport eller boxning"

– Svar på frågan om vad Ludvika kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

B. Fritid

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar. Kommunens eller samhällets ansvar när det kommer till ungas fritid handlar bland annat om att erbjuda ett utbud med många olika möjligheter för olika åldrar och intresseinriktningar. Det handlar också om att bevaka tillgängligheten samt se till att ingen utestängs från en stimulerande och meningsfull fritid.

Forskning och tidigare studier visar dock att det finns tydliga skillnader mellan olika grupper av ungas fritidsvanor, och att vissa grupper i lägre grad än andra deltar i olika typer av fritidsaktiviteter. I en studie från MUCF framgår det bland annat att tjejer med utländsk bakgrund, unga som har en funktionsnedsättning och unga som bor i områden med socioekonomiska utmaningar i lägre grad än andra ungdomar tar del av idrott inom föreningsverksamhet. I samma studie framgår att dessa grupper i högre grad än andra upplever olika hinder för att ta del av olika typer av fritidsaktiviteter.¹

En annan studie från MUCF visar även att unga hbtqi-personer i högre grad än andra unga upplever olika hinder för att ta del av fritidsaktiviteter, exempelvis för att de inte känner sig välkomna eller passar in.²

1 MUCF 2023: Ung idag: En fördjupad bild av ungas fritid

2 MUCF 2022: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor

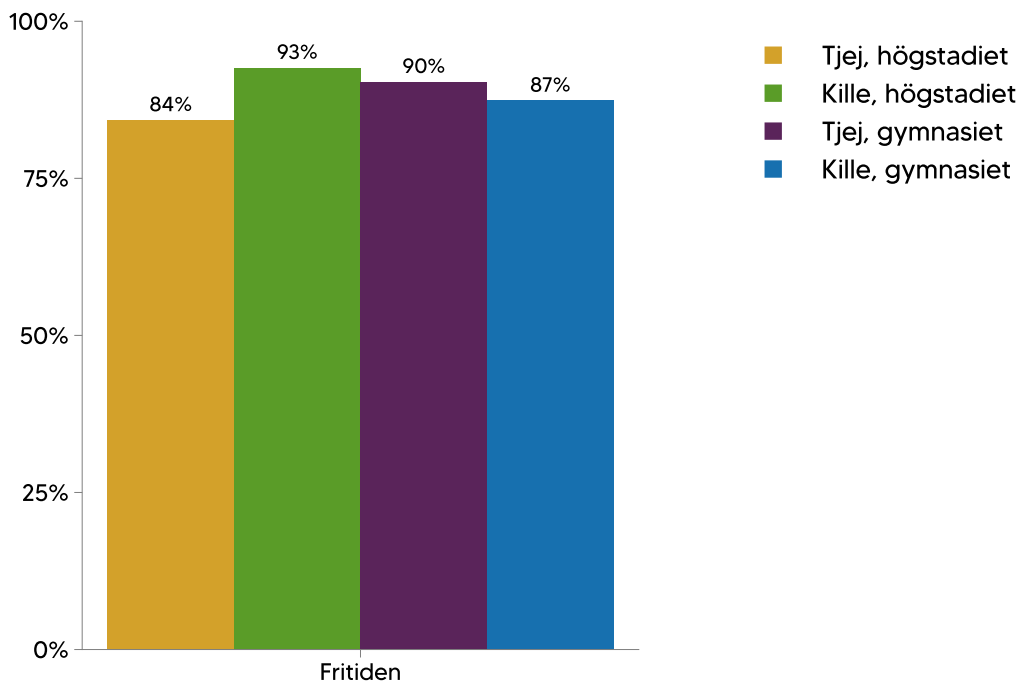
Nöjdhet med fritiden

Inom området fritid ställs frågor om hur ungdomarna uppfattar sin fritid, hur mycket det finns att göra på fritiden i kommunen samt hur ofta de deltar i olika typer av kultur- och fritidssysselsättningar.

I diagram B0 nedan redovisas andelen nöjda med sin fritid i Ludvika. Vad som framgår är att 84-93 % av ungdomarna är nöjda. Killar i högstadiet är i högst grad nöjda, medan tjejer i högstadiet i lägst grad är det.

Jämför man med rikssnittet är högstadie- och gymnasieungdomarna i Ludvika ungefär lika nöjda. I diagram B0b på följande sida framgår att killar är ungefär lika nöjda med sin fritid som tidigare år, medan andelen nöjda tjejer ökat något sedan år 2022.

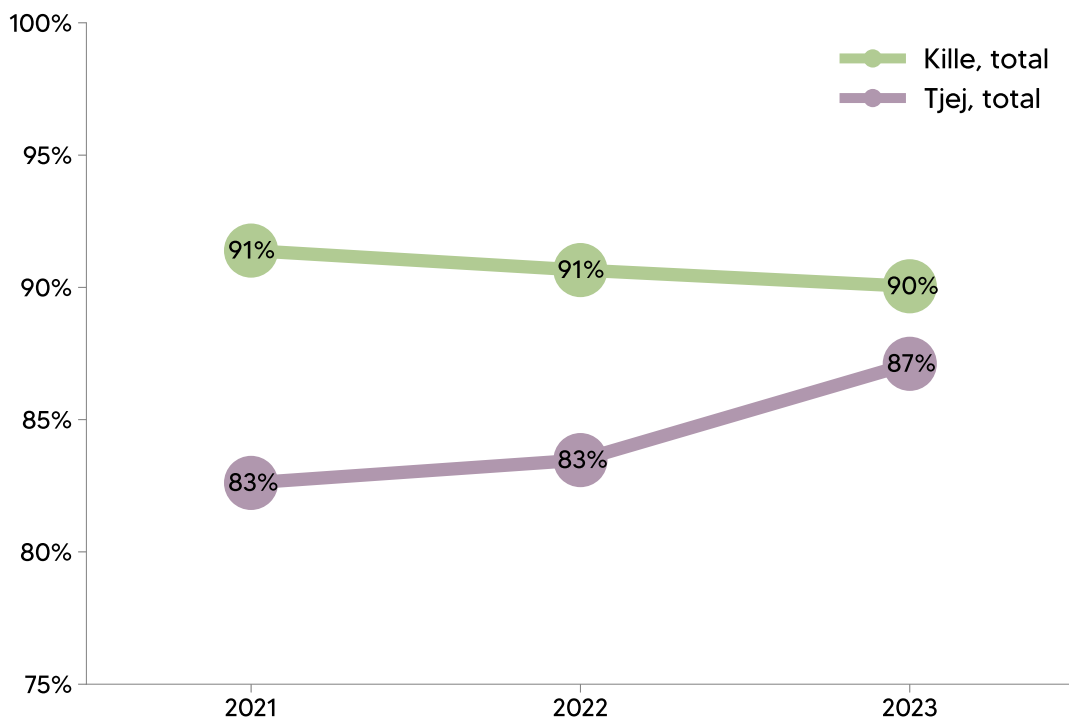
B0. Hur nöjd eller missnöjd är du med ditt liv när det kommer till din fritid? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

B0a. Andel nöjda med sin fritid: jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
88%	91%	88%	87%

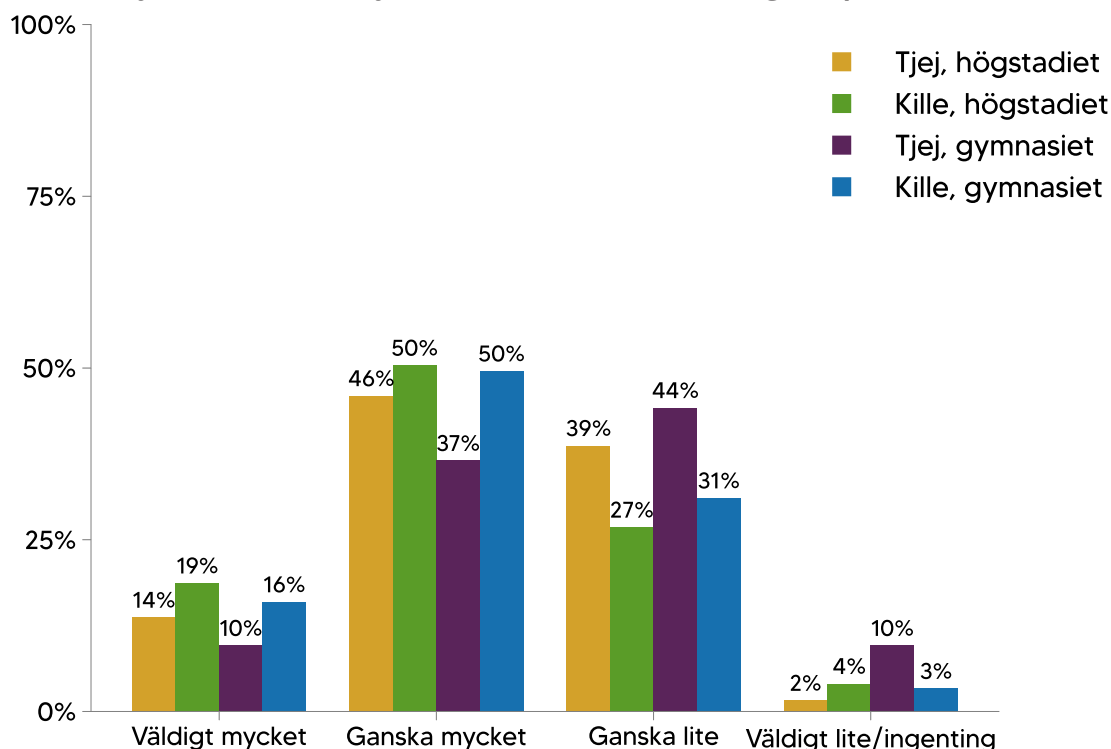
B0b. Andel nöjda med sin fritid: Jämförelse över tid

Utbud av fritidsaktiviteter

När det handlar om utbudet av fritidsaktiviteter i kommunen eller hur mycket det finns att göra så framkommer i diagram B1 att gymnasieungdomarna är mindre nöjda med utbudet än högstadieungdomarna, samt att högstadiekillarna är den absolut nöjdaste gruppen. Gymnasietjejerna är minst nöjda. Totalt 54 % av gymnasietjejerna svarar att det finns ganska lite eller väldigt lite/ingenting att göra. Motsvarande andel bland gymnasiekillarna är 34 %. På högstadiet svarar 41 % av tjejerna och 31 % av killarna att det finns ganska eller väldigt lite/ingenting att göra.

B1. Hur mycket eller lite tycker du att det finns att göra på fritiden?

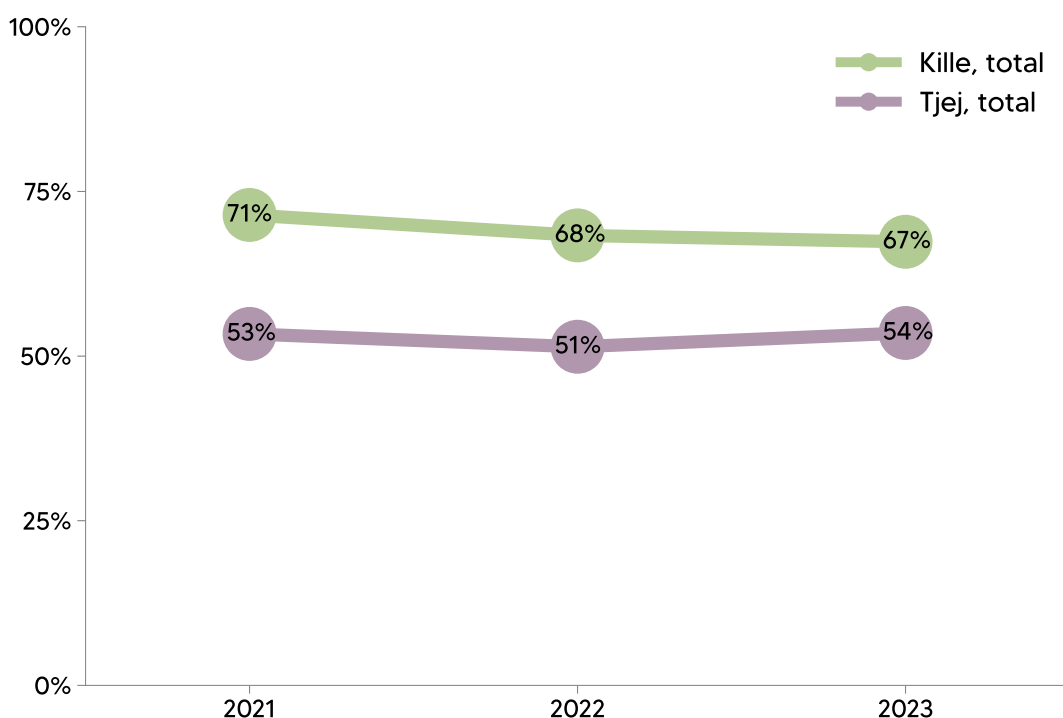

I jämförelse med rikssnittet framgår det att nöjdheten är på en lägre nivå bland ungdomarna i Ludvika. Jämfört med år 2022 tycker ungdomarna i Ludvika att det finns ganska eller väldigt mycket att göra i ungefär samma utsträckning.

B1a. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
64%	72%	57%	65%

B1b. Andel som svarat att det finns "väldigt mycket" eller "ganska mycket" att göra på fritiden: Jämförelse över tid

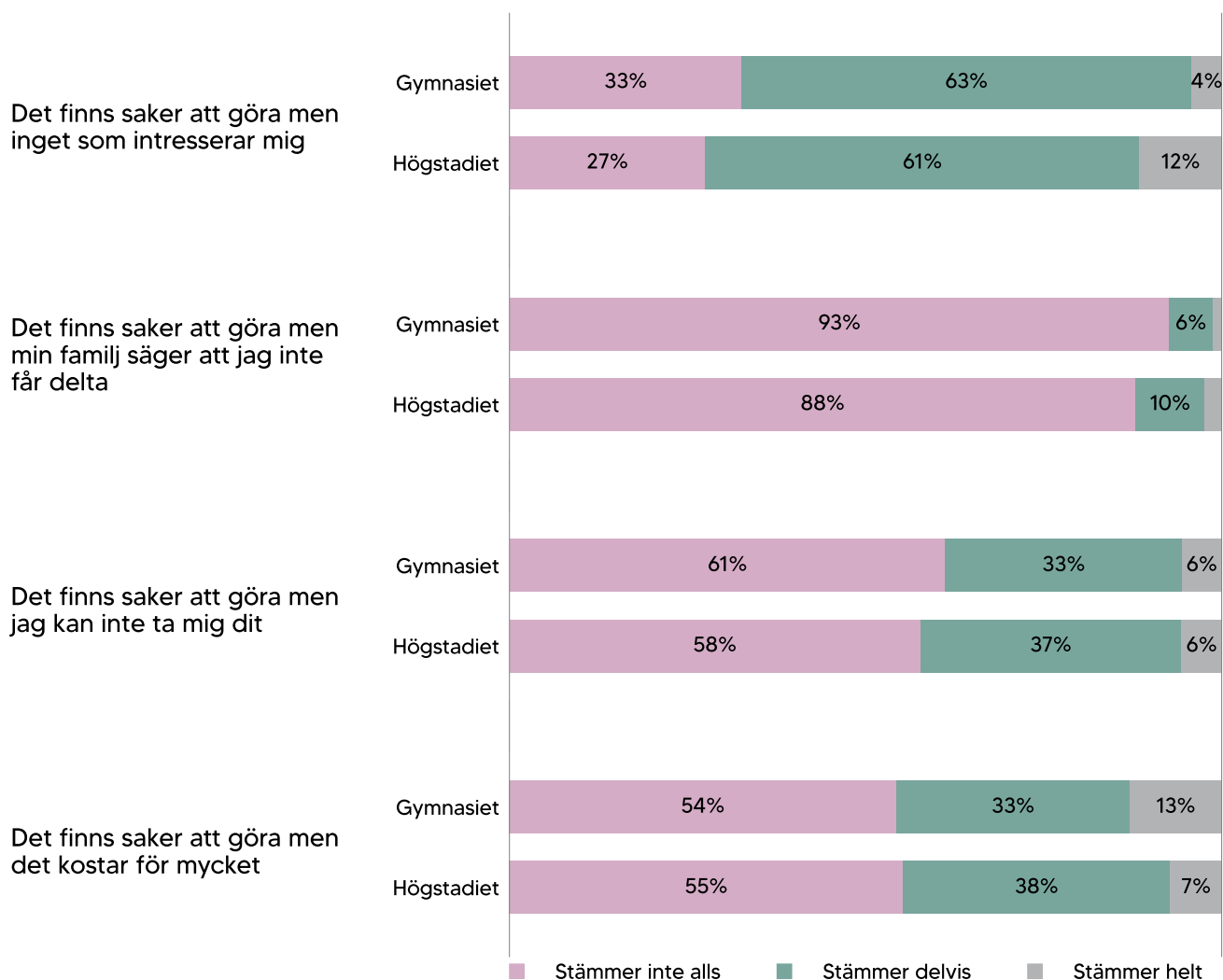

Orsaker till att avstå från fritidsaktiviteter

Ungdomarna fick ta ställning till några påståenden om fritidsutbudet. I diagram B2 på följande sida framgår att en relativt hög andel (67 % i gymnasiet och 73 % i högstadiet) svarar att det stämmer helt eller delvis i att det finns saker att göra men inget som intresserar dem. Runt 45 % av både högstadie- och gymnasieungdomarna instämmer även i att det finns saker att göra men som kostar för mycket. 39 % av gymnasieungdomarna och 43 % av högstadieungdomarna svarar att det finns saker att göra men de kan inte ta sig dit.

I jämförelse med rikssnittet framgår att en ungefär lika stor andel högstadieungdomar i Ludvika svarar "Stämmer inte alls" på de flesta påståenden. Dock svarar ungdomarna i Ludvika i något lägre grad än snittet att det inte stämmer alls att de saker som finns att göra inte intresserar dem. I gymnasiet syns även en viss skillnad avseende påståendet "Det finns saker att göra men det kostar för mycket", vilket ungdomarna i Ludvika i högre grad svarar inte stämmer alls.

B2. Hur stämmer dessa påståenden in på dig?

B2a. Andel som svarat "stämmer inte alls" jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Det finns saker att göra men inget som intresserar mig	27%	36%	33%	39%
Det finns saker att göra men min familj säger att jag inte får delta	88%	84%	93%	90%
Det finns saker att göra men jag kan inte ta mig dit	58%	57%	61%	58%
Det finns saker att göra men det kostar för mycket	55%	55%	54%	47%

Vad ungdomarna gör och hur ofta

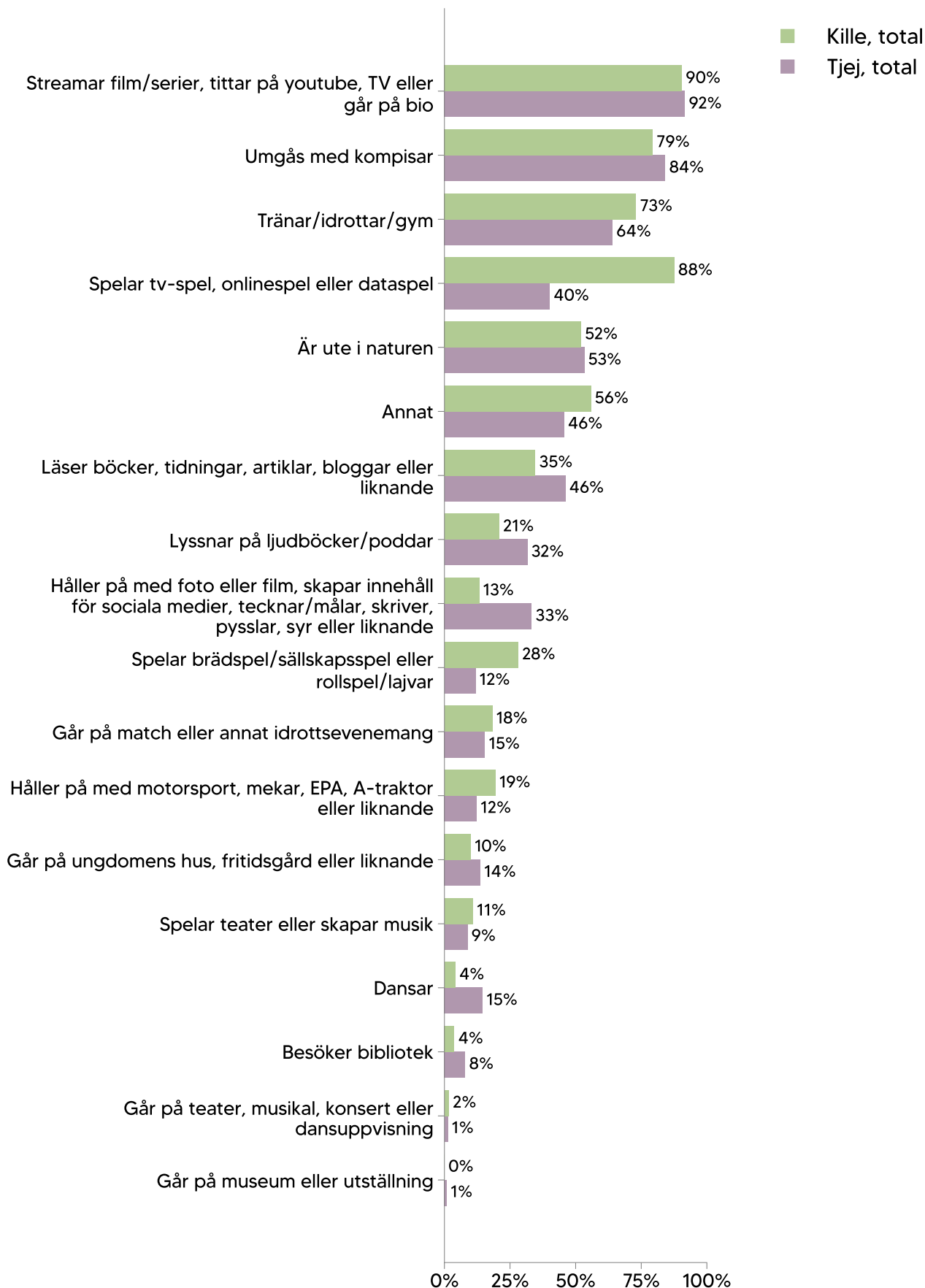
I diagram B3 redovisas vilka aktiviteter ungdomarna regelbundet (minst en gång i veckan) sysselsätter sig med. Vad som framgår är att den vanligaste sysselsättningen bland både killar och tjejer är att streama film/serier, titta på youtube, TV eller gå på bio. Runt 90 % svarar att de brukar göra detta minst en gång i veckan. Ungdomarna umgås även med kompisar i hög utsträckning, och många tränar/idrottar/gymmar även regelbundet. Strax över hälften av både tjejerna och killarna är även ute i naturen regelbundet.

Av killarna svarar även en stor andel, 88 %, att de spelar tv-spel, onlinespel eller data-spel minst en gång i veckan. Motsvarande andel bland tjejerna är 40 %. Tjejer svarar däremot i högre grad än killar att de läser, lyssnar på ljudböcker/poddar, håller på med foto/film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar, syr samt dansar.

Resultatet i Ludvika gällande vad ungdomarna gör minst en gång i veckan är i många fall likt rikssnittet för Lupp, se tabell B3a på sida 19. Det som sticker ut mest är att högstadieungdomarna i Ludvika i lägre grad tränar/idrottar/gymmar minst en gång i veckan, framför allt högstadieungdomarna. Högstadieungdomarna i Ludvika svarar däremot i något högre grad än snittet att de spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel samt går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande.

Sedan år 2022 syns en ökning av andelen tjejer som läser minst en gång i veckan. Även andelen killar som läser har ökat något. I övrigt syns generellt inga förändringar avseende ungdomarnas fritidsvanor, se diagram B3a och B3b på sida 20.

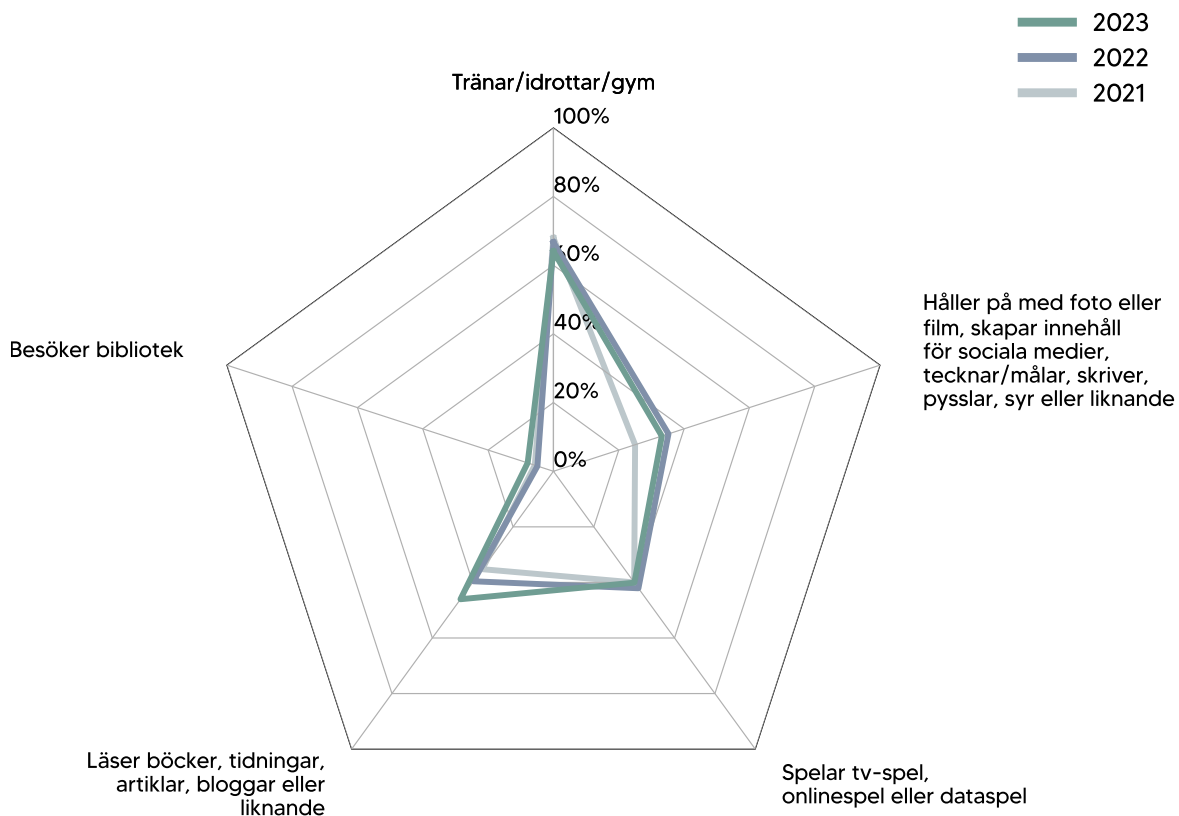
B3. Hur ofta gör du följande saker på din fritid? Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare

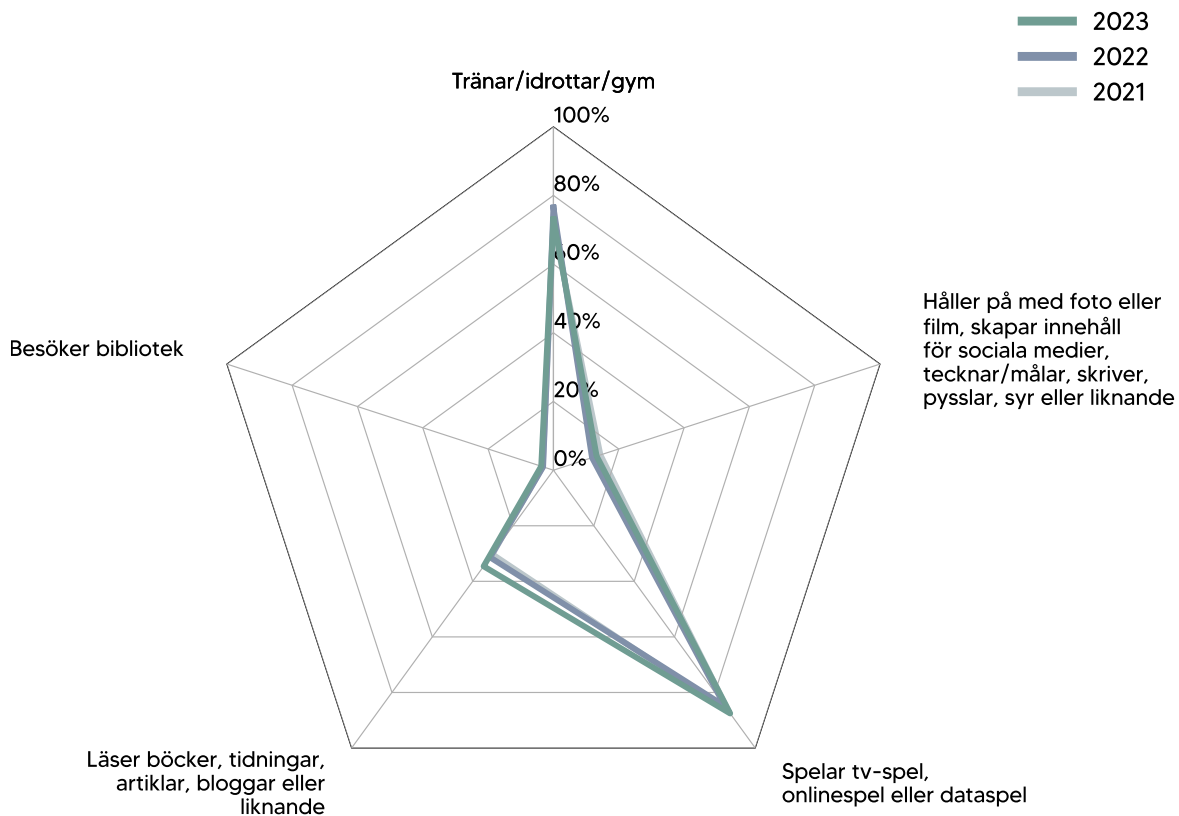
B3a. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Tränar/idrott/gym	69%	81%	69%	76%
Dansar	12%	14%	7%	12%
Spelar teater eller skapar musik	12%	11%	8%	8%
Håller på med foto eller film, skapar innehåll för sociala medier, tecknar/målar, skriver, pysslar, syr eller liknande	29%	28%	16%	20%
Spelar tv-spel, onlinespel eller dataspel	75%	70%	54%	55%
Spelar brädspel/sällskapsspel eller rollspel/lajvar	18%	20%	21%	14%
Streamar film/serier, tittar på youtube, TV eller går på bio	91%	90%	90%	92%
Läser böcker, tidningar, artiklar, bloggar eller liknande	42%	41%	38%	44%
Lyssnar på ljudböcker/poddar	21%	23%	31%	32%
Besöker bibliotek	6%	6%	5%	10%
Går på ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	21%	14%	3%	4%
Går på teater, musikal, konsert eller dansuppvisning	2%	2%	2%	1%
Går på museum eller utställning	1%	1%	0%	1%
Går på match eller annat idrottsevenemang	22%	27%	11%	19%
Håller på med motorsport, mekar, EPA, A-traktor eller liknande	13%	11%	19%	13%
Är ute i naturen	57%	61%	47%	52%
Umgås med kompisar	85%	84%	77%	85%
Annat	56%	56%	44%	46%

B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse över tid, tjej

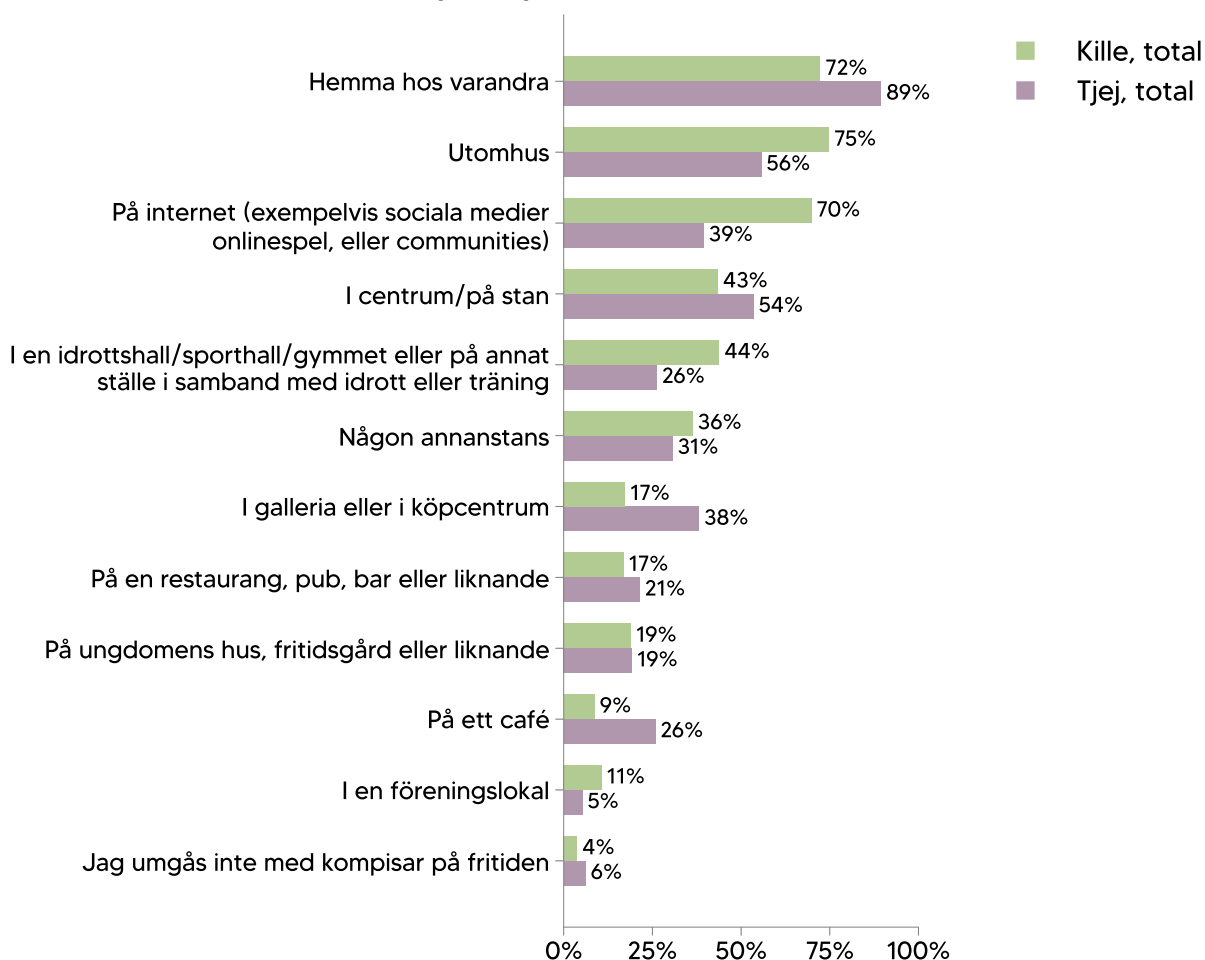
B3b. Fritidsaktiviteter minst en gång i veckan, jämförelse över tid, kille

Var ungdomarna brukar träffas

Gällande var ungdomarna brukar träffa sina kompisar på fritiden är det vanligast att träffas hemma hos varandra. En väldigt hög andel av tjejerna, 89 %, svarar att de brukar träffa sina kompisar hemma hos varandra. Bland killar är motsvarande andel lägre, 72 %. En större andel killar (75 %) än tjejer (56 %) svarar att de brukar träffas utomhus. Killar träffas även i betydligt högre grad än tjejer i samband med idrott och på internet. 70 % av killarna och 39 % av tjejerna svarar att de brukar träffas på internet. En större andel tjejer än killar träffas däremot i centrum/på stan, galleria eller köpcentrum samt på ett café.

B4. När du träffar dina kompisar på fritiden, var brukar ni då vara?

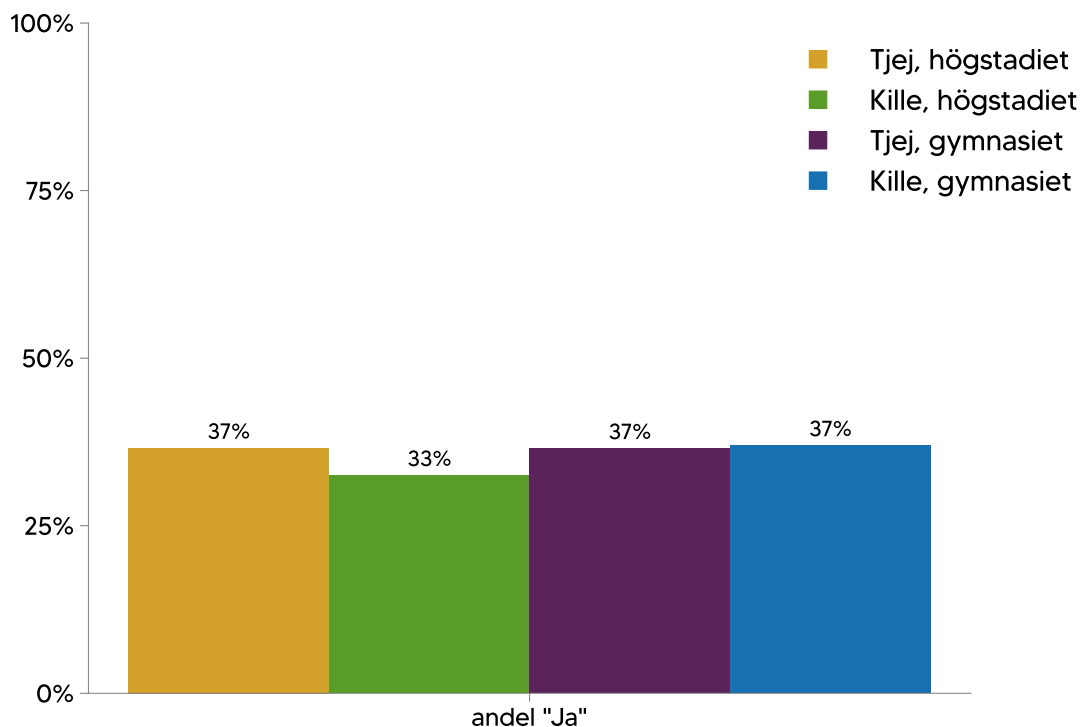
Saknas fritidsaktiviteter?

Ungdomarna svarade på en fråga om det saknas fritidsaktiviteter där de bor, se diagram B5 på följande sida. Här framgår att högstadiekillar i Ludvika saknar aktiviteter i lägst grad, 33 %. Bland övriga svarar 37 % att de saknar aktiviteter.

Vid en jämförelse med rikssnittet ser vi att högstadieungdomarna i Ludvika saknar aktiviteter i liknande grad, se tabell B5a.

Sedan år 2022 syns en viss ökning av andelen ungdomar som saknar fritidsaktiviteter, både bland killar och tjejer.

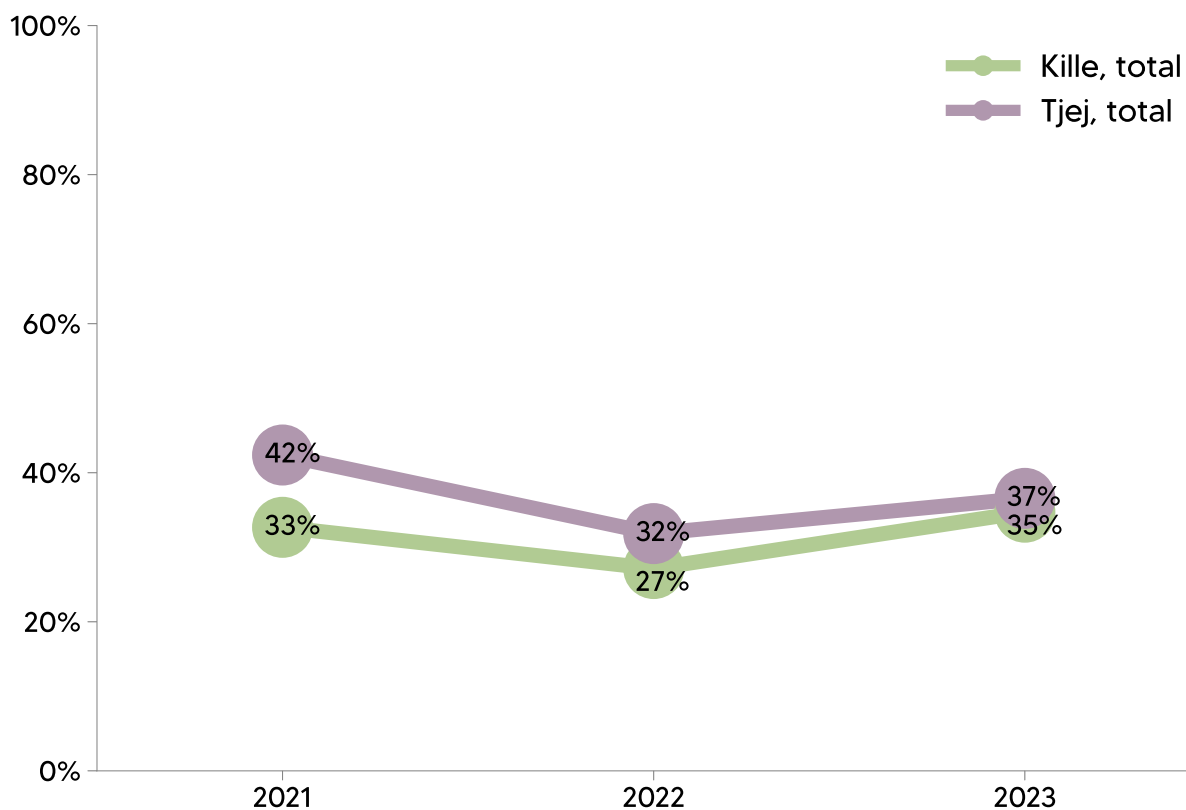
B5. Tycker du att det saknas fritidsaktiviteter där du bor?

B5a. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse med riksnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
35%	31%	36%	35%

B5b. Andel som saknar fritidsaktiviteter: Jämförelse över tid

Vilka aktiviteter som saknas

B5c. Vad är det för fritidsaktiviteter du saknar?

Ungdomarna kunde även i fritext skriva vad för fritidsaktiviteter de saknar. Flera nämner att de saknar aktiviteter, men utan att specificera sina önskemål och kommenterar exempelvis "Mycket" eller "Allt". Flera tycker även att det generellt saknas platser och aktiviteter/eventemang för ungdomar.

Det är även många som kommenterar olika sporter, till exempel kampsport, volleyboll, golf, handboll och gymnastik. En del tycker att det saknas platser för att utöva olika typer av idrotter/aktiviteter, och önskar till exempel fler idrottshallar, basketplaner, rackethallar, bättre badhus, frisbeegolfbanor, gokart och gym. Ytterligare saker som nämns är bland annat fler butiker/restauranger, fler gratis aktiviteter, cykelbanor/cykelleder, aktiviteter för bil-eller motorintresserade och ett större utbud av kultur.

Några citat redovisas nedan.

"Gokart, köpcenter, festivaler, konserter, fler danskurser eller dans föreningar"

– Kille, gymnasiet

"Jag tycker att badhuset borde byggas större eller ha fler öppna tider för allmänheten"

–Kille, högstadiet

"Fler klädaffärer i stan och fler olika evenemang som ungdomar kan tycka är kul att se eller göra. Som exempel konserter och uppträdanden av artister."

– Tjej, gymnasiet

"Karate, fotbollslag ifk för tjejerna, boxning"

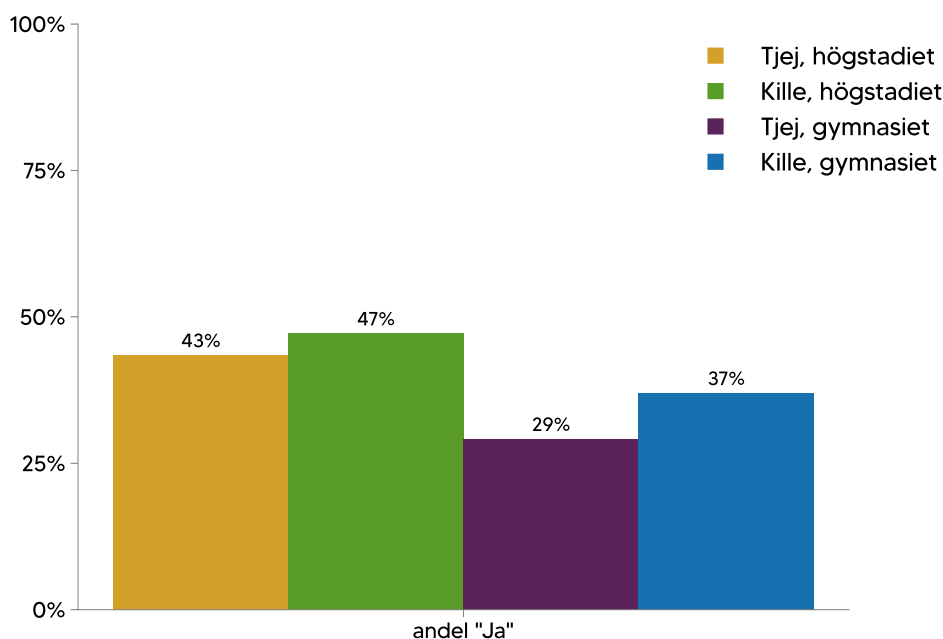
–Tjej, högstadiet

Medlemskap i föreningar

I Sverige har andelen unga som är medlemmar i en förening eller anger att de har ett intresse för ett föreningsmedlemskap minskat de senaste åren. Föreningslivet i Sverige når inte en lika stor andel unga som det tidigare gjort och unga är även i lägre utsträckning med i flera föreningar. Ju äldre undersökningsgruppen är bland 10–19 åringar, i desto högre grad gäller detta.¹ I Ludvika är totalt 45 % av högstadiungdomarna och 33 % av gymnasieungdomarna föreningsmedlemmar. Killar i respektive åldersgrupp svarar i högre grad än tjejer i samma åldersgrupp att de är föreningsmedlemmar. Skillnaden är tydligast i gymnasiet.

Andelen ungdomar i Ludvika som är föreningsmedlemmar är lägre än snittet för Lupp. Jämfört med år 2022 är andelen ungdomar i Ludvika dock föreningsmedlemmar i liknande grad. En viss minskning över tid syns dock bland gymnasieungdomarna, men skillnaden mot år 2022 är liten (se diagram B6b på följande sida).

B6. Är du medlem i någon förening? Andel "ja"

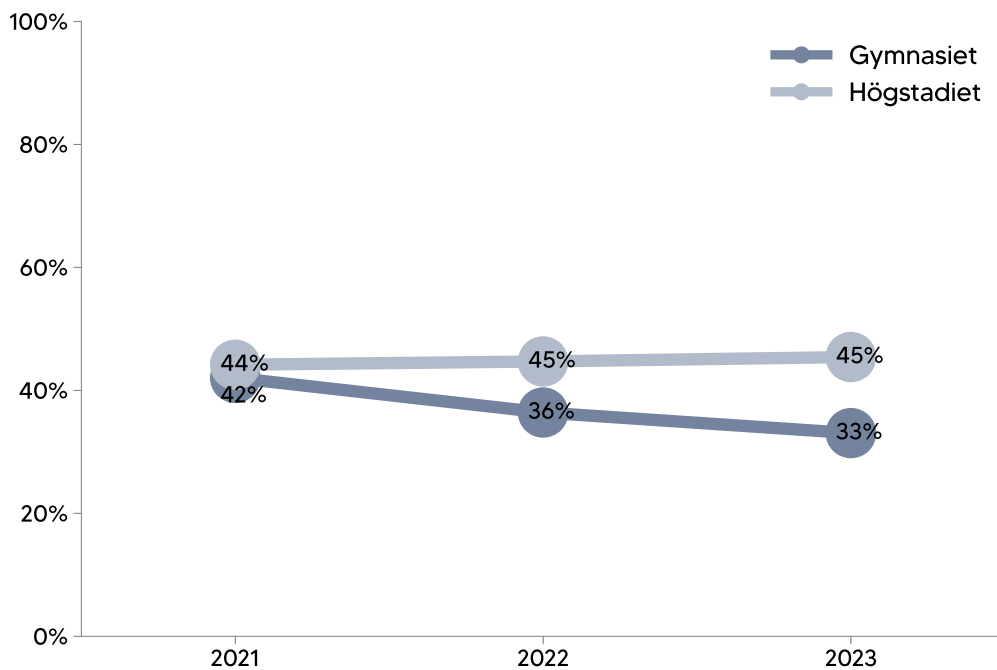

B6a. Andel som svarat att de är föreningsmedlemmar: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
45%	57%	33%	43%

¹ MUCF 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisering

B6b. Andel som är medlem i en förening: Jämförelse över tid

“Lägga upp skoluppvisning och provens rättning mycket bättre, inte ge överdrivet med skolarbete och dessutom ta bort onödiga lektioner”

– Svar på frågan om vad Ludvika kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

C. Skola

Enligt en forskningssammanställning av Skolinspektionen bygger framgångar i skolan och undervisningen bland annat på ett tydligt pedagogiskt ledarskap från lärarens sida, goda relationer mellan lärare och elever samt att själva lärandemiljön i skolan är trygg och stödjande för eleverna. Det behöver också finnas tilltro till varje elevs förmåga, och därutöver ska skolan anpassa undervisningen efter varje elev.¹

De senaste åren har det även kommit en rad publikationer gällande jämställdhet i skolan. Bland annat framkommer att killars skolresultat är avsevärt sämre än tjejers, vilket bland annat förklaras med begränsande normer kring maskulinitet.² Därutöver har det kommit studier som visar att tjejer är mindre trygga i skolan, mår sämre och är mer utsatta för bland annat trakasserier och övergrepp. Flera studier pekar på att lösningen på dessa problem är ett aktivt jämställdhetsarbete i skolorna, där man kontinuerligt utmanar destruktiva normer.³

För att alla elever ska tillförsäkras en utbildning av hög kvalitet där skolmiljön är såväl trygg som jämställd är det därför angeläget att skolor bedriver ett aktivt och långsiktigt arbete med jämställdhet kopplat till trygghet.⁴

I Lupp-enkäten ställs en rad frågor om hur ungdomarna ser på sin skola – exempelvis hur de trivs, hur de ser på undervisningen och skolmiljön. Lupp-resultatet ger således värdefull information om elevernas syn på vissa aspekter, även om frågorna inte är heltäckande avseende skolsituationen.

¹ Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen

² SKL 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.

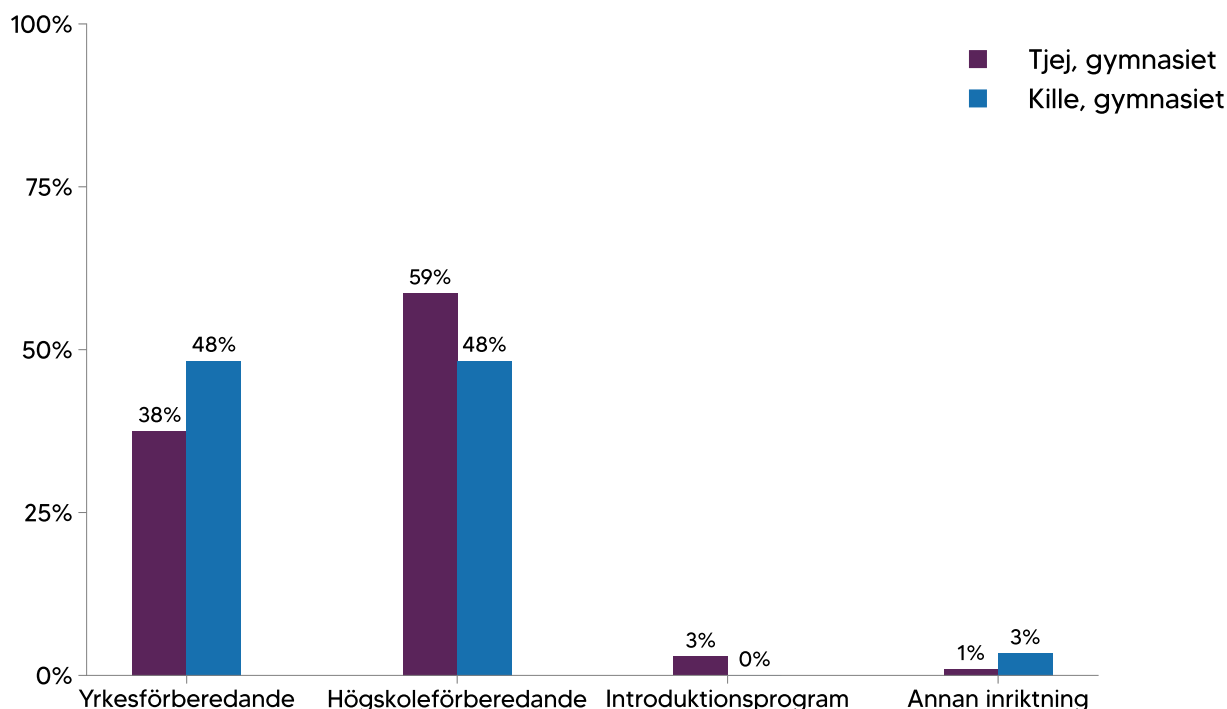
³ Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

⁴ Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet

Programinriktning gymnasiet

I diagrammet nedan redovisas gymnasieelevernas programinriktning. 59 % av tjejerna och 48 % av killarna läser ett högskoleförberedande program. En lika stor andel av killarna läser ett yrkesförberedande program, medan motsvarande andel bland tjejerna är 38 %.

C2. Vilken inriktning har ditt gymnasieprogram?

Nöjdhet med skola

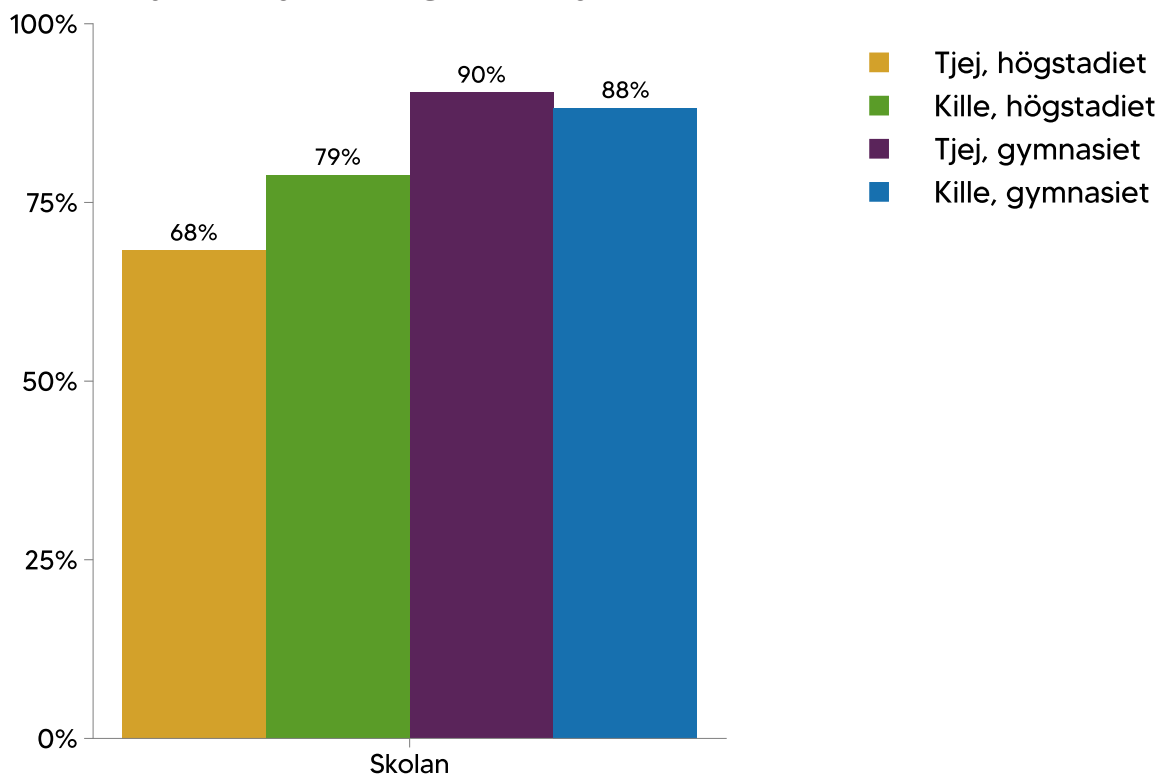
I Lupp-enkäten ställdes även en fråga om hur nöjda ungdomarna är totalt sett med skolan i båda årskurser. En andel om 73 % av högstadieungdomarna och 88 % av gymnasieungdomarna svarar att de är nöjda med skolan. Högstadietjejerna (68 %) är mindre nöjda med skolan än högstadiekillarna (79 %), medan killar och tjejer i gymnasiet är nöjda i liknande utsträckning.

I tabell C2b framgår att högstadieungdomarna i Ludvika är något mindre nöjda med skolan än rikssnittet.

Sett över tid är har nöjdheten bland gymnasieungdomarna ökat sedan 2022, se diagram C2c. Bland högstadieungdomarna har nöjdheten däremot minskat.

C2a. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande?

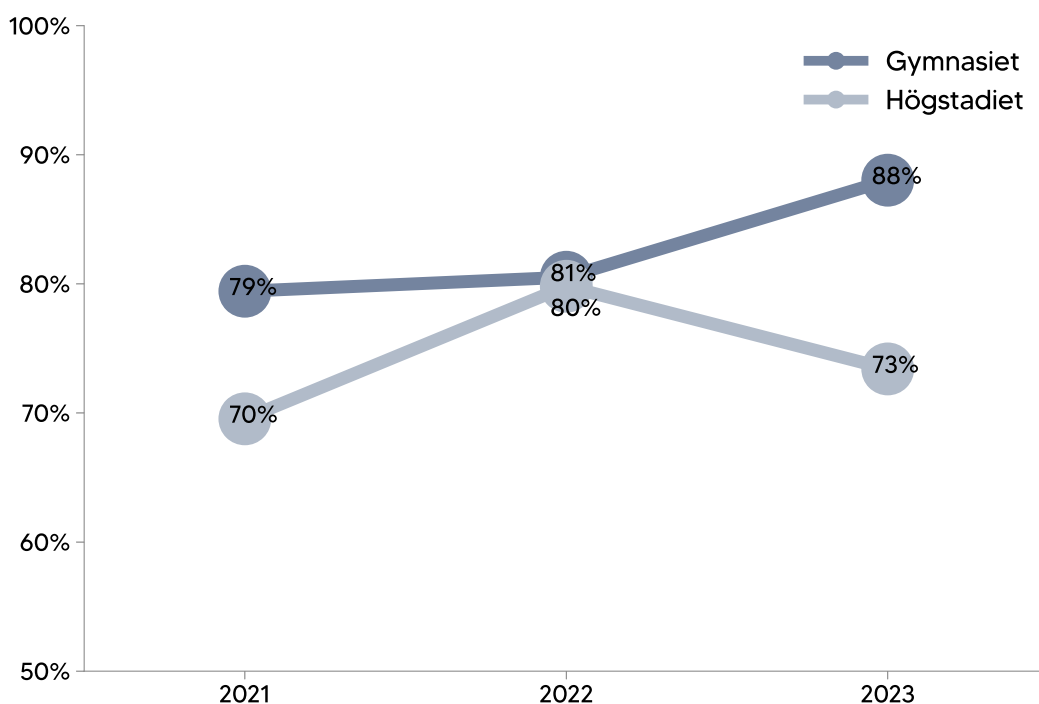
Andel "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

C2b. Andel nöjda med skolan och utbildningen: Jämförelse med riksnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Skolan	73%	78%	88%	86%

C2c. Andel nöjda med skolan: Jämförelse över tid

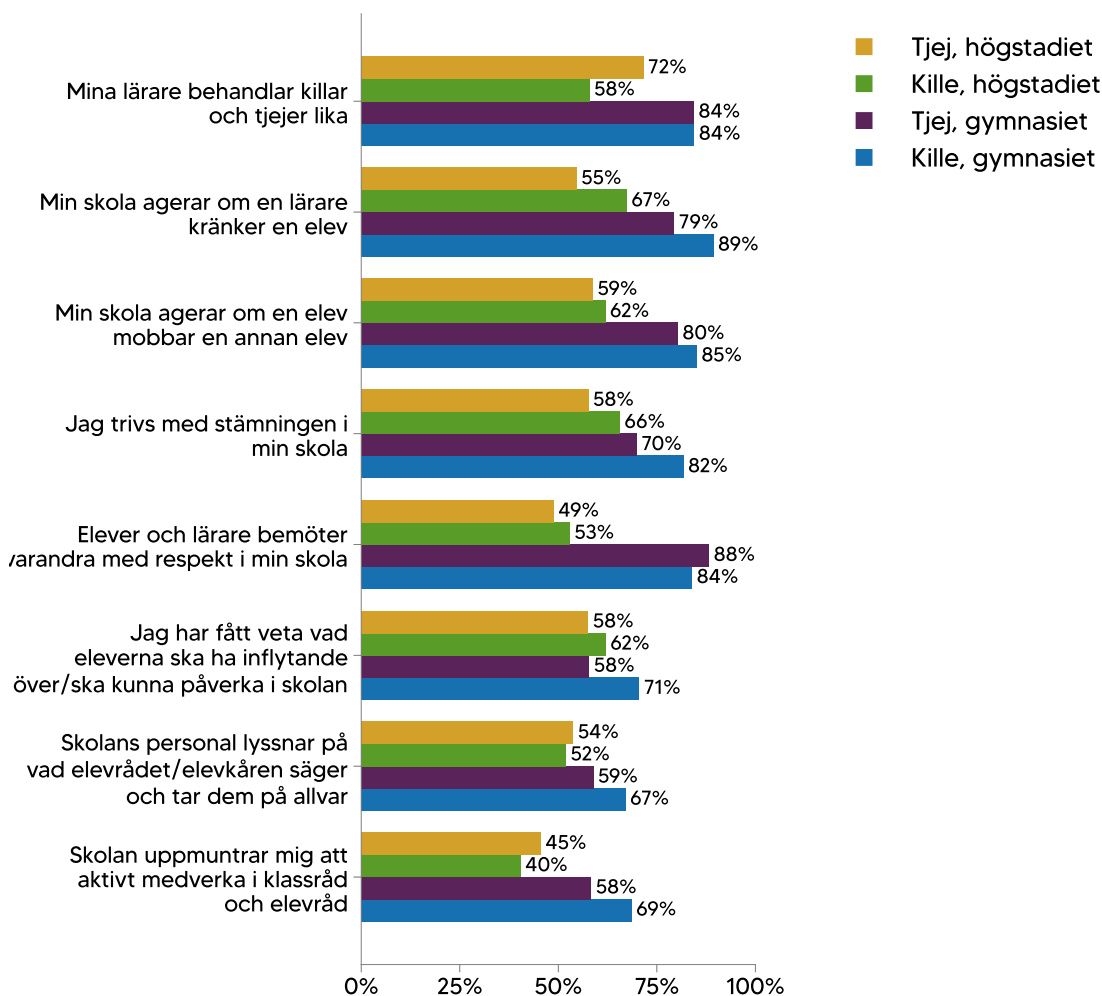
Trivsel och stämning

Hur elever trivs i skolan har ett nära samband med hur de upplever skolmiljön, men det har också ett samband med deras allmänna välbefinnande samt psykosomatiska hälsa.¹

I diagram C3 nedan redovisas andelen som instämmer helt eller till stor del i respektive påstående. En andel om mellan 58-82 % instämmer i att de trivs med stämningen på sin skola. Killar i gymnasiet trivs i högst grad med stämningen, medan tjejer i högstadiet trivs i lägst grad. I samtliga påståenden instämmer gymnasieungdomarna i högre grad än högstadieungdomarna.

Jämfört med rikssnittet är Ludvikas resultat likt överlag, men det skiljer sig i några frågor. Den största skillnaden i högstadiet avser påståendet "Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/kåren säger och tar dem på allvar", vilket ungdomarna i Ludvika i högre grad instämmer i. I gymnasiet syns en högre instämmandegrad i Ludvika för framför allt tre påståenden: "Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev", "Min skola agerar om en lärare kränker en elev" samt "Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd".

C3. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola? * Andel som svarat att de "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"

*OBS! Andelen som svarat "Vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat "Vet ej" varierar stort i frågorna och är mellan 1-39 %.

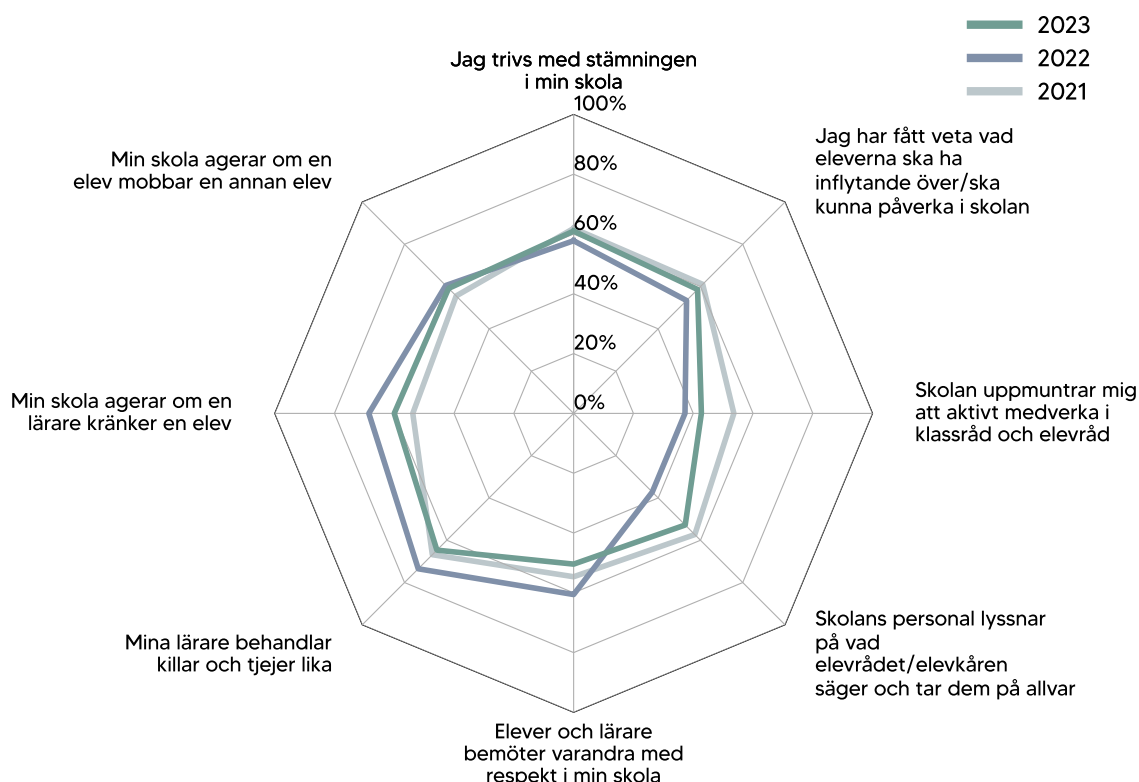
C3a. Andel som instämmer i påståenden om skolan: Jämförelse med riksnittet*

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Jag trivs med stämningen i min skola	61%	62%	76%	77%
Jag har fått veta vad eleverna ska ha inflytande över/ ska kunna påverka i skolan	59%	52%	64%	60%
Skolan uppmuntrar mig att aktivt medverka i klassråd och elevråd	43%	37%	63%	53%
Skolans personal lyssnar på vad elevrådet/elevkåren säger och tar dem på allvar	53%	43%	63%	55%
Elever och lärare bemöter varandra med respekt i min skola	50%	56%	85%	78%
Mina lärare behandlar killar och tjejer lika	65%	60%	83%	80%
Min skola agerar om en lärare kränker en elev	60%	58%	84%	73%
Min skola agerar om en elev mobbar en annan elev	59%	59%	82%	73%

*OBS! Andelen som svarat 'vet ej' är bortplockad ur redovisningen för C3a för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden

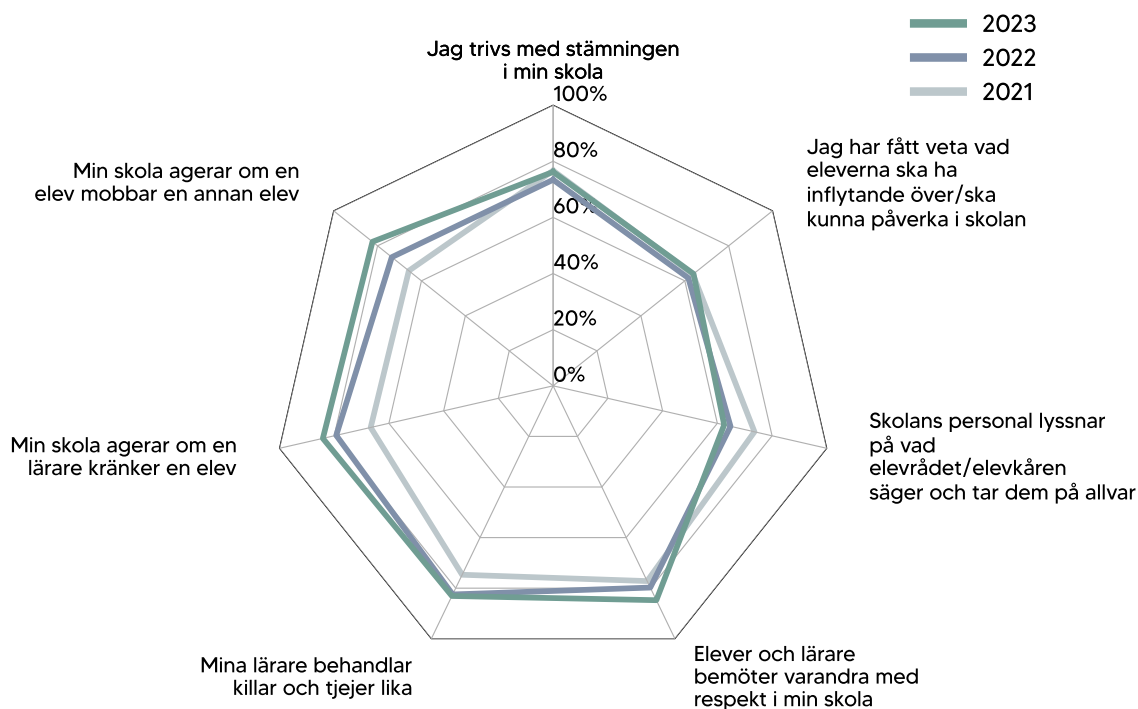
Som det framgår i diagrammet nedan är nöjdheten i högstadiet lägre än år 2022 i frågorna som rör lärarnas bemötande och skolans agerande om en lärare kränker en elev. En högre nöjdhet än år 2022 syns däremot i frågorna som rör elevinflytande. I gymnasiet syns en högre nöjdhet avseende hur skolan hanterar mobbing och kränkningar samt bemötandet mellan lärare och elever, se diagram C3b_2 på nästa sida.

C3b_1. Andel som instämmer i påståenden om skolan: högstadiet, Jämförelse över tid*

*OBS! Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3b_1 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 2-31 %.

C3b_2. Andel som instämmer i påståenden om skolan: gymnasiet, jämförelse över tid*

*OBS! Andelen som svarat "vet ej" är bortplockad ur redovisningen för C3b_2 för att ge en mer rättvis bild av instämmandegraden. Andelen som svarat vet ej varierar stort i frågorna och är mellan 1-44 %.

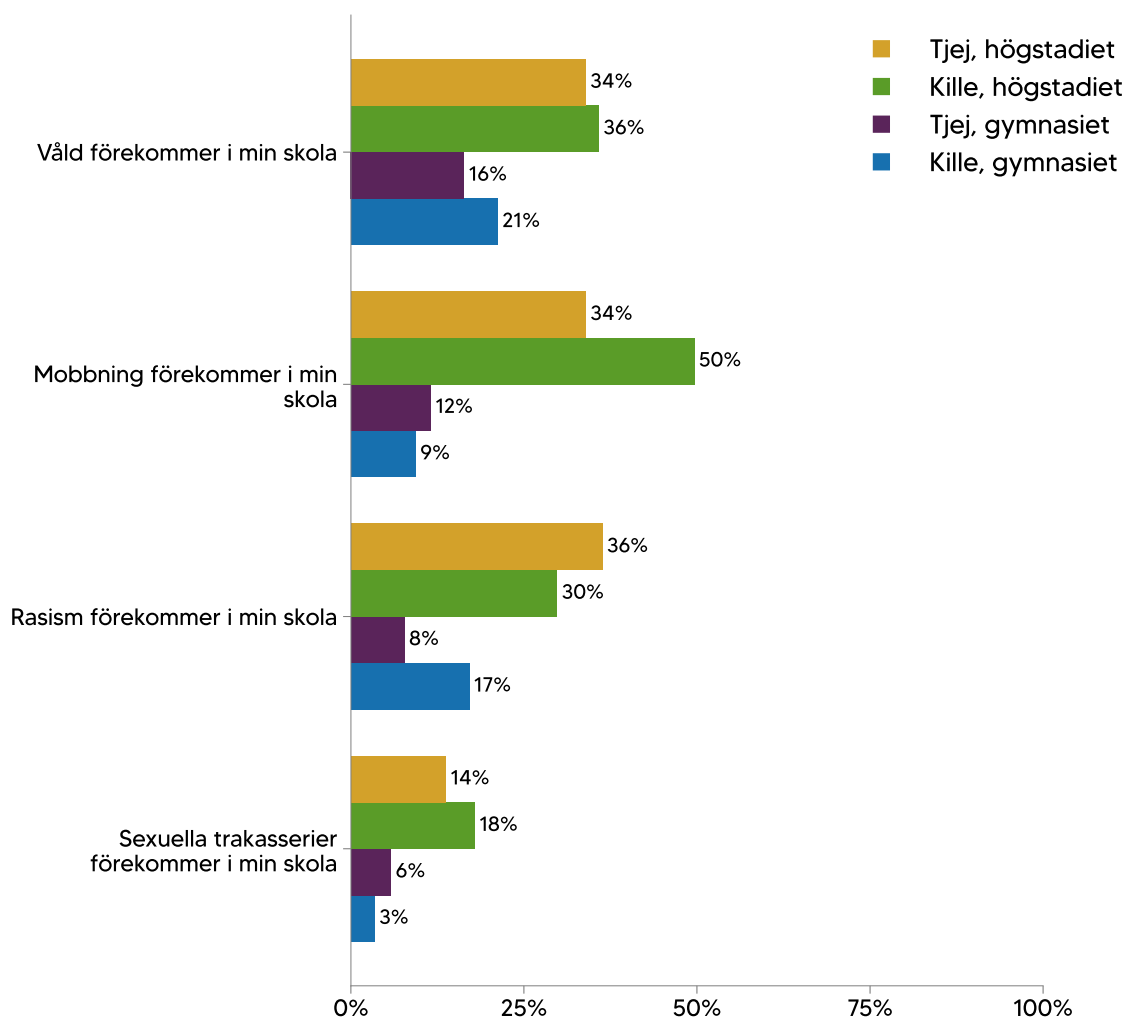
Rasism, våld, trakasserier och mobbning

Ungdomarna fick även ta ställning till huruvida rasism, våld, mobbning eller sexuella trakasserier är problem som förekommer på skolan. Vad som framgår är att högstadiungdomarna i högre grad än gymnasieungdomarna svarar att de olika problemen förekommer på deras skola. Mellan 30-36 % svarar att rasism och/eller våld förekommer, och 14-18 % att sexuella trakasserier förekommer. Vad gäller mobbning svarar högstadikillarna i särskilt hög grad att detta förekommer, 50 %. Motsvarande andel bland högstadietjejerna är 34 %.

Andelen högstadiungdomar som svarar att rasism, våld och mobbning förekommer är något högre än snittet för Lupp, se tabell C3d. I gymnasiet instämmer ungdomarna i Ludvika däremot i något lägre grad att mobbning förekommer, men i något högre att våld förekommer.

I diagram C3e och C3f på sida 33 redovisas frågan över tid. Jämfört med år 2022 syns en ökning av samtliga problem i högstadiet. I gymnasiet har förekomsten av våld ökat över tid, medan andelen som uppger att mobbning, rasism och sexuella trakasserier förekommer är lägre än år 2022.

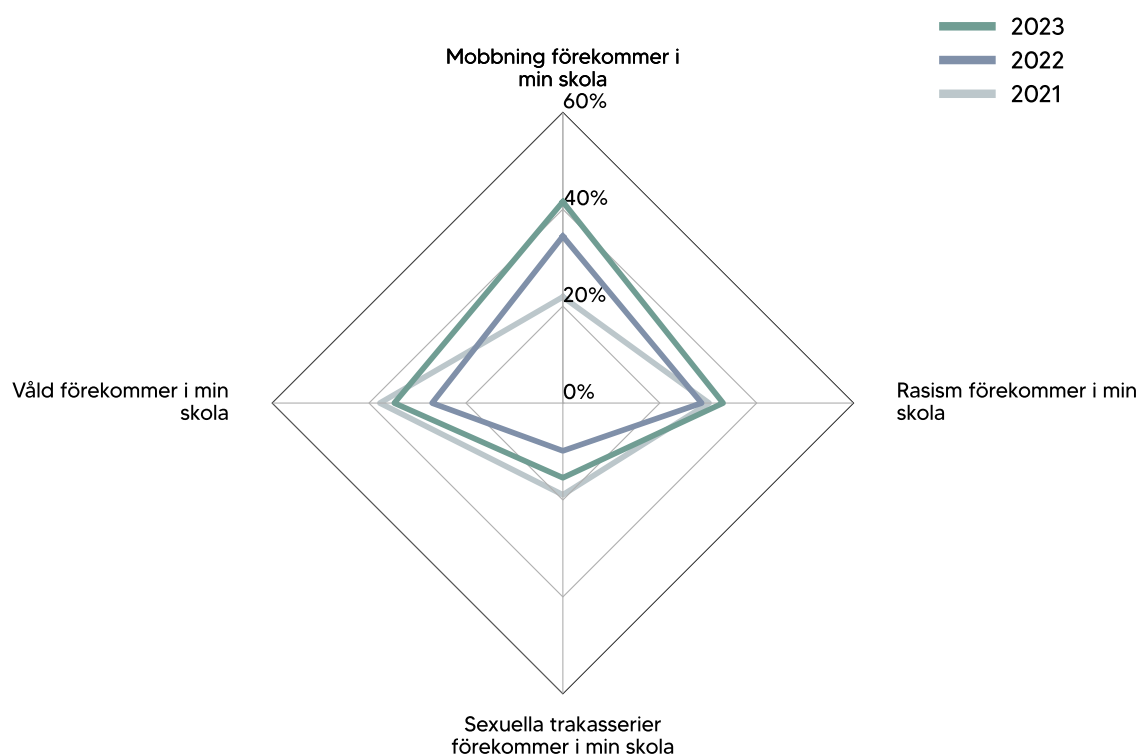
**C3c. Hur tycker du att det stämmer in på hur det är på din skola?
Andel som svarat "stämmer helt" eller "stämmer till stor del"**

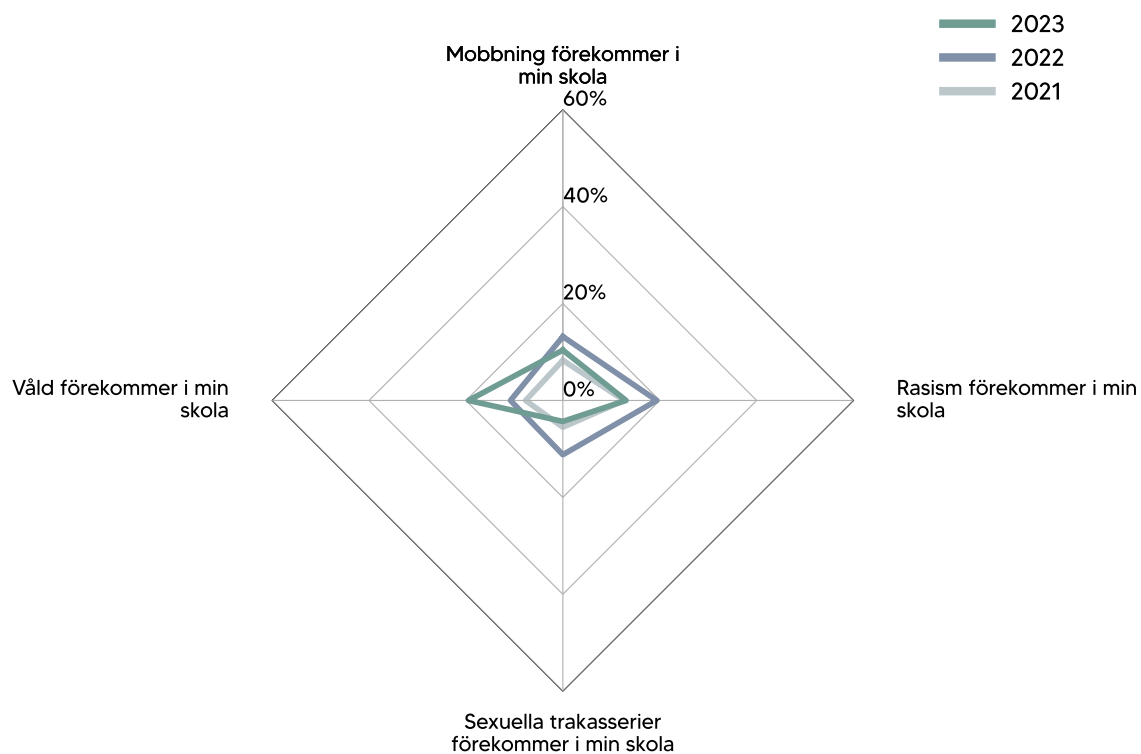
C3d. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Sexuella trakasserier förekommer i min skola	15%	14%	4%	8%
Rasism förekommer i min skola	33%	28%	13%	16%
Våld förekommer i min skola	35%	30%	19%	13%
Mobbning förekommer i min skola	42%	34%	10%	16%

C3e. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: högstadiet, jämförelse över tid

C3f. Andel som instämmer i att problem förekommer på skolan: gymnasiet, jämförelse över tid

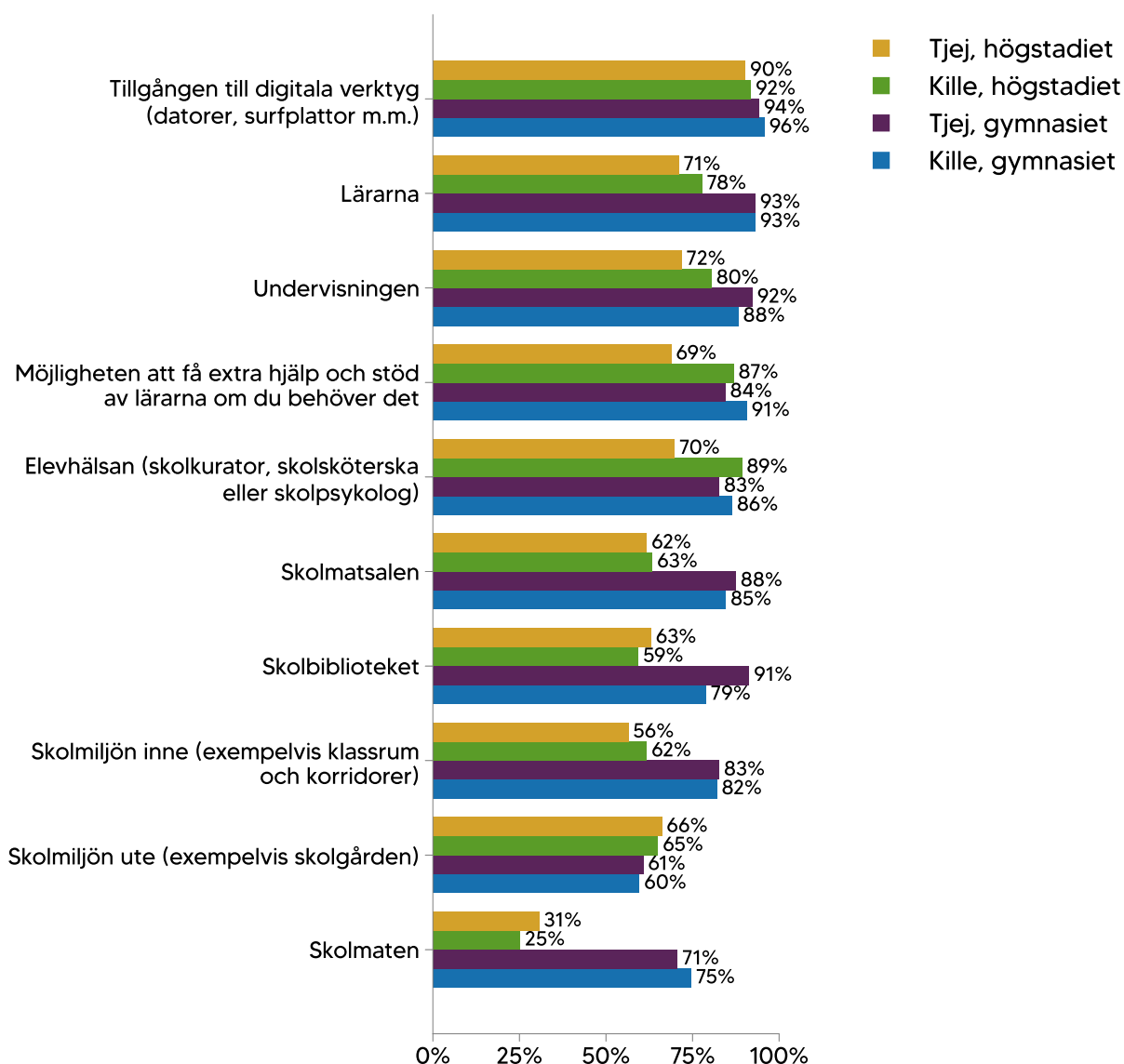
Omdöme skola

Lupp-enkäten innefattar även frågor om en rad centrala aspekter av ungdomarnas skolsituation, såsom skolbiblioteket, skolmiljön, skolmaten, undervisningen, lärarna, elevhälsovården, tillgången till datorer samt möjligheten att få extra hjälp eller stöd.

I diagram C4 framgår att en hög andel både i högstadiet och gymnasiet är nöjda med tillgången till digitala verktyg, lärarna, undervisningen och möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om det behövs. Vad som också framgår är att gymnasieungdomarna är mer nöjda än högstadieungdomarna gällande flertalet aspekter. Skillnaden är tydligast avseende skolmaten, men gymnasieungdomarna är även mer nöjda med bland annat skolbiblioteket, skolmatsalen och skolmiljön inne. Högstadietjejerna är tydligt mindre nöjda än övriga med elevhälsan och möjligheten att få extra hjälp eller stöd.

Jämfört med rikssnittet är högstadieungdomarna i Ludvika mindre nöjda med skolbiblioteket och skolmaten, men mer nöjda med skolmiljön ute, elevhälsan och möjligheten att få extra hjälp eller stöd. I gymnasiet är ungdomarna i Ludvika tydligt mer nöjda med skolmatsalen och skolmaten jämfört med snittet.

C4. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om... Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra"

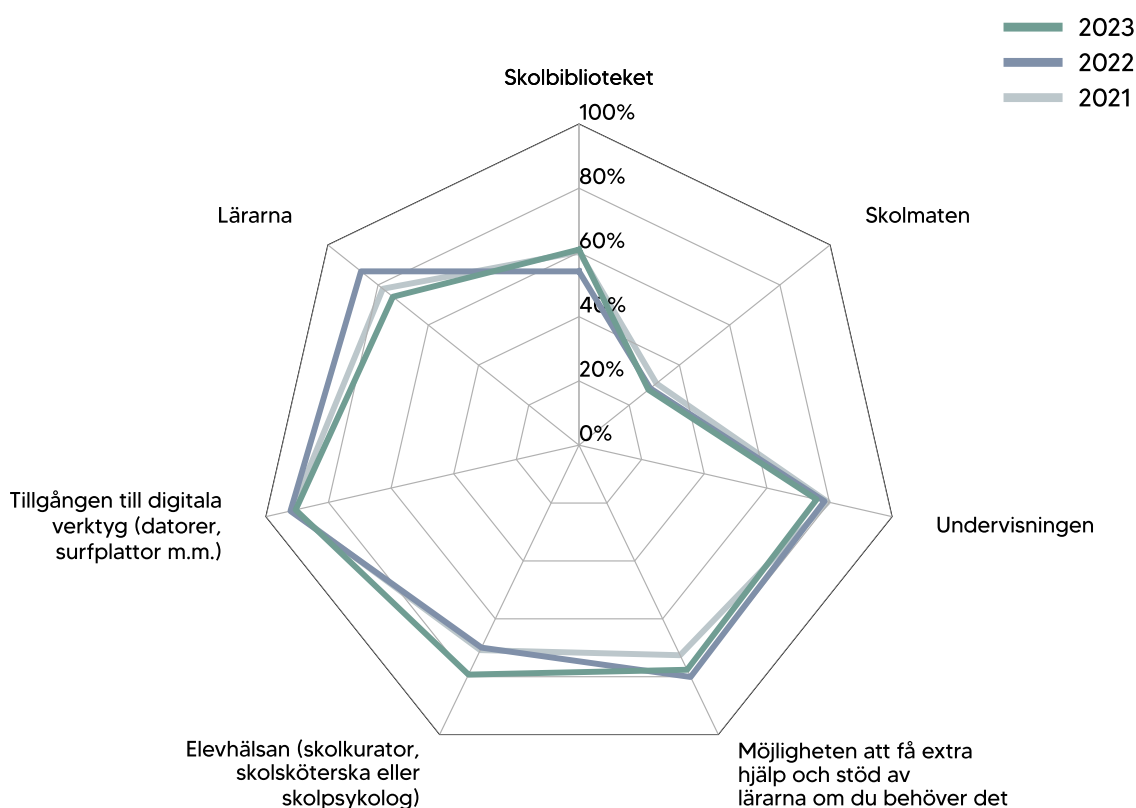

**C4a. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra": Jämförelse med riksnittet**

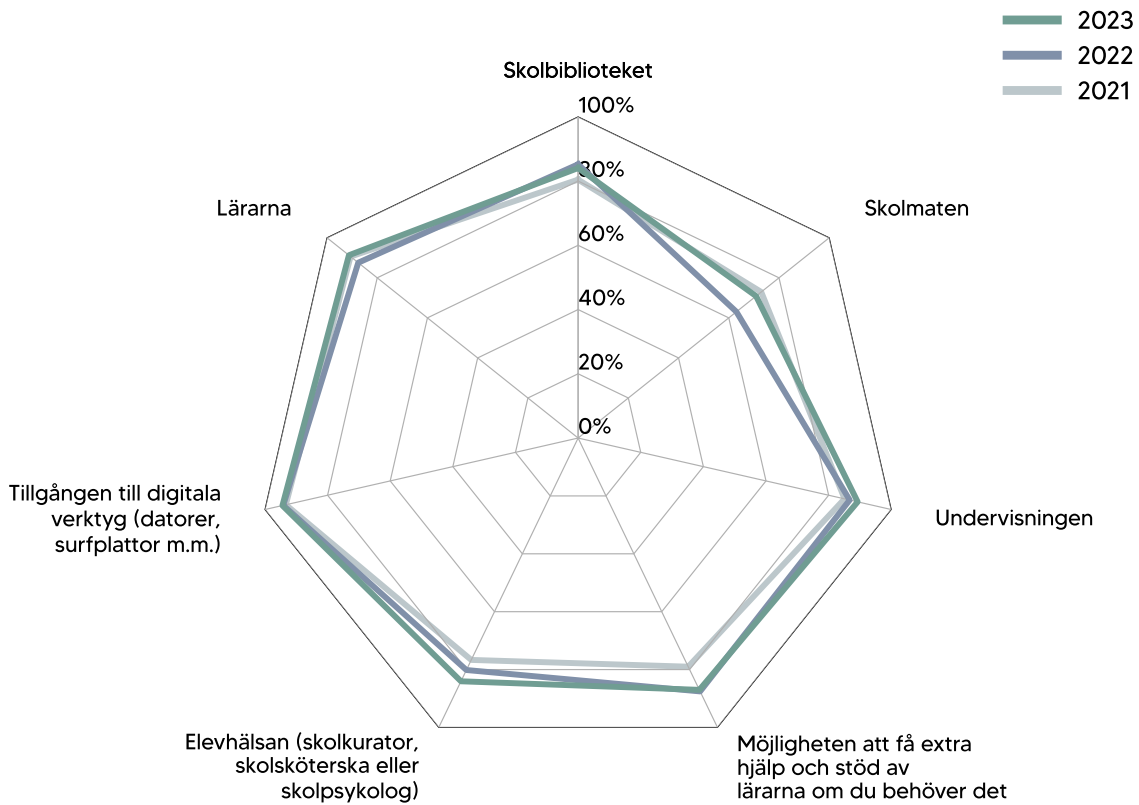
	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Skolmiljön ute (exempelvis skolgården)	66%	59%	60%	58%
Skolmiljön inne (exempelvis klassrum och korridorer)	60%	61%	81%	80%
Skolmatsalen	63%	65%	84%	66%
Skolmaten	28%	35%	71%	43%
Skolbiblioteket	61%	70%	84%	85%
Undervisningen	76%	75%	89%	88%
Lärarna	74%	76%	91%	88%
Möjligheten att få extra hjälp och stöd av lärarna om du behöver det	78%	73%	87%	83%
Tillgången till digitala verktyg (datorer, surfplattor m.m.)	90%	89%	94%	95%
Elevhälsan (skolkurator, skolsköterska eller skolpsykolog)	79%	73%	84%	85%

Jämfört med år 2022 är högstadieungdomarna i Ludvika mindre nöjda med lärarna, men mer nöjda med elevhälsan. Gymnasieungdomarna är mer nöjda med skolmaten och elevhälsan men i övrigt ungefär lika nöjda som år 2022, se diagram C4c på nästa sida.

**C4b. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: högstadiet,
Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" jämförelse över tid**

C4c. Nu kommer några frågor om din skola. Vad tycker du om...: gymnasiet,
 Andel som svarat "mycket bra" eller "ganska bra" jämförelse över tid

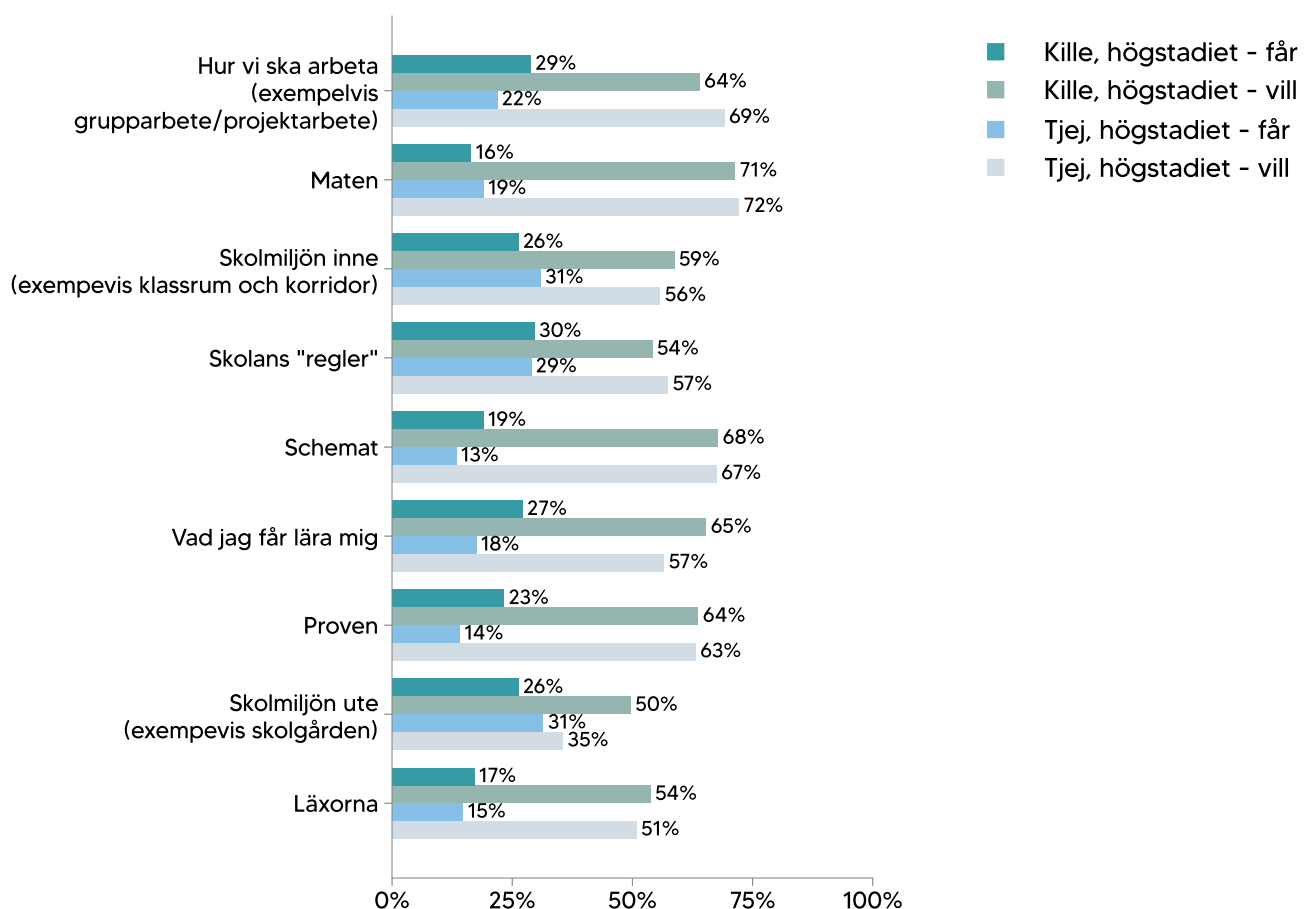
Elevinflytande

Lupp-enkäten innehåller ett antal frågor som rör elevinflytande. Ungdomarna svarade på frågor om hur mycket de skulle vilja vara med och bestämma om i skolan och hur mycket de anser att de får bestämma i dagsläget. Skolverket påpekar att det finns ett tydligt samband mellan elevers möjlighet till delaktighet och inflytande samt kunskapsresultat och välmående i skolan. I en utredning från 2009¹ framgår det att ju mer inflytande en elev upplever att den har om en aspekt, desto mer positivt ser eleven på den aspekten i skolan. Med andra ord korrelerar möjligheter till inflytande med nöjdhet.

I Ludvika ser vi att andelen unga som vill påverka är relativt hög i många frågor både på högstadiet (se diagram C5a) och gymnasiet (se diagram C5b på nästa sida). Killar i högstadiet svarar i klart högre grad än tjejer att de vill vara med och påverka skolmiljön ute, i övrigt syns främst mindre könsskillnader i högstadiet. I gymnasiet svarar tjejer i något högre grad än killar att de vill vara med och påverka olika saker i skolan.

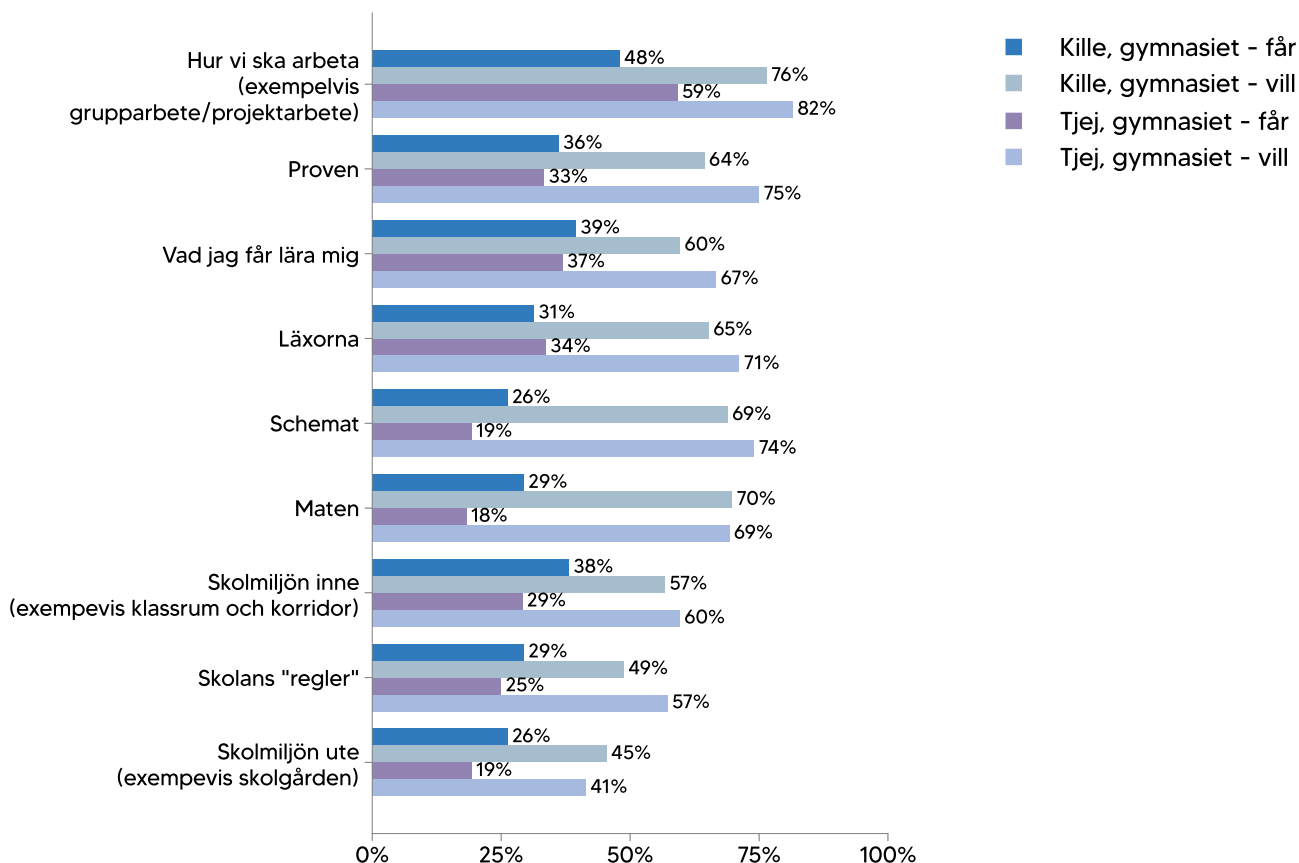
Andelen som anser att de får vara med och påverka är lägre än andelen som vill påverka. Skolans "regler" och skolmiljön (inne och ute) är det som högstadieungdomarna i högsta grad anser att de får vara med och bestämma om idag. I gymnasiet anser flest att de får vara med och bestämma om hur de ska arbeta (exempelvis grupparbete/projektarbete).

C5a. Högstadiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "väldigt mycket" eller "ganska mycket"

1 SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?

C5b. Gymnasiet: Hur mycket eller lite vill/får du som elev vara med och bestämma om följande? Andel som svarat "våldigt mycket" eller "ganska mycket"

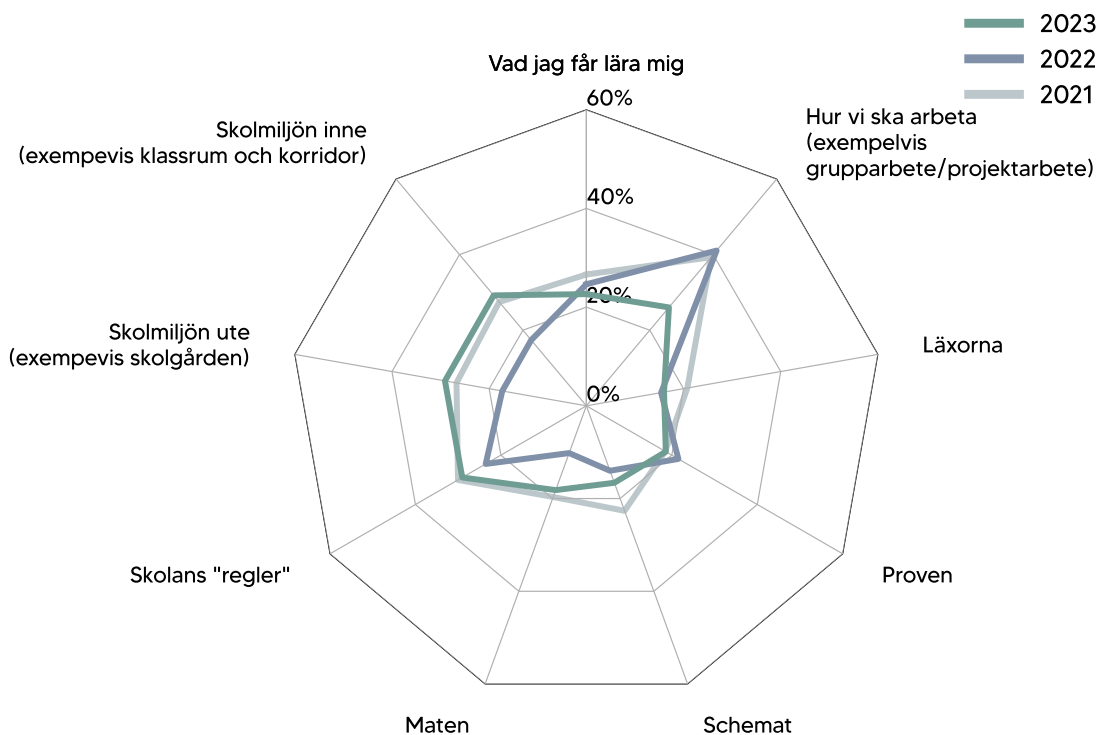
I tabell C5c nedan redovisas andelen som får vara med och bestämma i jämförelse med rikssnittet. Här framgår att högstadiungdomarna i Ludvika i högre grad anser att de får vara med och bestämma om skolans "regler" och skolmiljön ute, men i lägre grad om hur de ska arbeta. I övrigt är resultatet likt snittet. Gymnasieungdomarna anser i högre grad än snittet att de får vara med och bestämma om flertalet saker, exempelvis vad de får lära sig, hur de ska arbeta och om maten.

C5c: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande: Jämförelse med rikssnittet

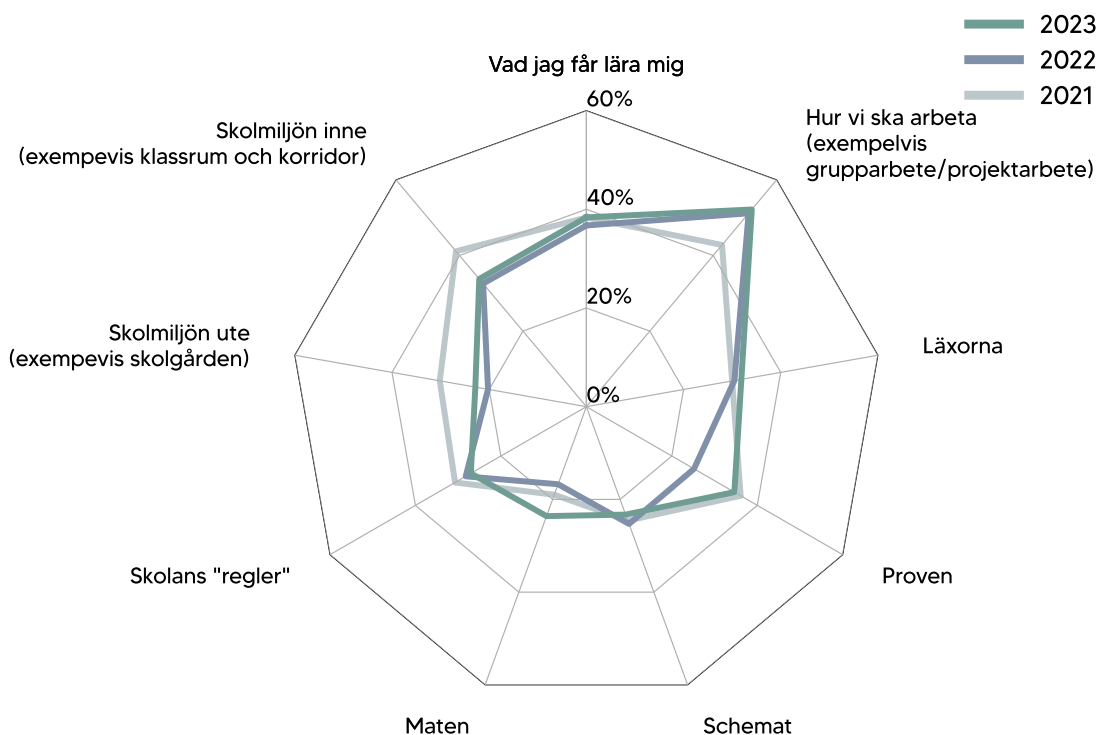
	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Vad jag får lära mig	23%	25%	38%	30%
Hur vi ska arbeta (exempelvis grupparbete/projektarbete)	26%	32%	52%	43%
Läxorna	16%	19%	32%	27%
Proven	19%	21%	35%	33%
Schemat	17%	16%	23%	20%
Maten	18%	15%	24%	15%
Skolans "regler"	29%	20%	27%	21%
Skolmiljön ute (exempelvis skolgården)	29%	23%	23%	18%
Skolmiljön inne (exempelvis klassrum och korridor)	29%	24%	34%	24%

I diagram C5d nedan framgår att andelen i högstadiet som upplever att de får vara med att bestämma om skolmiljön (inne och ute) och skolans "regler" har ökat tydligt sedan år 2022. Andelen som anser sig få bestämma om hur de ska arbeta har däremot minskat. I gymnasiet är förändringarna jämfört med år 2022 färre. Andelen som anser sig få bestämma om maten och proven har dock ökat, se diagram C5e.

C5d: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande, högstadiet, jämförelse över tid

C5e: Andel som upplever att de får vara med och bestämma om följande, gymnasiet, jämförelse över tid

D. Politik och samhälle

I aktuell forskning både i Sverige och andra demokratier finns det oenigheter om ungas engagemang. En del menar att demokratin är hotad och att unga tappat både intresset och tron på möjligheten att påverka. Andra menar istället att unga är mer missnöjda och kritiska till dagens traditionella former för inflytande, och att det nödvändigtvis inte bör ses som ett hot.¹

I den senaste demokratiutredningen framkom att man inte kan se skillnader mellan äldre och unga avseende intresse för politik och samhälle. Däremot röstar unga i mindre utsträckning än äldre, och det är mindre vanligt bland unga att vara medlemmar eller aktiva i politiska partier eller föreningar. Samtidigt är det en större andel unga än äldre som uppger att de deltar i andra politiska aktiviteter, exempelvis demonstrationer. Jämfört med äldre är ungas engagemang dock mer individualiserat och många väljer bort organiserade aktiviteter. Slutsatsen enligt flera nya studier är att unga inte är mindre politiskt aktiva än äldre, däremot deltar de på andra sätt.²

Förutsättningarna för unga att delta och påverka är även ofta sämre på grund av bland annat ålder, utbildning och erfarenhet. Trösklarna för deltagande kan därmed vara högre.³ För att sänka trösklarna för engagemang bland unga är det bland annat viktigt att det finns kontaktytor mellan unga och organisationer samt att unga har kunskap om olika vägar att kanalisera samhällsengagemang.⁴ Samhället och kommunen får därför en väldigt viktig roll i att stötta unga i dessa frågor.

"Jag vill påverka affärer, tåg och bussar, säkerheten, ekonomin och ungdomsaktiviteter (...)"

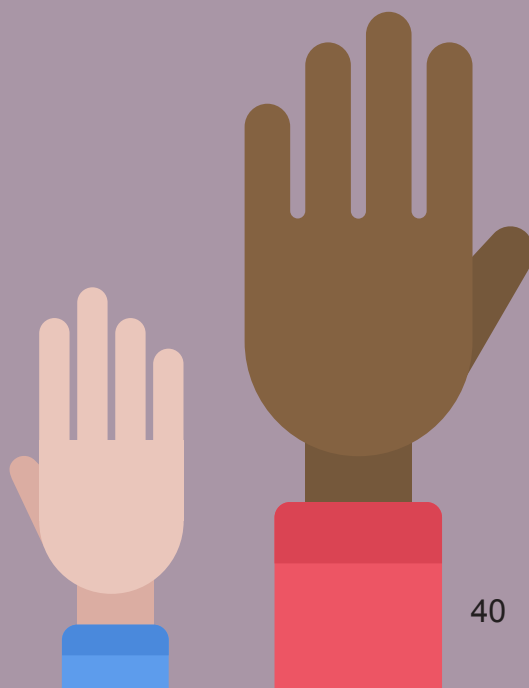
– Svar på frågan om vad man skulle vilja påverka i kommunen

1 SOU 2016:5 "Låt fler forma framtiden" del A

2 MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

3 SKL 2014: Ungas inflytande och delaktighet

4 MUCF 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang

Intresse för olika frågor

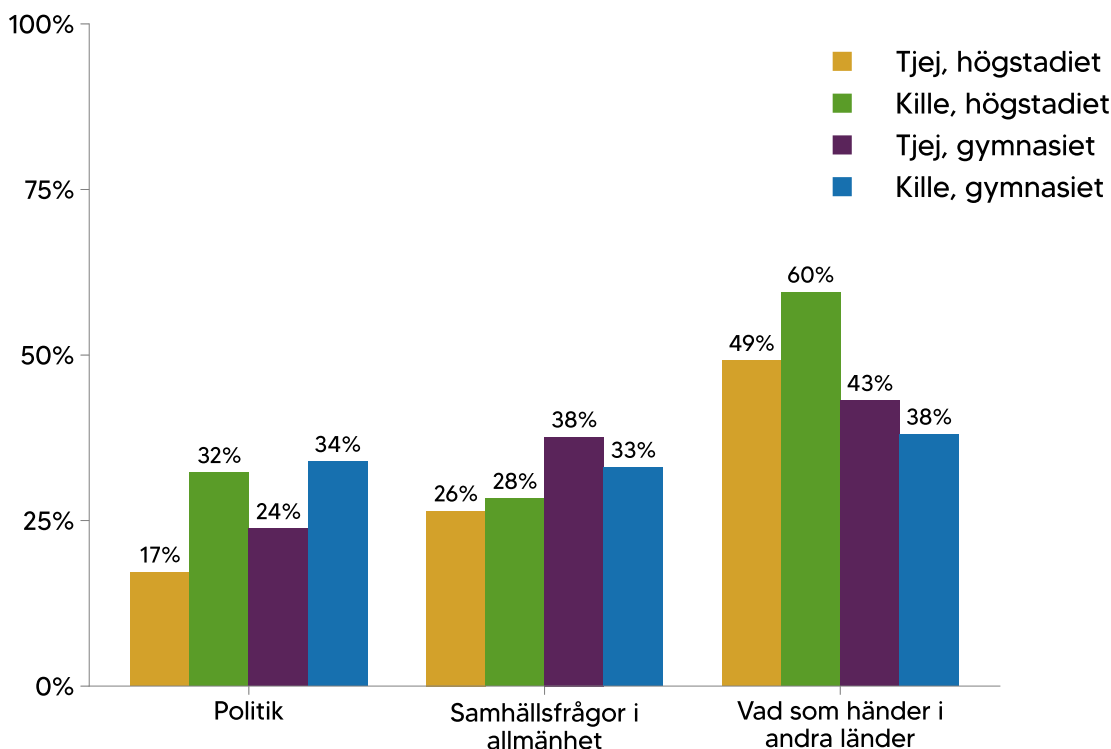
Ungdomarna i Ludvika svarade på frågor om hur intresserade de är av politik, samhällsfrågor i allmänhet och vad som händer i andra länder, se diagram D1 nedan. Är man intresserad är också sannolikheten större att man engagerar sig aktivt i samhället.¹ Vad som framgår är att intresset bland ungdomarna i Ludvika är högst för vad som händer i andra länder. Högstadiungdomarna, och särskilt killarna, är mer intresserade av detta än gymnasieungdomarna. Gymnasieungdomarna är däremot mer intresserade än högstadiungdomarna av samhällsfrågor i allmänhet. När det kommer till politik syns ett högre intresse bland killar, både i högstadiet och gymnasiet, än bland tjejer. Högstadietjjeerna är minst intresserade av politik.

I tabell D1a framkommer att gymnasieungdomarna i Ludvika är mindre intresserade av samtliga frågor än rikssnittet, framför allt vad som händer i andra länder. I högstadiet är intresset mer likt snittet, men något högre för framför allt politik och vad som händer i andra länder.

Jämfört med år 2022 är ungdomarna i Ludvika mindre intresserade av politik och samhällsfrågor i allmänhet, men ungefär lika intresserade av vad som händer i andra länder.

D1. Hur intresserad är du av följande?

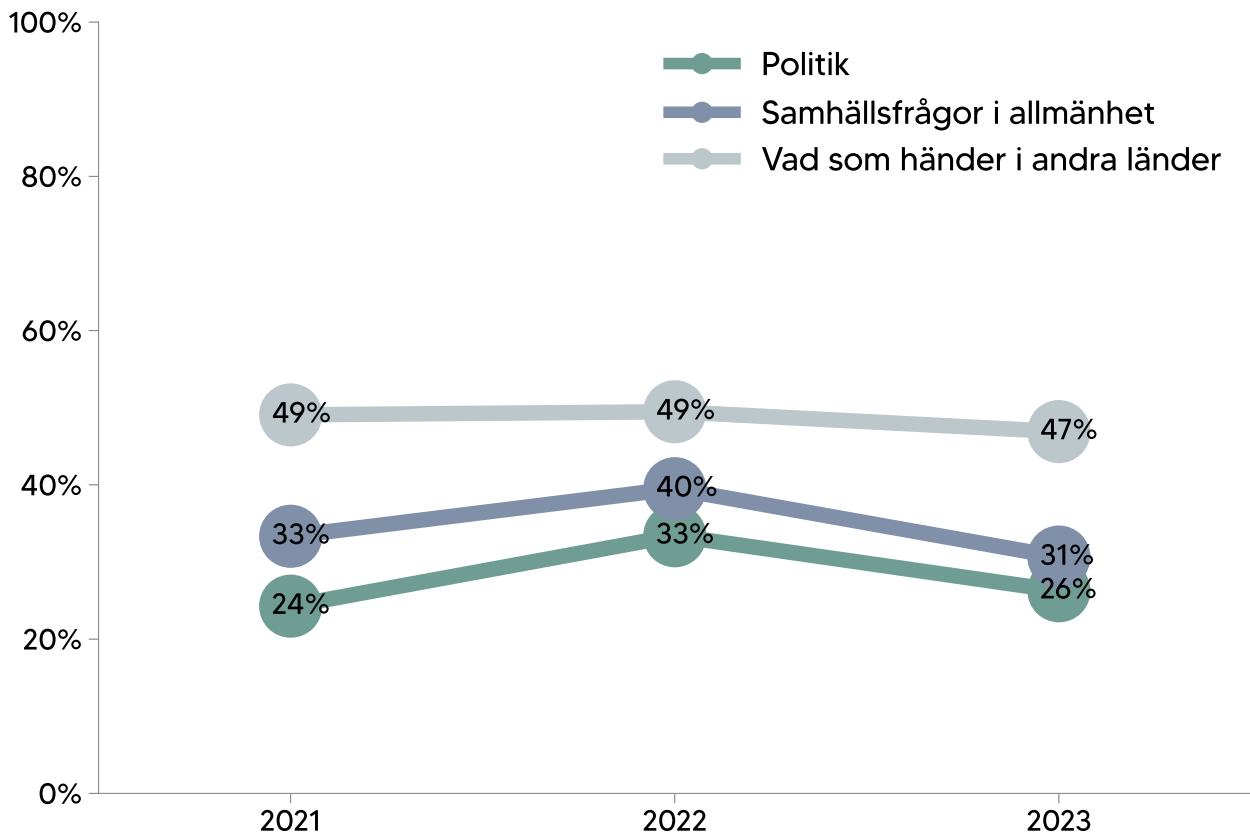
Andel som svarat "mycket intresserad" eller "ganska intresserad"

D1a. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Politik	25%	21%	28%	34%
Samhällsfrågor i allmänhet	27%	24%	34%	44%
Vad som händer i andra länder	54%	49%	39%	57%

D1b. Andelen som är mycket eller ganska intresserade av följande: Jämförelse över tid

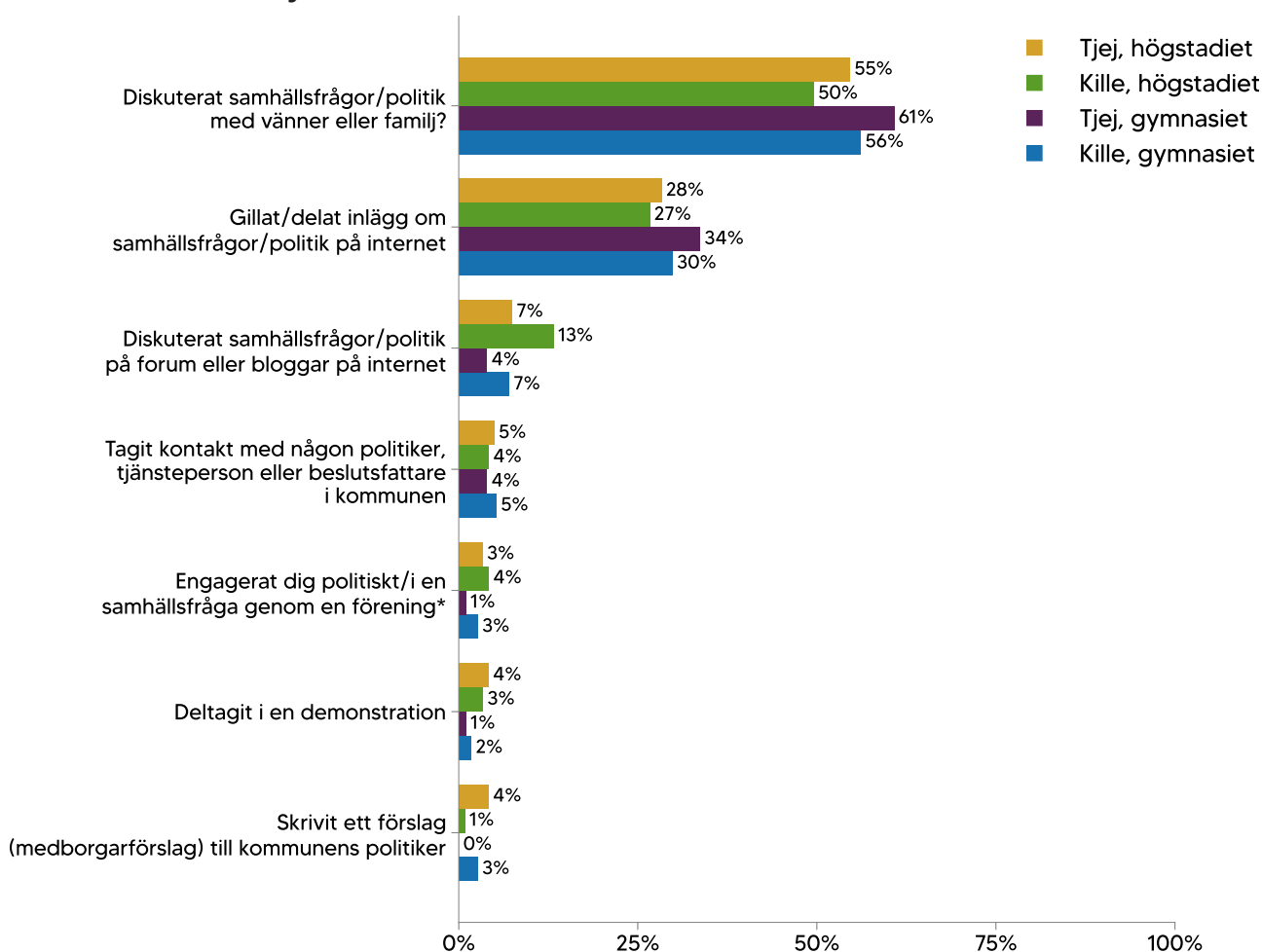
Aktivt samhällsengagemang

Formerna för det politiska engagemanget bland unga har som tidigare nämnts förändrats under senare år. Unga som väljer att bli medlemmar i politiska partier och som är engagerade i de traditionella folkrörelseorganisationerna har minskat, medan andra former av engagemang är mer vanligt. Tidigare nämndes att dessa förändringar inte nödvändigtvis behöver vara något negativt. Samtidigt leder denna utveckling till att färre unga får erfarenheter av den representativa demokratis beslutsprocesser, som exempelvis gemensamt beslutsfattande. Dessa erfarenheter är viktiga och ses som bidragande till känslan av delaktighet, tillhörighet och ansvarstagande.¹ Det finns idag även tydliga skillnader i ungas engagemang mellan killar och tjejer. Det är mer vanligt bland tjejer att engagera sig genom att exempelvis skriva under en namninsamling eller stödja en åsikt på nätet, medan killar i högre grad än tjejer är medlemmar i politiska partier.²

I Lupp-enkäten ställs inte någon fråga om politiskt engagemang i partier, men däremot finns en fråga om ungdomarna gjort någon aktiv politisk handling under det senaste året. Vad som framgår i diagram D2 är att en andel mellan 50-61 % har diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj. Det näst vanligaste är att ha gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet, 27-34 % har gjort detta. Övriga handlingar är mindre vanliga. Killar i högstadiet svarar dock i högre grad än övriga ungdomar att de diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet.

D2. Under de senaste 12 månaderna, har du gjort något av följande?

Andel som svarat "ja"

1 Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet

2 MUCF 2023: Ung idag

Vid en jämförelse med rikssnittet framgår det att resultatet för Ludvika är relativt likt. Högstadiungdomarna i Ludvika svarar dock i något högre grad än snittet att de diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj samt gillat/delat inlägg om samhällsfrågor eller politik på internet.

Gymnasieungdomarna i Ludvika har däremot diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj i lägre grad än rikssnittet.

D2a. Andel som gjort följande de senaste 12 månaderna: Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Tagit kontakt med någon politiker, tjänsteperson eller beslutsfattare i kommunen	5%	5%	4%	7%
Skrivit ett förslag (medborgarförslag) till kommunens politiker	3%	3%	2%	2%
Deltagit i en demonstration	4%	3%	1%	3%
Diskuterat samhällsfrågor/politik på forum eller bloggar på internet	11%	7%	5%	9%
Gillat/delat inlägg om samhällsfrågor/politik på internet	27%	23%	31%	34%
Diskuterat samhällsfrågor/politik med vänner eller familj	52%	45%	56%	63%
Engagerat dig politiskt/i en samhällsfråga genom en förening	4%	4%	2%	4%

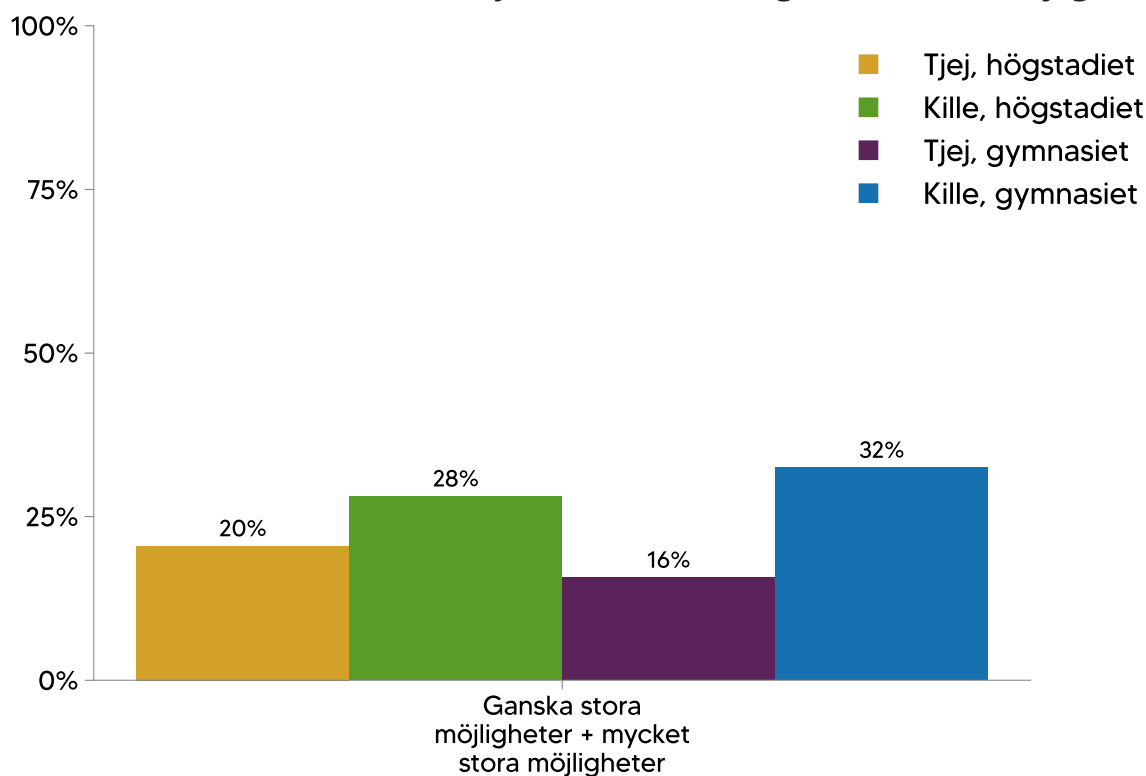
Möjligheter att påverka

En viktig faktor för att kunna öka ungas delaktighet i kommunen och samhället är att unga faktiskt ser att de har möjligheter att få sin röst hörd. När unga får inflytande över sin vardag och görs delaktiga i det lokala samhället skickas samtidigt signaler om att ungas röster tas på allvar och att det är möjligt att påverka i olika frågor, vilket främjar framtida politiskt deltagande.¹

Vad som framgår i diagrammet nedan är att killar ser mer positivt än tjejer på möjligheterna att föra fram sina åsikter till dem som bestämmer i kommunen. 28-32 % av killarna och 16-20 % av tjejerna svarar att de har ganska eller mycket stora möjligheter att föra fram sina åsikter.

Jämfört med rikssnittet ser ungdomarna i Ludvika något mer positivt på möjligheterna att föra fram sina åsikter.

D3. Vilka möjligheter har du att föra fram dina åsikter till dem som bestämmer i kommunen? Andel som svarat "mycket stora" eller "ganska stora" möjligheter

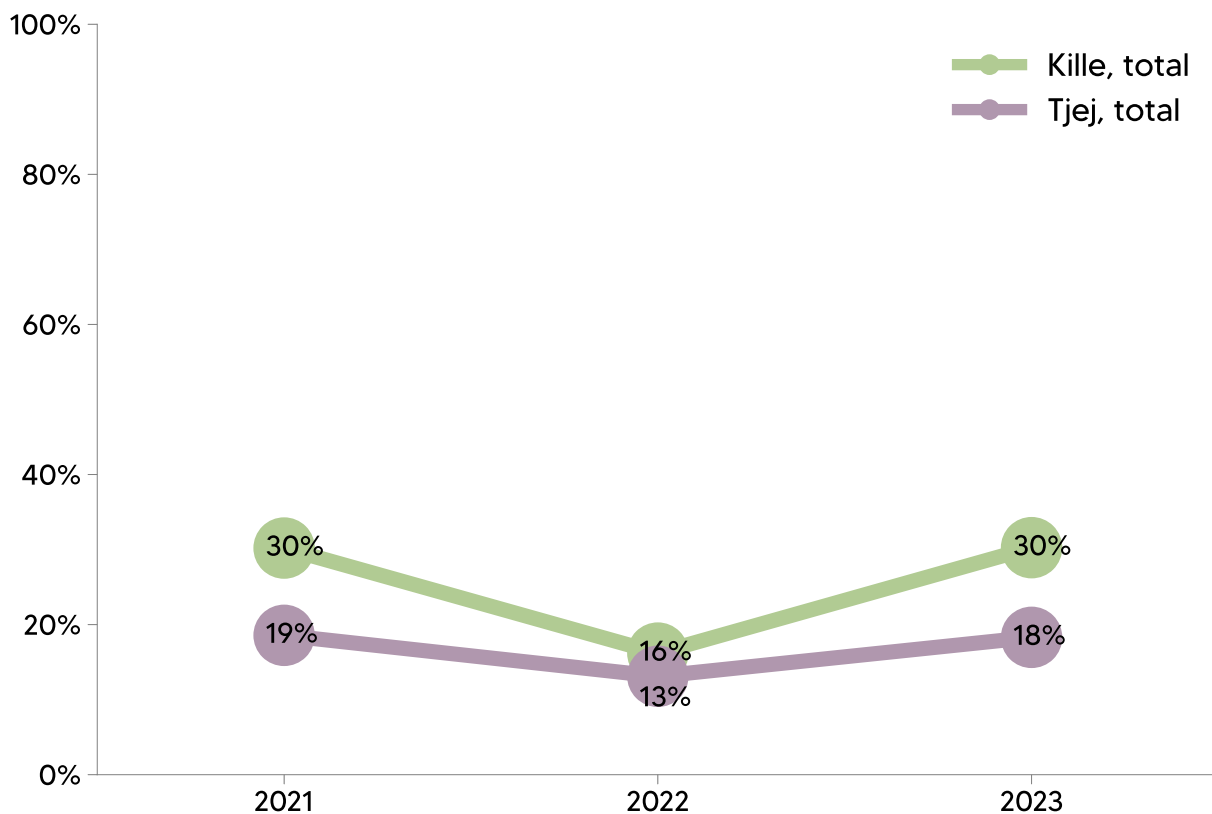
D3a. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
25%	19%	24%	18%

¹ MUCF 2019: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå

Jämfört med år 2022 framkommer det att andelen som ser positivt på möjligheterna att föra fram sina åsikter har ökat. Ökningen är störst bland killar.

D3b. Andel som ser sig ha mycket eller ganska stora möjligheter: Jämförelse över tid

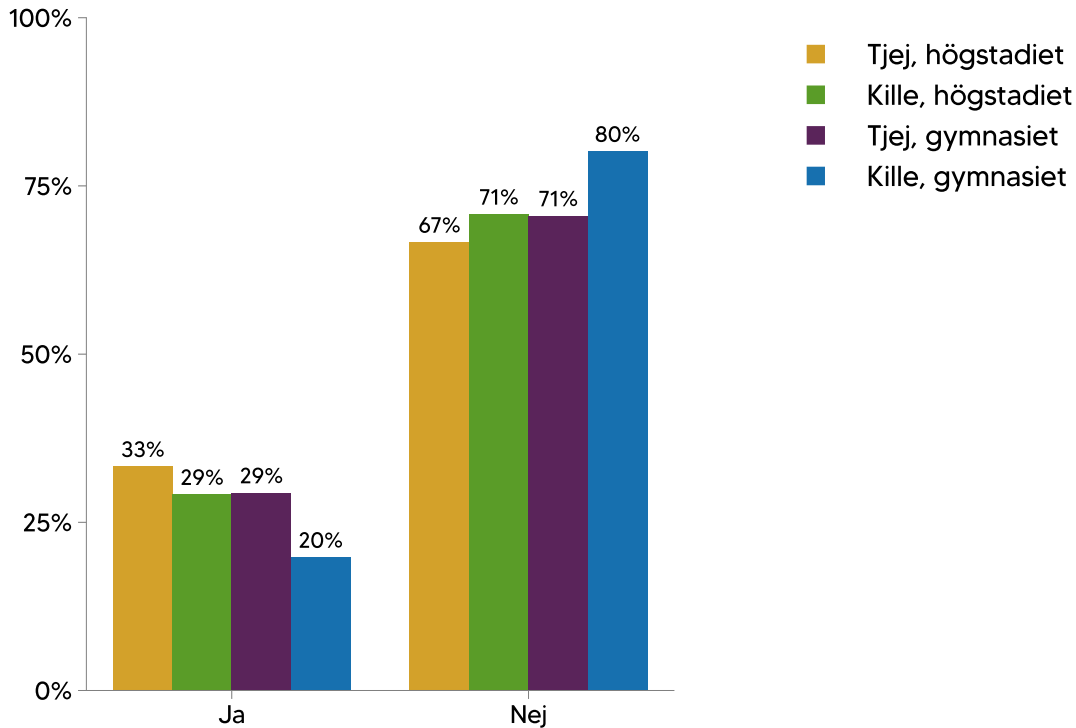
Vill vara med och påverka

Ungdomarna svarade på en fråga om huruvida de vill vara med och påverka i frågor som rör Ludvika kommun. Det framgår att gymnasiekillarna vill vara med och påverka i lägre grad än övriga. 20 % av gymnasiekillarna svarar att de vill vara med och påverka i frågor som rör kommunen, motsvarande andel bland övriga är 29-33 %.

Gymnasieungdomarna i Ludvika vill vara med och påverka vad som händer i kommunen i något lägre grad än rikssnittet, se tabell D4a. Andelen i högstadiet är mer likt snittet, men på en något högre nivå.

I diagram D4b på följande sida framkommer att andelen killar som vill vara med och påverka i kommunen har minskat över tid. Andelen tjejer som vill vara med och påverka är på ungefär samma nivå som år 2022, men lägre än år 2021.

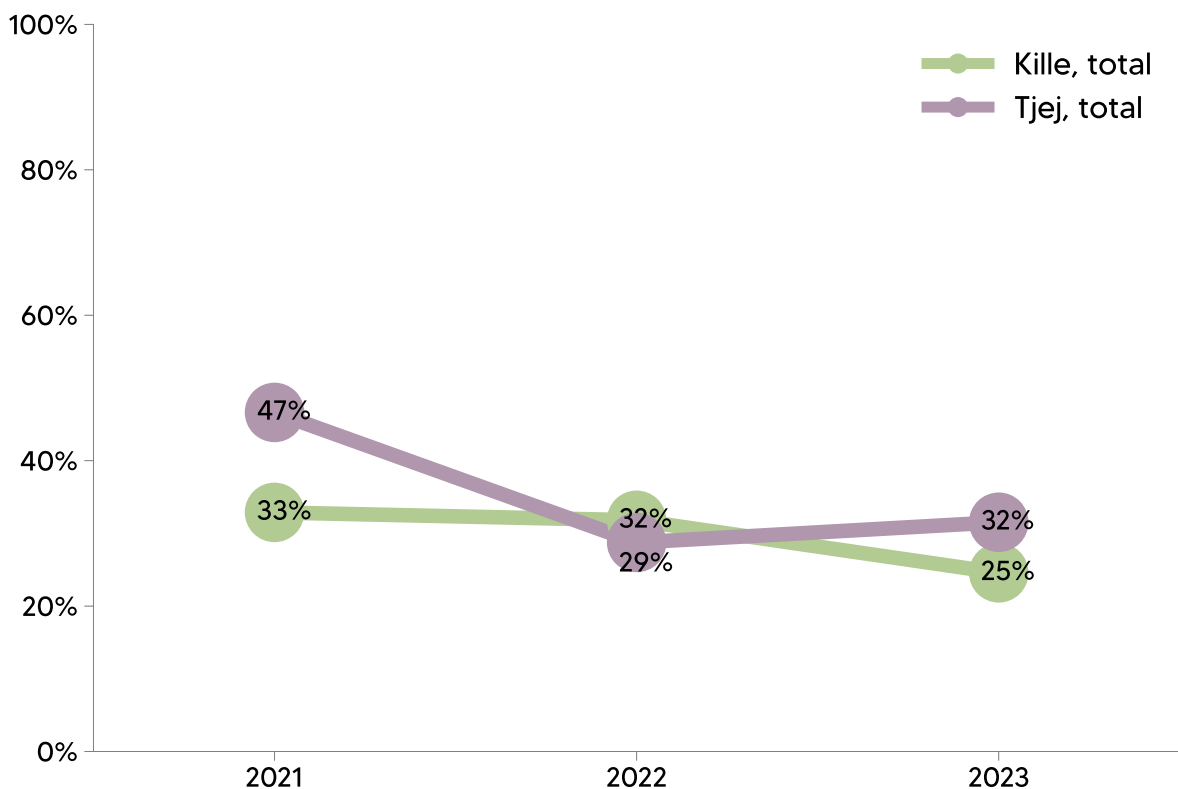
D4. Vill du vara med och påverka i frågor som rör din kommun?

D4a. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
32%	27%	24%	33%

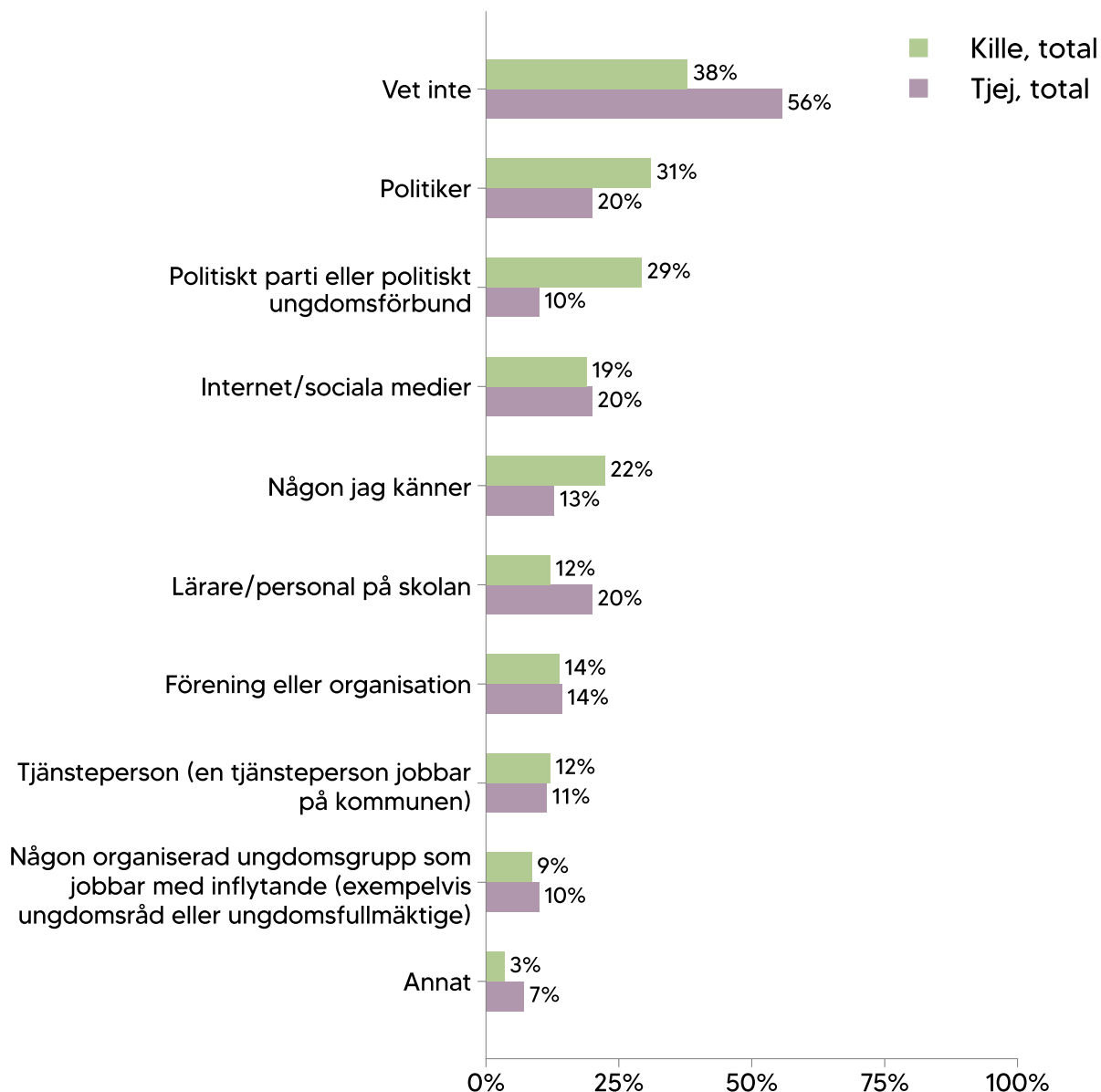
D4b. Andel som vill påverka i kommunen: Jämförelse över tid

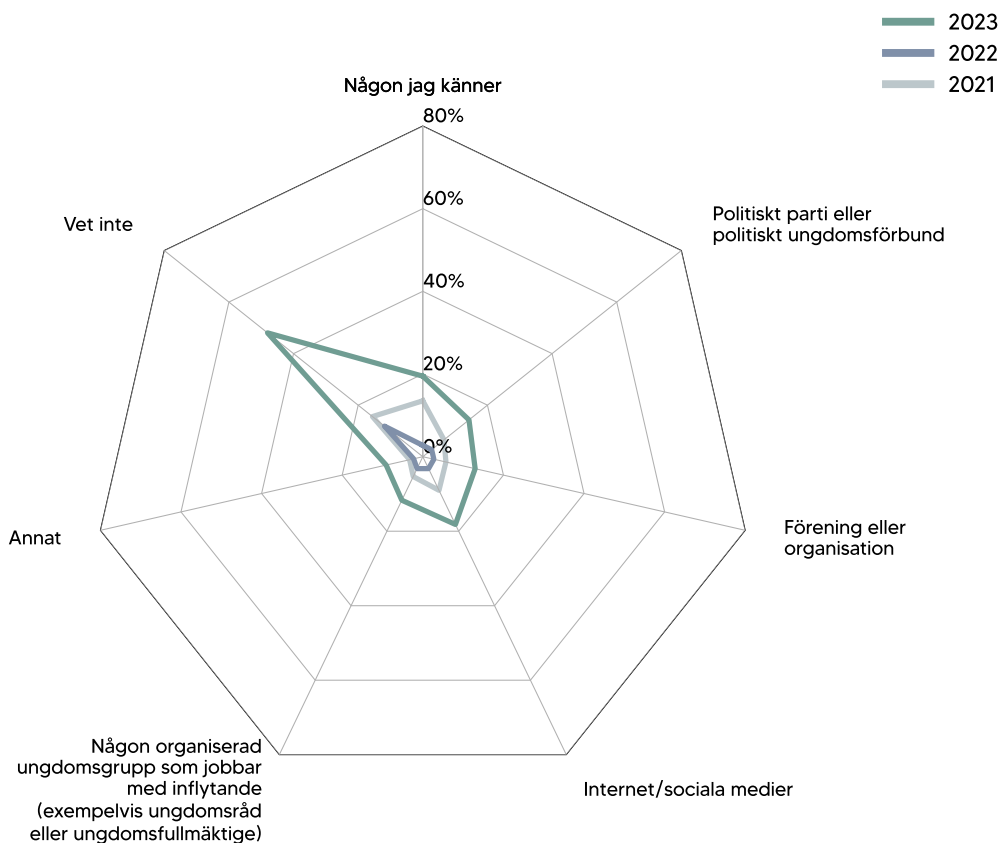
De som svarade att de vill påverka i kommunen fick en följdfråga gällande vem de skulle vända sig till om de vill påverka något. 38 % av killarna och 56 % av tjejerna svarar att de inte vet vart de skulle vända sig. Därutöver är det mest vanligt bland tjejer att vända sig till en politiker eller lärare/personal på skolan. Killar skulle i högst grad vända sig till en politiker eller ett politiskt parti eller ungdomsförbund.

I diagram D4c_1 på följande sida kan vi se att andelen högstadieungdomar som inte vet vart de skulle vända sig har ökat, samtidigt har andelen som skulle vända sig till olika personer eller organisationer också ökat. Även andelen gymnasieungdomar som inte vet vart de skulle vända sig har ökat, samtidigt som andelen som skulle vända sig till någon de känner, ett politiskt parti eller ungdomsförbund, en förening eller organisation samt internet/sociala medier också ökat.

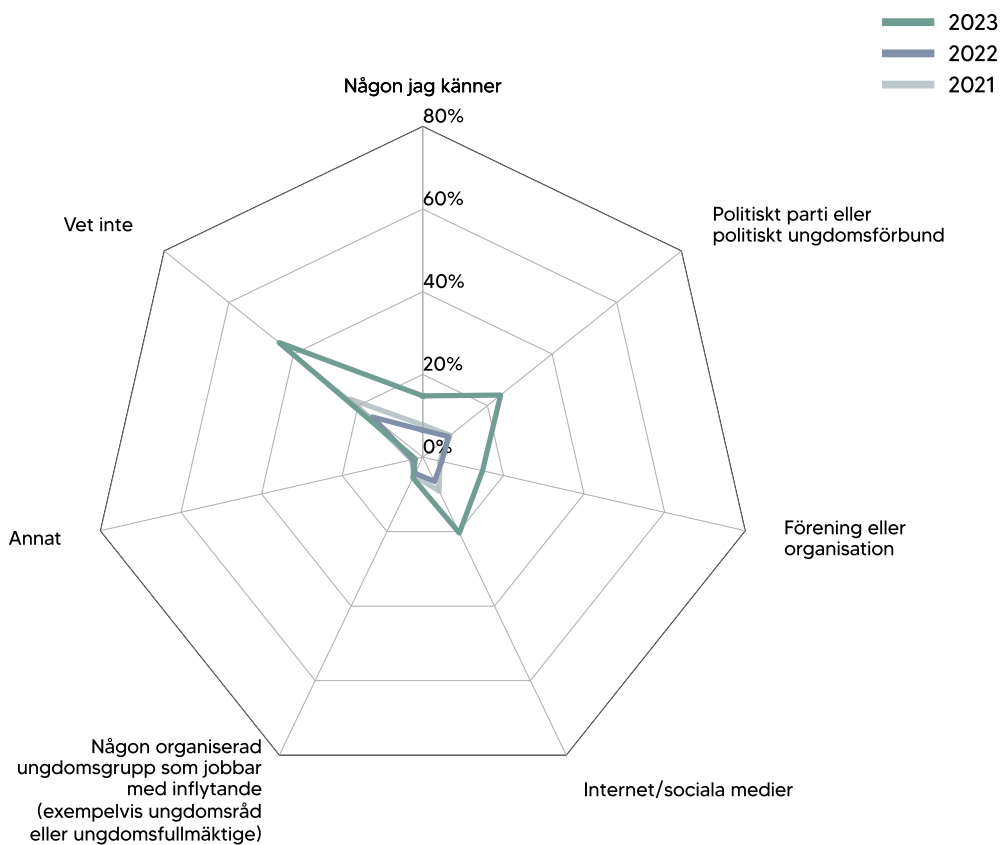
D4c. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun? Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka

**D4c_1. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: högstadiet, Jämförelse
över tid**

**D4c_2. Till vem eller vart vänder du dig om du vill påverka något i din kommun?
Besvarades endast av de som svarat att de vill påverka: gymnasiet, Jämförelse över
tid**

D4d. Vad vill du påverka?

Ungdomarna som svarade att de ville påverka kunde även i fritext ta upp vad för typ av frågor de skulle vilja påverka. Många kommenterar sådant som rör skolan, exempelvis skolmaten, schemat och tryggheten i skolan. Kollektivtrafiken är en ytterligare sak som flera vill påverka, exempelvis busstider och busspriser. Fritidsaktiviteter och butiker i Ludvika är ytterligare saker som flertalet ungdomar vill påverka.

Övriga saker som nämns är bland annat infrastrukturen i kommunen, kommunens ekonomi/vad kommunen lägger pengar på och tryggheten i kommunen. Det är även flera som vill påverka olika typer av samhällsfrågor, exempelvis jämlikhet, diskriminering och rasism.

Några citat redovisas nedan.

***"Bättre skollunch
och att inte sluta så
sent (...)"***

- Tjej, högstadiet

***"Det finns mycket men
bland annat struktu-
ren i samhället och
hur vi ser på andra
människor"***

-Tjej, gymnasiet

***"Mer idrottshallar
och att man måste
skötta om dom vi har.
Även att skolan ska
bli mer prioriterad"***

- Kille, högstadiet

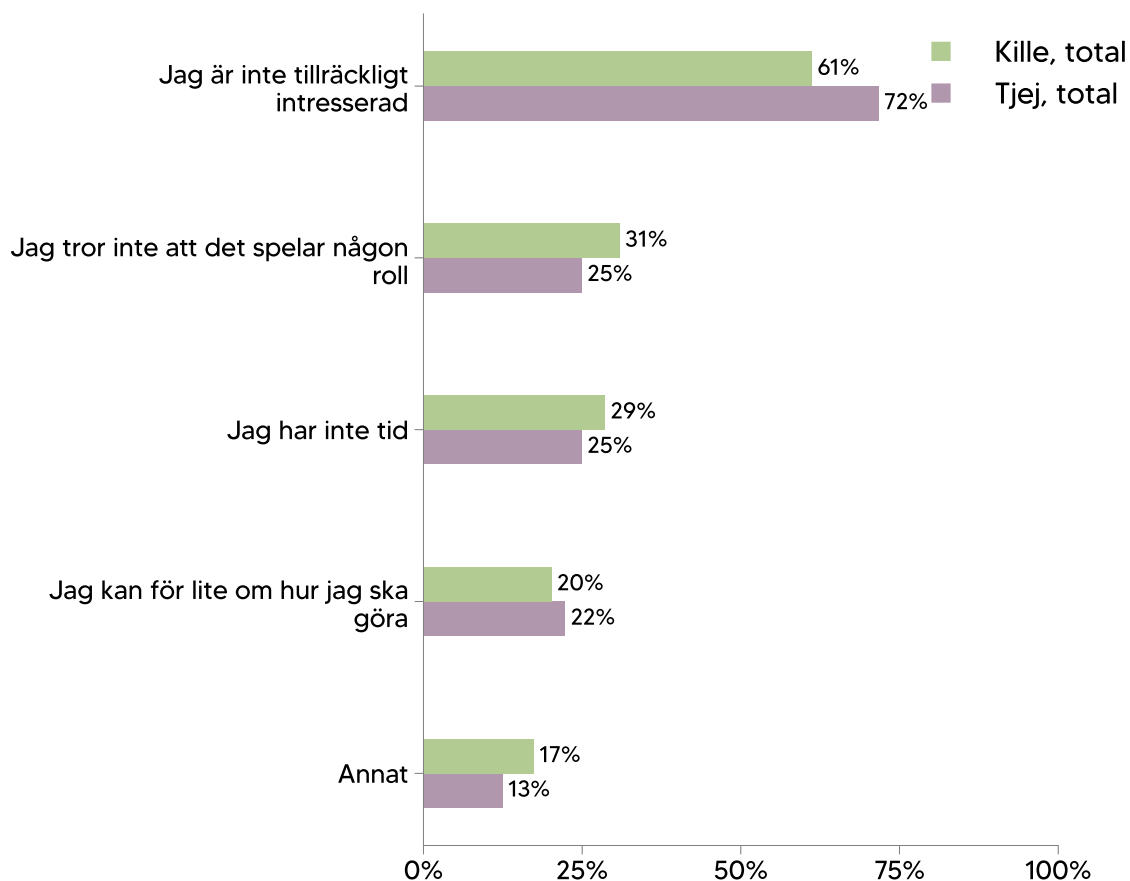
***"Rececentrum och
bussarna"***

- Kille, gymnasiet

De som inte vill påverka

De som på fråga D4 svarade att de inte vill vara med och påverka i kommunen fick svara på en fråga om varför de inte vill det, se diagram D4f nedan. 61-72 % svarar att de inte är tillräckligt intresserade. 31 % av tjejerna svarar att de inte tror att det spelar någon roll och 25 % av killarna svarar detsamma. En liknande andel, 25-29 %, svarar att de inte har tid och 20-22 % kan för lite om hur de ska göra.

D4f. Vilken eller vilka är anledningarna till att du inte vill vara med och påverka? Besvarades endast av de som svarat att de inte vill påverka

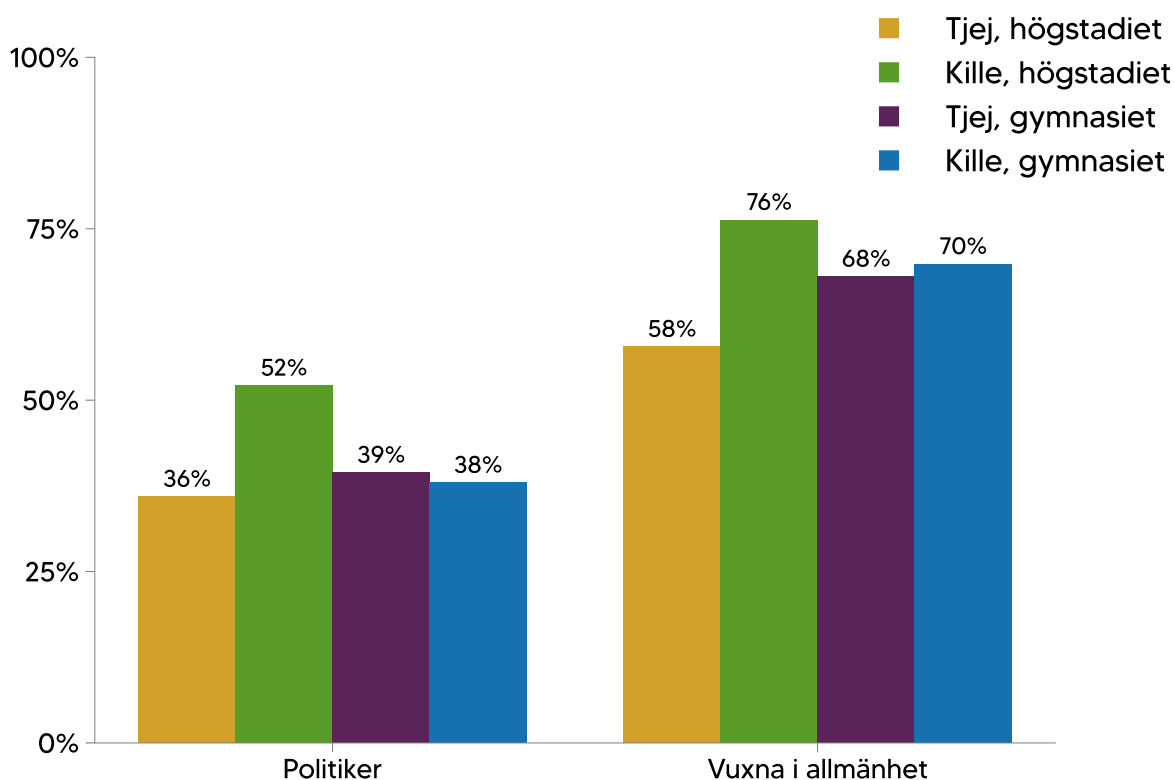

Förtroende för vuxna och politiker

Ungdomarna svarade på en fråga om hur stort förtroende de har för vuxna i allmänhet och en fråga om hur stort förtroende de har för politiker. Högst förtroende för vuxna i allmänhet har killar i högstadiet. 76 % av högstadiekillarna och 58 % av högstadietjejerna svarar att de har ett ganska eller mycket stort förtroende för vuxna i allmänhet. För gymnasieungdomarna är andelen 68-70 %. Förtroendet för politiker är lägre, men också högst bland högstadiekillarna. Bland dem har 52 % mycket eller ganska stort förtroende för politiker. Motsvarande andel bland övriga varierar mellan 36-39 %.

Vid en jämförelse med riksnittet framgår det att ungdomarna i Ludvika har ett liknande förtroende både för vuxna i allmänhet och för politiker, se tabell D5a på följande sida. Över tid har det skett en viss ökning av förtroendet för vuxna i allmänhet, medan förtroendet för politiker är på ungefär samma nivå som år 2022 (se diagram D5b).

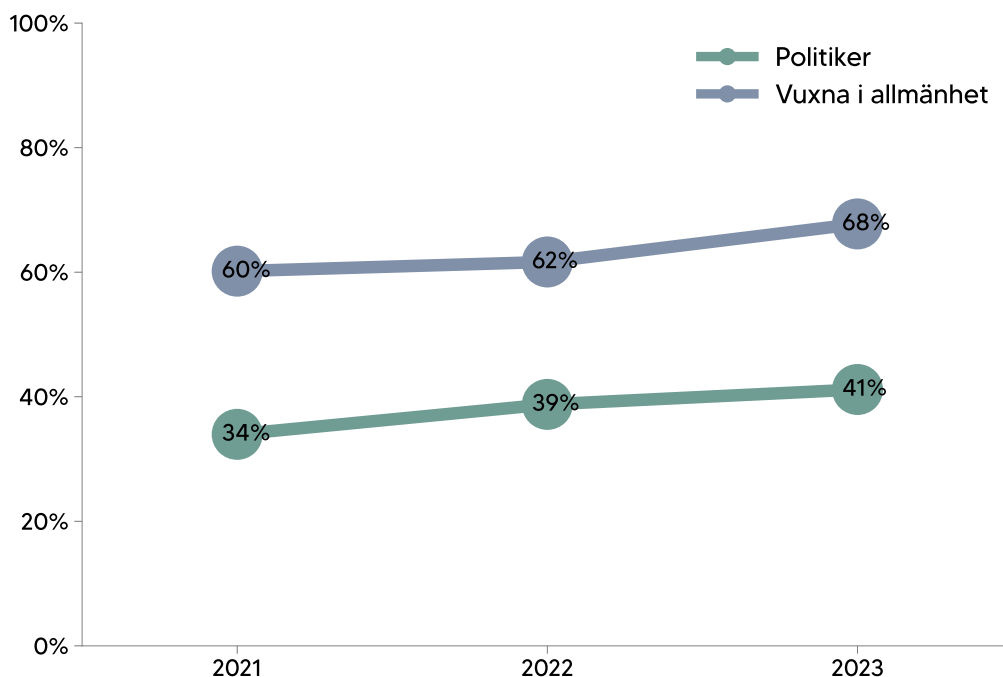
**D5. Hur stort eller litet förtroende har du för följande vuxna personer?
Andel som svarat "mycket stort" eller "ganska stort"**

**D5a. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker.
Jämförelse med rikssnittet**

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Politiker	44%	43%	38%	37%
Vuxna i allmänhet	67%	68%	69%	69%

**D5b. Andel med stort eller ganska stort förtroende för vuxna och politiker.
Jämförelse över tid**

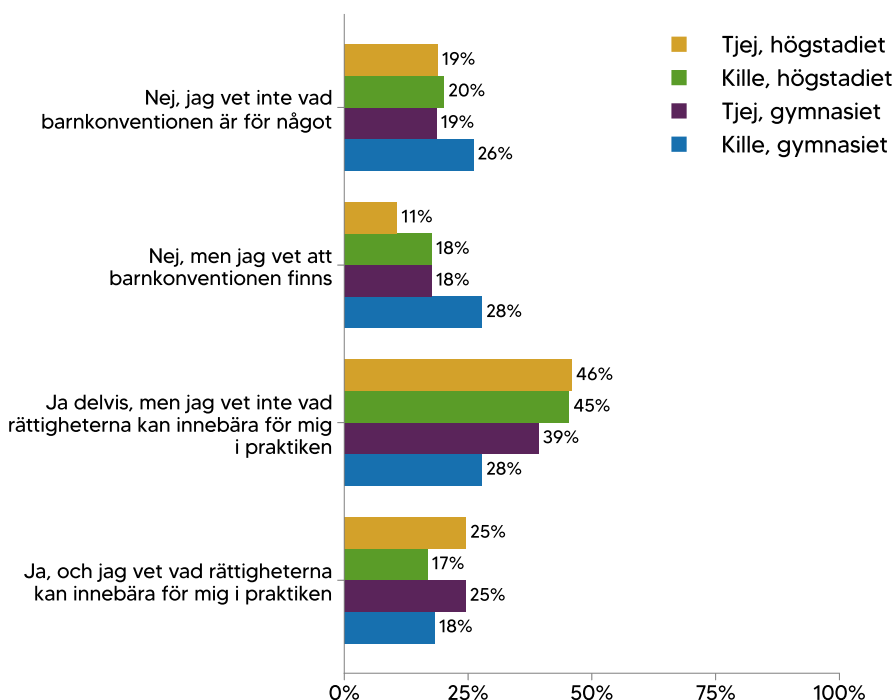

Barnkonventionen

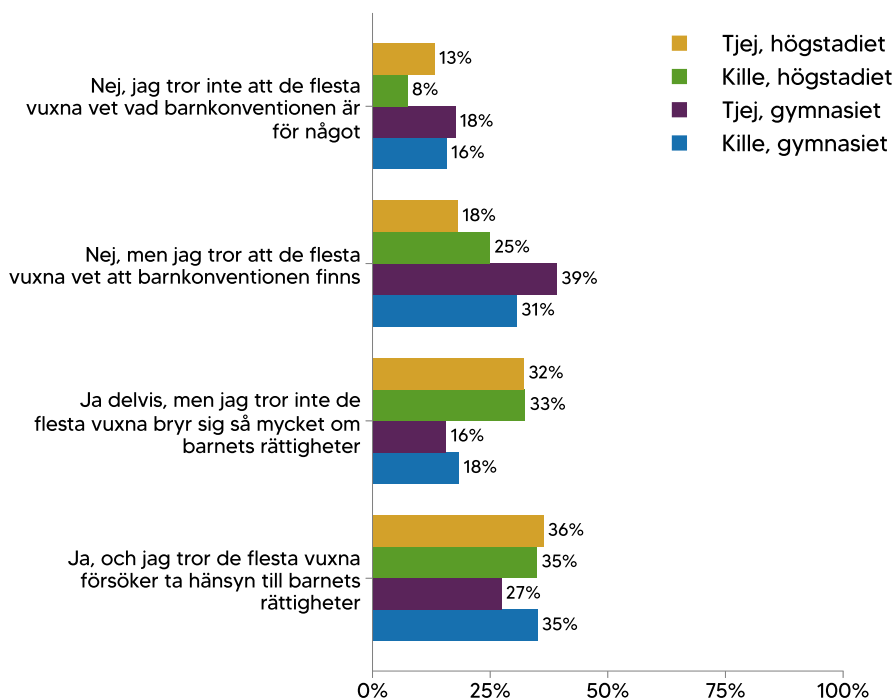
I Lupp-enkäten ställdes även två frågor om barnkonventionen. En andel om mellan 19-26 % av ungdomarna i Ludvika svarar att de inte alls vet vad barnkonventionen är, störst andel gymnasiekillar. Tjejer har högre kännedom än killar om vad rättigheterna kan innebära i praktiken.

I diagram D6b framgår också att en andel om mellan 27-36 % tror att de flesta vuxna känner till rättigheterna i barnkonventionen, och att de försöker ta hänsyn till barnets rättigheter. Mellan 8-18 % tror inte att de flesta vuxna känner till barnkonventionen.

D6a. Känner du till vilka rättigheter du har enligt barnkonventionen?

D6b. Tror du att vuxna i allmänhet känner till barnets rättigheter enligt barnkonventionen?

E. Trygghet

Att så många unga som möjligt får trygga uppväxtvillkor möjliggör en bra start i livet och goda möjligheter att utvecklas.

Utsatthet för mobbning, kränkningar, trakasserier och våld påverkar hälsan och känslan av trygghet hos unga. MUCF konstaterar att en av de faktorer som påverkar ungas hälsa i störst utsträckning är om man under den senaste tiden har blivit utsatt för någon form av mobbning, men även andra former av utsatthet tas upp (hot, misshandel, utnyttjande).¹ Otrygghet och utsatthet kan även påverka den utsattes möjligheter till kunskapsutveckling i skolan och således potentiellt påverka möjligheterna för individen i framtiden.

Enligt SCB så ökar mobbningen och otryggheten i skolan och detta gäller både pojkar och flickor.² Liknande tendenser syns i flertalet andra aktuella studier. Förutom ökad mobbning och otrygghet i skolan syns även en negativ utveckling vad gäller ungas rapportering av mobbning och hot på nätet.³ Eftersom elevernas mående i skolan i hög utsträckning kan påverkas av det som sker exempelvis i sociala medier behöver skolorna även ta hänsyn till detta i sitt trygghetsarbete.⁴

“Att resecentrum ska bli en tryggare plats eftersom att det inte är en bra plats för unga att vistas på (...)”

– Svar på frågan om vad Ludvika kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

¹ MUCF 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet

² SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

³ Statens medieråd: Ungar och medier 2019

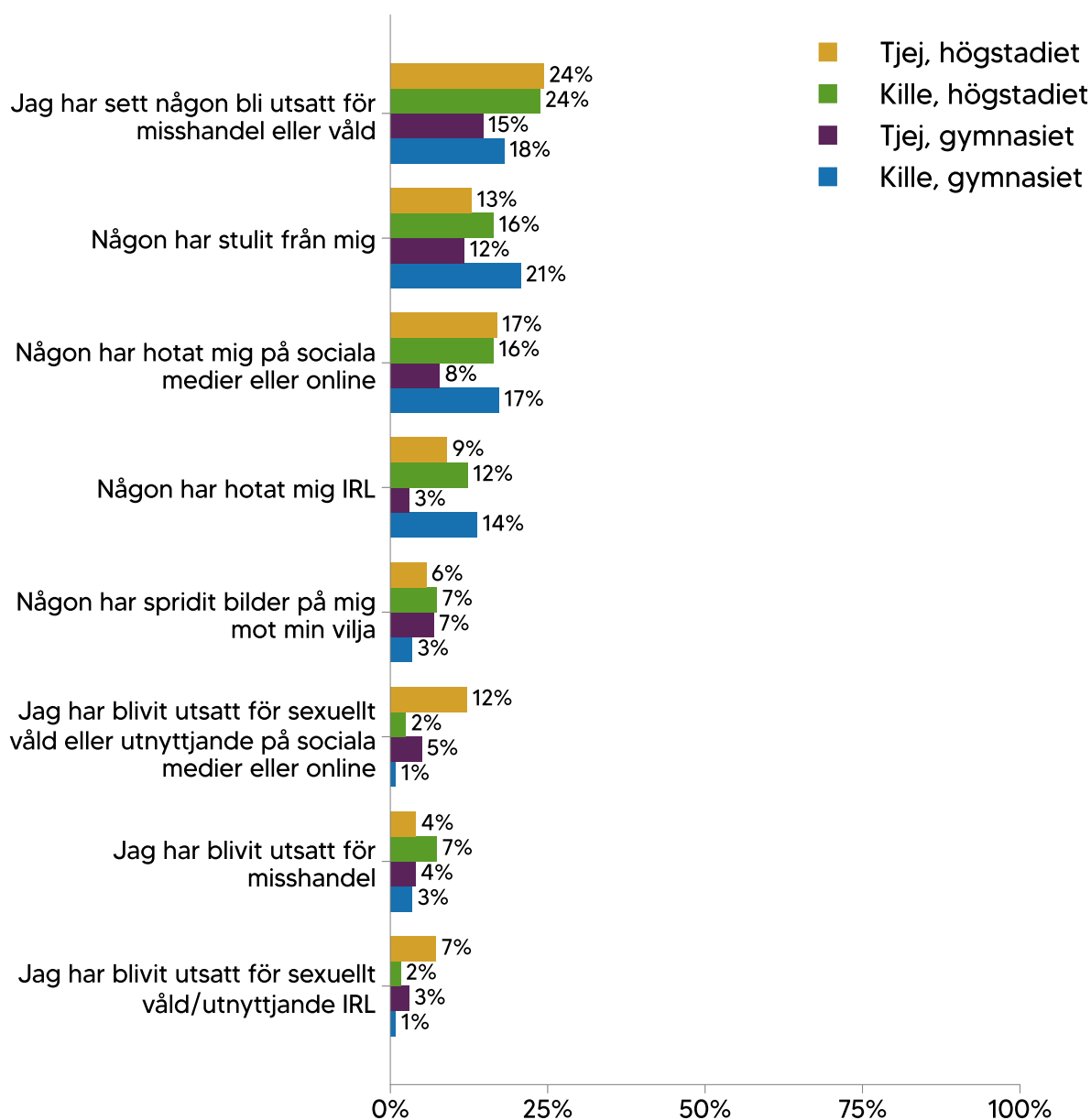
⁴ Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar

Utsatthet för brott och otrygga situationer

I enkäten ställdes en fråga om man har blivit utsatt för någon form av brott eller otrygg situation de senaste sex månaderna. Mellan 15-24 % svarar att de sett någon annan bli utsatt för misshandel eller våld. Högstadiungdomarna svarar i högre grad än gymnasieungdomarna att de varit med om detta. Gymnasiekillarna svarar i högre grad än övriga att de utsatts för stöld (21 %). Högstadietjejerna har i högst grad utsatts för sexuellt våld eller utnyttjande på sociala medier eller online (12 %).

Jämfört med rikssnittet svarar högstadiungdomarna i Ludvika att de sett någon annan utsättas för misshandel eller våld i något högre grad. I övrigt har ungdomarna i Ludvika utsatts för de olika situationerna i liknande grad som snittet.

E1. Nu vill vi att du tänker tillbaka på de senaste sex månaderna. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja"

E1a. Har något av detta hänt dig? Andel som svarat "ja": Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Någon har stulit från mig	15%	17%	16%	13%
Jag har blivit utsatt för misshandel	6%	6%	4%	4%
Jag har sett någon bli utsatt för misshandel eller våld	24%	19%	17%	15%
Någon har hotat mig på sociala medier eller online	17%	17%	14%	13%
Någon har hotat mig IRL	12%	13%	9%	9%
Någon har spridit bilder på mig mot min vilja	7%	9%	5%	5%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld eller utnyttjande på sociala medier eller online	8%	5%	3%	4%
Jag har blivit utsatt för sexuellt våld/utnyttjande IRL	5%	3%	2%	4%

Trygghet

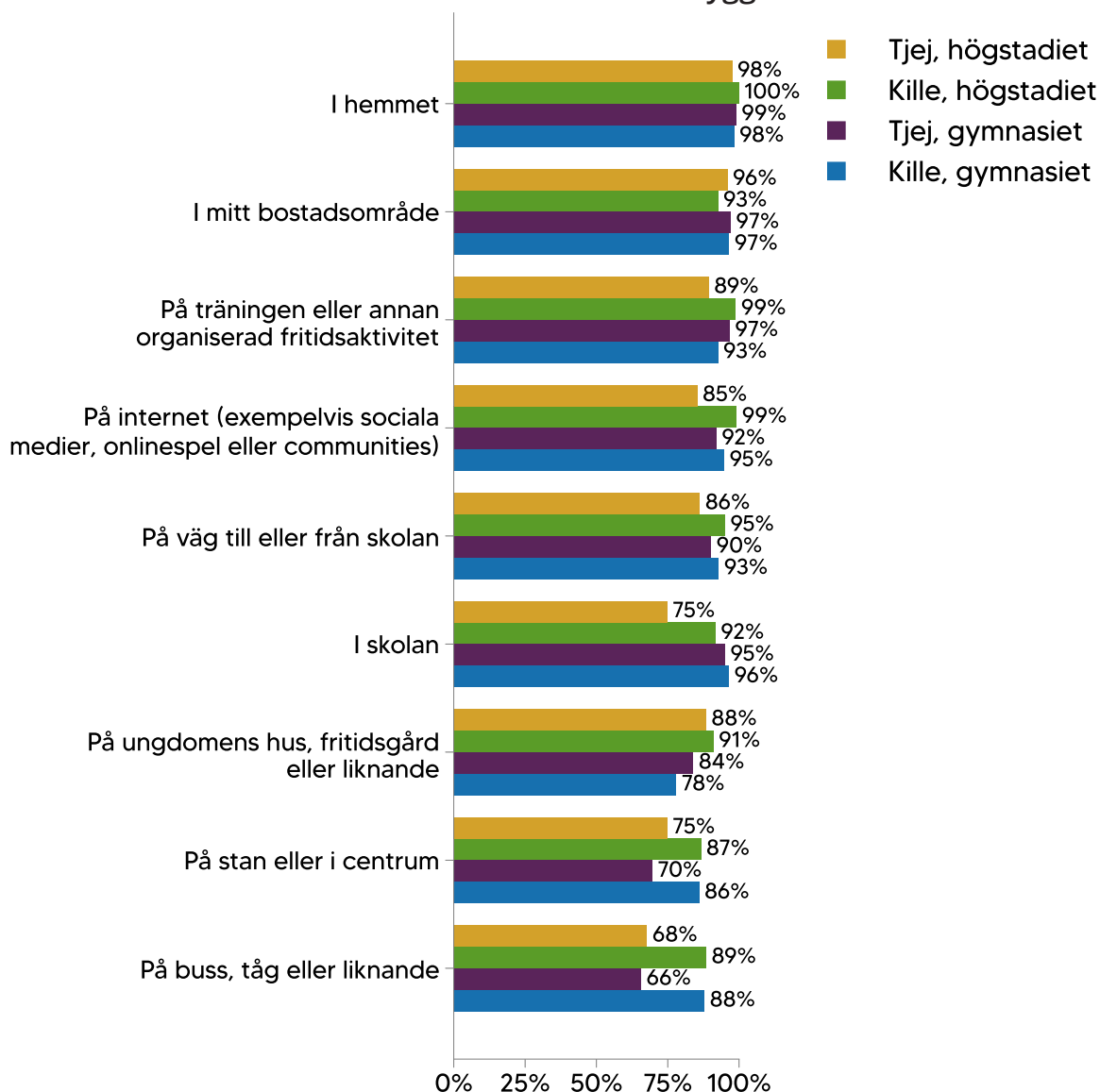
Ungdomarna fick svara på en fråga om deras upplevda trygghet på olika fysiska platser i kommunen och på internet. Som det framgår i diagram E2 på följande sida svarar en stor andel att de alltid eller oftast är trygga hemma, i bostadsområdet, på träningen, på internet, på väg till eller från skolan och i skolan. Högstadietjejerna känner sig dock mindre trygga än övriga i skolan.

Tryggheten är lägre på stan/i centrum och i kollektivtrafiken, framför allt bland tjejer. Vad gäller ungdomens hus/fritidsgård eller liknande känner sig gymnasieungdomarna, främst killarna, trygga i lägre grad än högstadieungdomarna.

Jämfört med rikssnittet känner sig ungdomarna i Ludvika trygga på de olika platserna i liknande grad, se tabell E2a. Högstadieungdomarna i Ludvika känner sig dock något mer trygga än snittet på ungdomens hus/fritidsgård, medan gymnasieungdomarna däremot känner sig något mindre trygga där i jämförelse med rikssnittet.

E2. Hur ofta känner du dig trygg på följande ställen?*

Andel som svarat att de "alltid" eller "oftast" är trygga

E2a. Andel som svarat att de oftast eller alltid känner sig trygga: Jämförelse med rikssnittet*

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
I hemmet	98%	96%	98%	97%
I mitt bostadsområde	94%	93%	96%	95%
I skolan	83%	84%	95%	94%
På väg till eller från skolan	91%	90%	92%	94%
På stan eller i centrum	81%	81%	78%	81%
På buss, tåg eller liknande	78%	80%	78%	82%
På internet (exempelvis sociala medier, onlinespel eller communities)	92%	90%	93%	90%
På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet	94%	93%	94%	95%
På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande	88%	84%	80%	84%

*Siffrorna i diagrammet ovan visar endast de som svarat på frågan, d.v.s. svarsalternativet "Ej aktuellt" är borträknat. I gymnasiet fanns "Ej aktuellt" för frågorna: "I skolan", "På väg till eller från skolan", "På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet", "På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande", medan högstadiet endast hade "Ej aktuellt" för "På träningen eller annan organiserad fritidsaktivitet" och "På ungdomens hus, fritidsgård eller liknande". Andel "Ej aktuellt" varierar mellan 0-75 %.

Mobbning och trakasserier

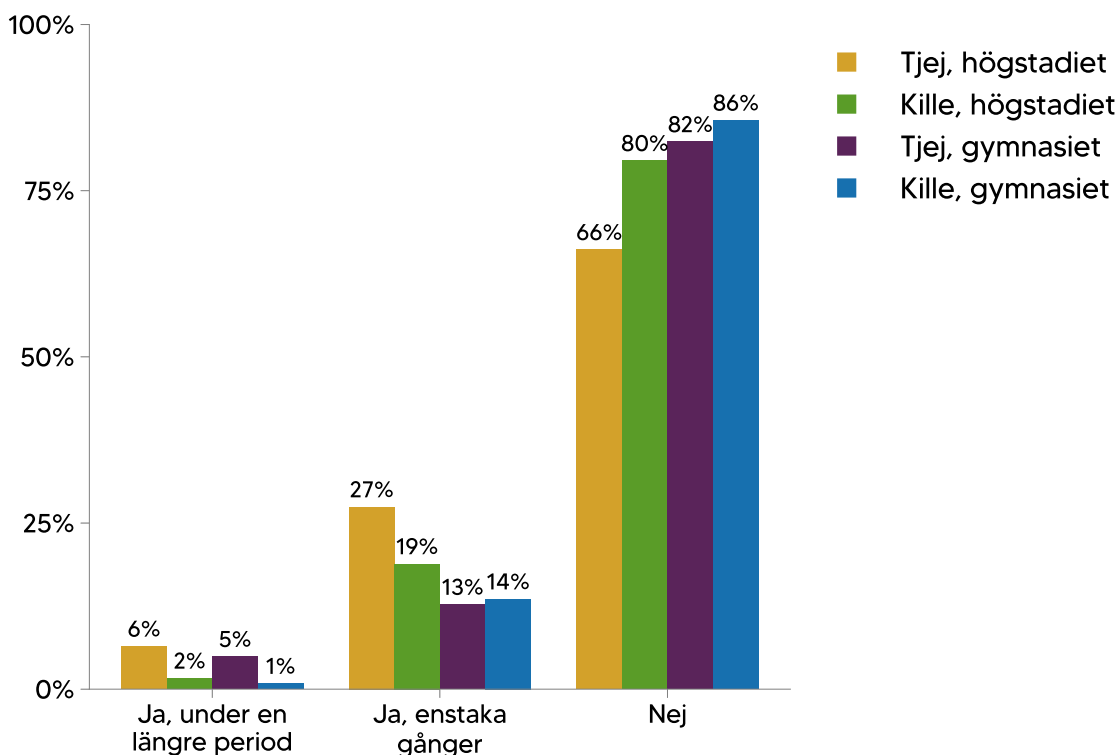
I denna del redovisas frågor som rör utsatthet för mobbning och trakasserier. Som tidigare nämnt är utsatthet för mobbning något som tydligt påverkar hälsan. Det finns även studier som pekar på att mobbning har ökat i Sverige bland unga.¹

I diagrammet nedan framgår att en relativt hög andel av högstadietjerna svarar att de utsatts för mobbning enstaka gånger eller under en längre period. 33 % av högstadietjerna svarar att de utsatts, jämfört med 15-21 % bland övriga.

Jämfört med rikssnittet har unga i Ludvika utsatts för mobbning i liknande grad. Över tid minskade andelen som utsatts mellan år 2021-2022, men är på en liknande nivå i år som år 2022.

Som det framgår i diagram E3c på följande sida svarar majoriteten, runt 70 %, av de som utsatts att det skett i skolan. En relativt hög andel, 21 % av killarna och 30 % av tjejerna, har utsatts på internet eller i mobilen. I övrigt framgår att killar utsatts på stan eller i centrum i högre grad än tjejer.

E3. Under de senaste sex månaderna, har du blivit mobbad, trakasserad eller utfryst?

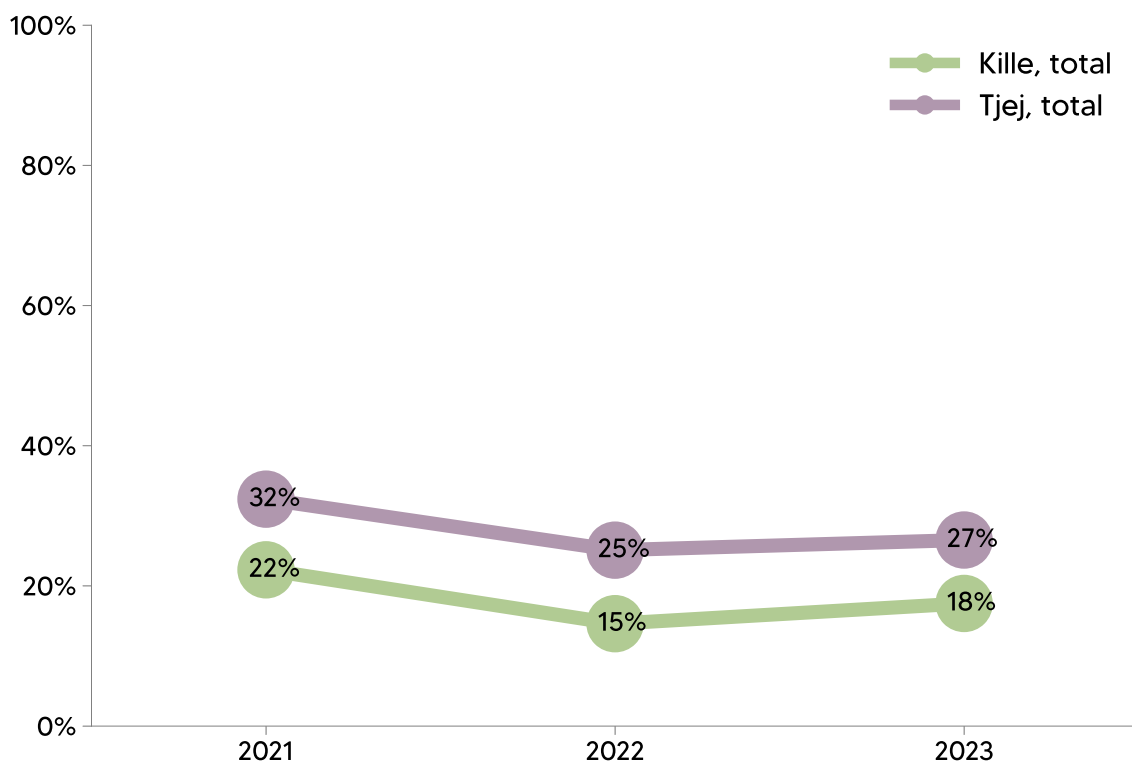

E3a. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse med rikssnittet

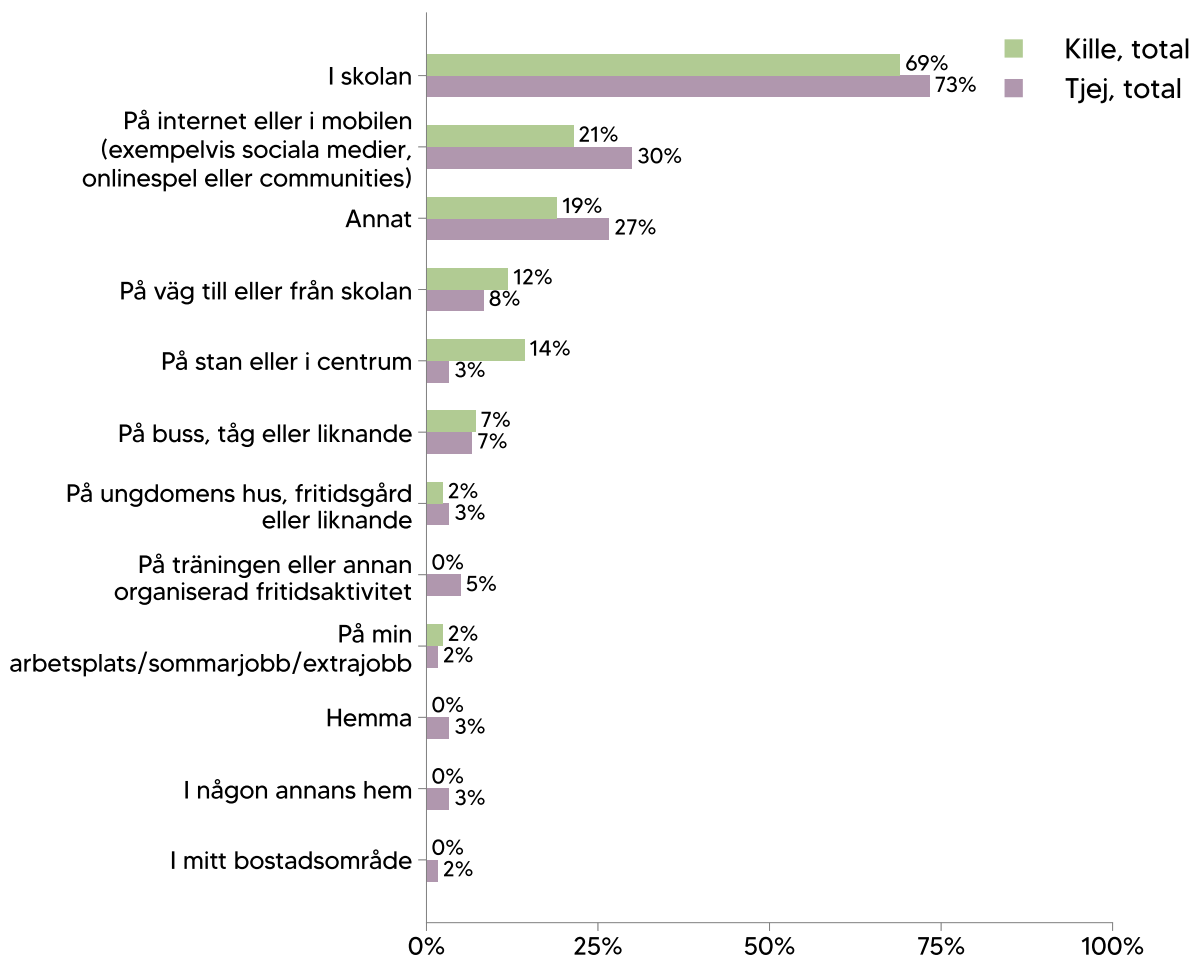
Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
28%	28%	15%	17%

¹ SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige

E3b. Andel som svarat "ja, längre period" eller "ja, enstaka gånger" på frågan om mobbning/trakasserier/utfrysning: Jämförelse över tid

E3c. Var blev du mobbad, trakasserad eller utfrysad? Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för mobbning/trakasserier/utfrysning

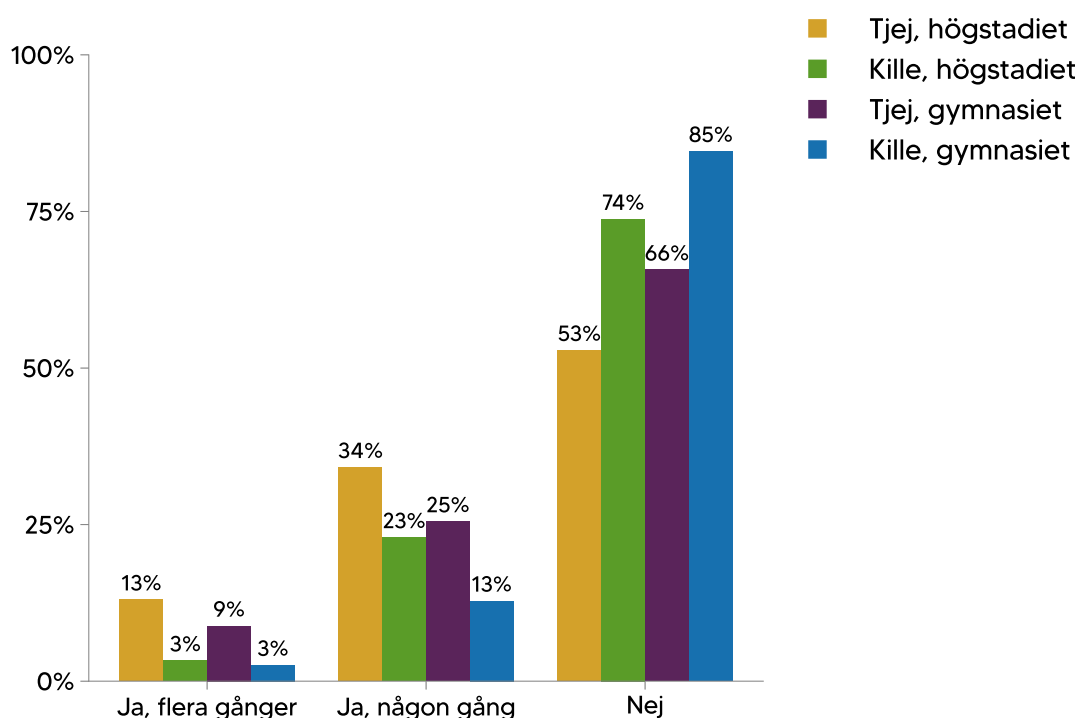

Orättvis behandling

Ungdomarna fick även ange om de blivit orättvist behandlade på ett sätt som gjort att de mått dåligt. Här framgår att tjejer i både högstadiet och gymnasiet har blivit utsatta i högre grad än killar. Tjejer i högstadiet har utsatts för orättvis behandling i högst grad.

Jämfört med rikssnittet svarar gymnasieungdomarna i Ludvika att de utsatts i lägre grad, medan högstadieungdomarna utsatts i liknande grad.

E4. Har du, under de senaste sex månaderna, upplevt att du har blivit orättvist behandlad på ett sätt så att du har mått dåligt?

E4a. Andel utsatta för orättvis behandling flera gånger eller någon gång: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
37%	38%	24%	33%

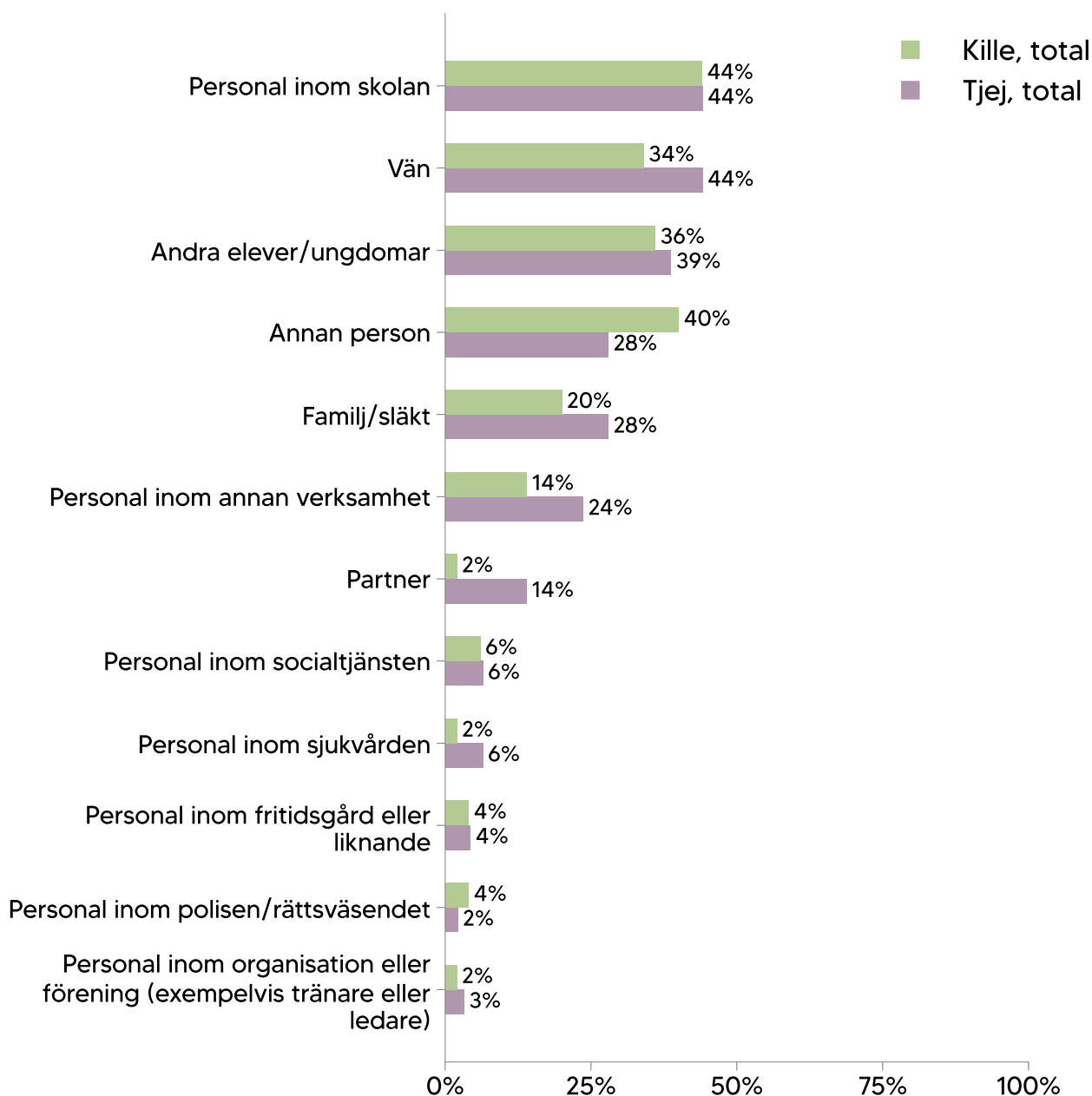
De ungdomar som utsatts fick även svara på en fråga om vem som utsatte dem för orättvis behandling. Störst andel har utsatts av personal inom skolan, vilket 44 % av både killarna och tjejerna svarar att de har. Bland tjejerna svarar en lika stor andel att de utsatts av en vän, och motsvarande andel bland killarna är 34 %. En relativt stor andel, 36-39 % av både killarna och tjejerna, har utsatts av andra elever/ungdomar.

På följande sida framgår i diagram E4c att 44 % av killarna och 58 % av tjejerna som utsatts för orättvis behandling inte vet varför de blivit utsatta. Av de skäl som listas svarar störst andel att de utsatts på grund av sitt utseende, vilket 20 % av killarna och 27 % av tjejerna uppger att de har. 14 % av både killarna och tjejerna svarar att de behandlats orättvist på grund av sitt kön.

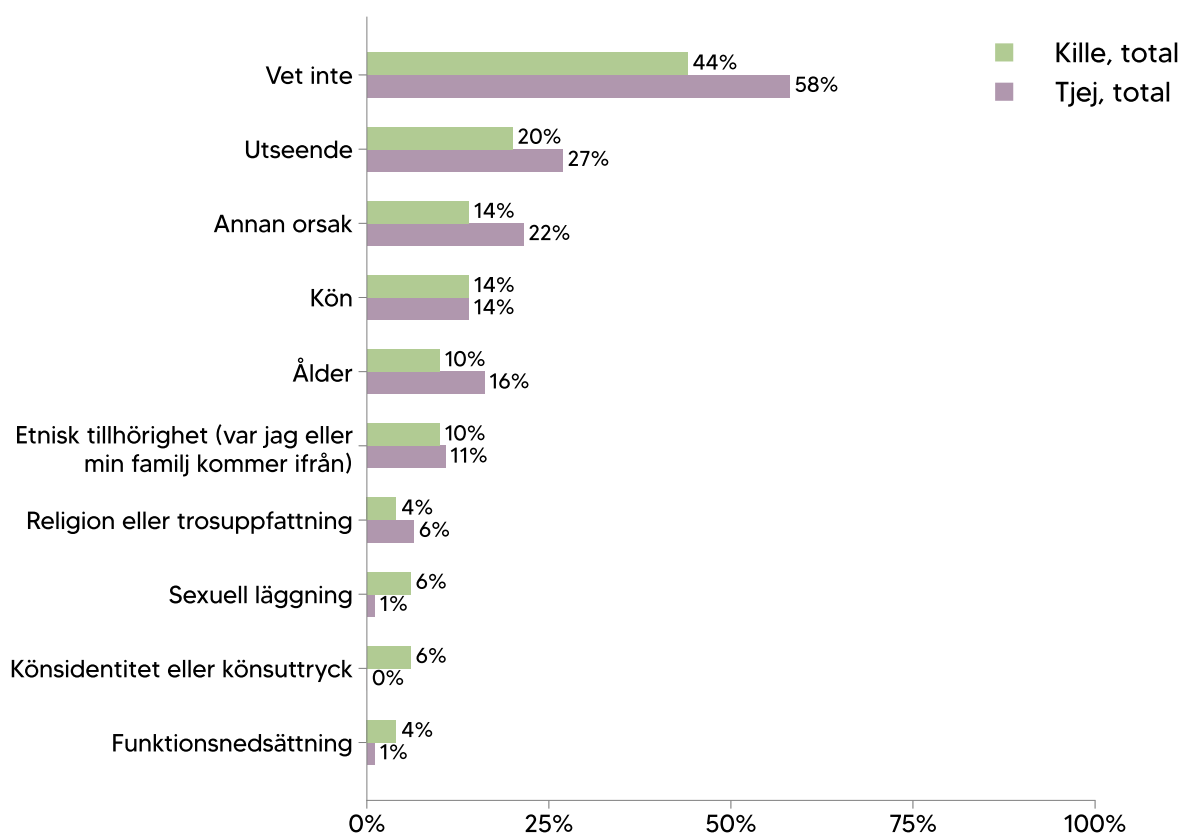
I diagram E5 framgår även att majoriteten av ungdomarna, 84-87 %, vet vart de kan vända sig för att få stöd om de skulle bli illa behandlade eller må dåligt. Högstadiungdomarna i Ludvika känner till detta i något högre grad än snittet för Lupp, se tabell E5a.

E4b. Vem eller vilka har du känt dig orättvist behandlad av?

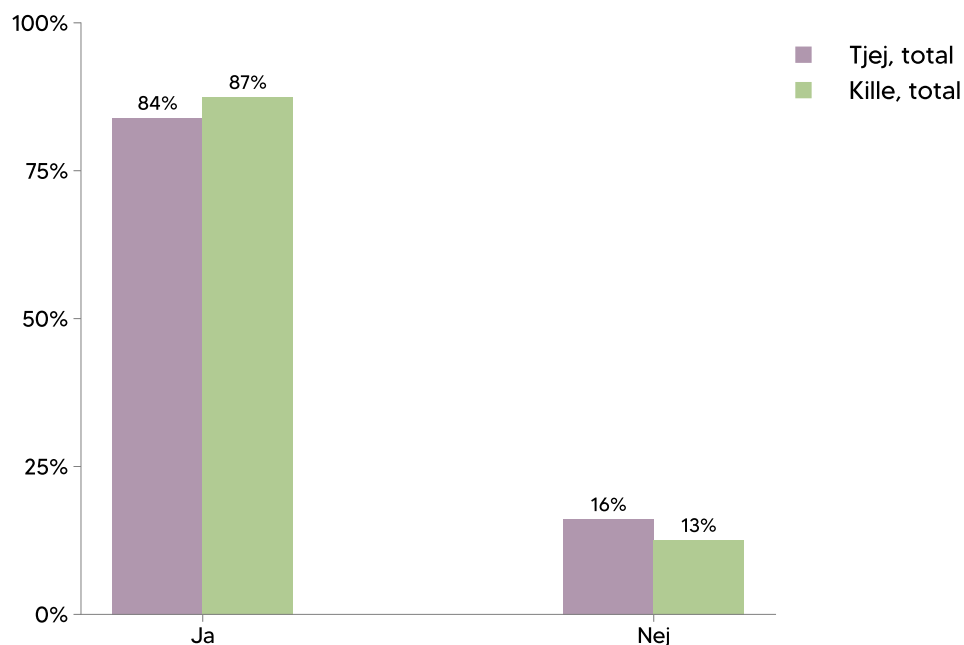
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling

**E4c. Av vilken eller vilka orsaker tror du att du blev orättvist behandlad?
Besvarades endast av de som svarat att de utsatts för orättvis behandling**

E5. Vet du vart du kan vända dig för att få stöd om du skulle bli illa behandlad eller må dåligt?

E5a. Andel ja: Jämförelse med riksnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
86%	81%	85%	83%

”Bättre möjlighet till hjälp för mental hälsa”

– Svar på frågan om vad Ludvika kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

F. Hälsa

I Lupp-enkäten finns ett avsnitt som rör ungas hälsa. En god hälsa tidigt i livet leder till att unga kan skapa goda sociala relationer och tillgodogöra sig utbildning. Detta påverkar i sin tur bland annat möjligheterna till trygghet, arbete och inkomst. Ungas hälsa är därför avgörande för flertalet andra aspekter senare livet. Idag finns det dock stora skillnader i ungas hälsa, bland annat utifrån kön, bakgrund och familjens ekonomiska situation. Det finns också hälsoskillnader mellan personer i särskilt utsatta situationer och den övriga befolkningen. Särskilt tydliga är dessa skillnader för personer med funktionsnedsättning, hbtqi-personer och vissa nationella minoriteter.¹

Ungas hälsa, i synnerhet den psykiska hälsan, har uppmärksammats i ett flertal rapporter under de senaste åren. Det konstateras att de flesta ungdomar i Sverige mår bra. Förekomsten av psykisk ohälsa och psykosomatiska besvär bland unga har dock ökat betydligt de senaste årtiondena, för att under de senaste åren ha stannat på en relativt hög nivå i jämförelse med resten av befolkningen.

Varför ungas psykiska hälsa försämrats verkar bero på flera olika orsaker. Folkhälsomyndigheten konstaterar i en rapport från 2019 att brister i skolans funktion troligen är en orsak till att psykosomatiska symtom ökat hos unga. De tar också upp att en större medvetenhet om de ökade krav som förändringarna på arbetsmarknaden medför kan vara en orsak till ökningen av ohälsa.² I en rapport från organisationen Mind tar man också upp en ytterligare aspekt, nämligen att det idag finns en större öppenhet för ohälsa och att detta även kan påverka hur den psykiska ohälsan ser ut över tid då unga idag är mer ärliga med hur de mår än vad tidigare generationer kanske varit.³

1 SOU 2016:55, Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa

2 Folkhälsomyndigheten 2018 ”Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?”

3 Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa

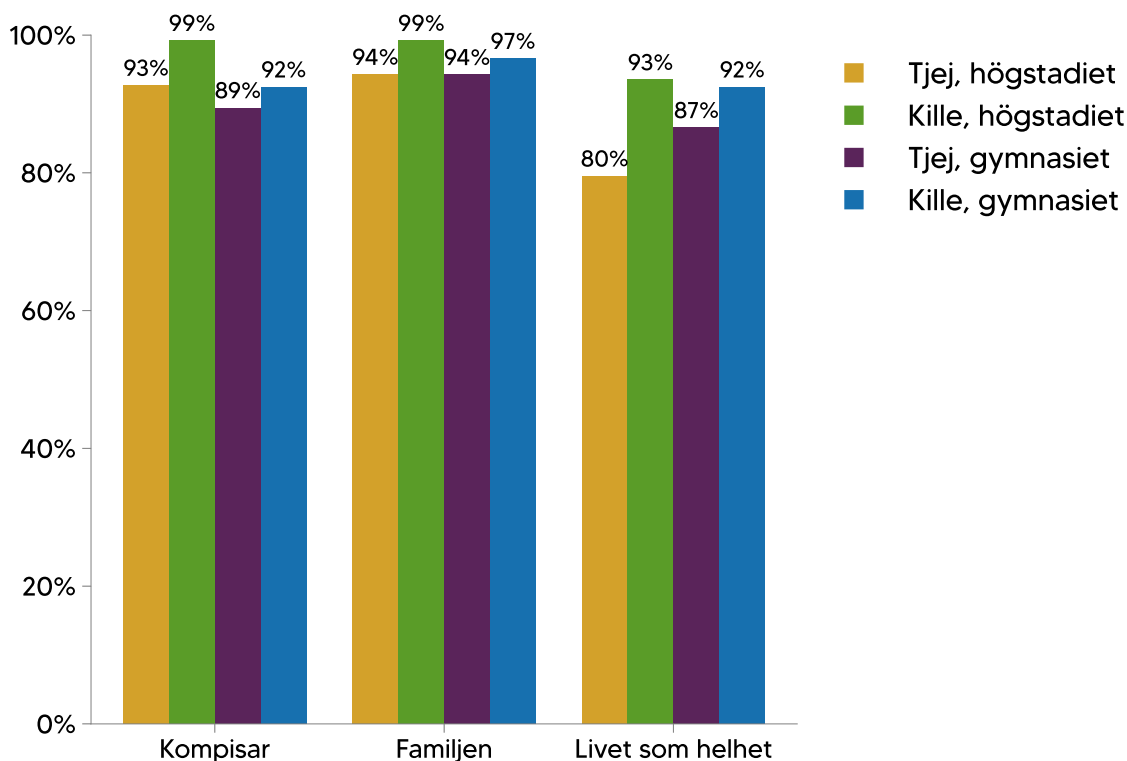
Relationer och nöjdhet med livet

Familje- och kompisrelationer samt andra sociala nätverk är faktorer som även påverkar en individs hälsa. Hur individen ser på livet som helhet är en fråga som ofta, med lite olika formuleringar, även används för att avspegla psykisk hälsa. En hög andel av ungdomarna är nöjda med familjen och kompisarna. När det gäller livet som helhet är nöjdheten något lägre, framför allt bland tjejerna. Tjejer i högstadiet är minst nöjda med livet som helhet.

Jämfört med rikssnittet är ungdomarna i Ludvika ungefär lika nöjda med familjen, kompisarna och livet som helhet.

Sett över tid kan vi se att nöjdheten med kompisarna och familjen är relativt oförändrad. Avseende livet som helhet syns en ökad nöjdhet, se diagram F0b på nästa sida.

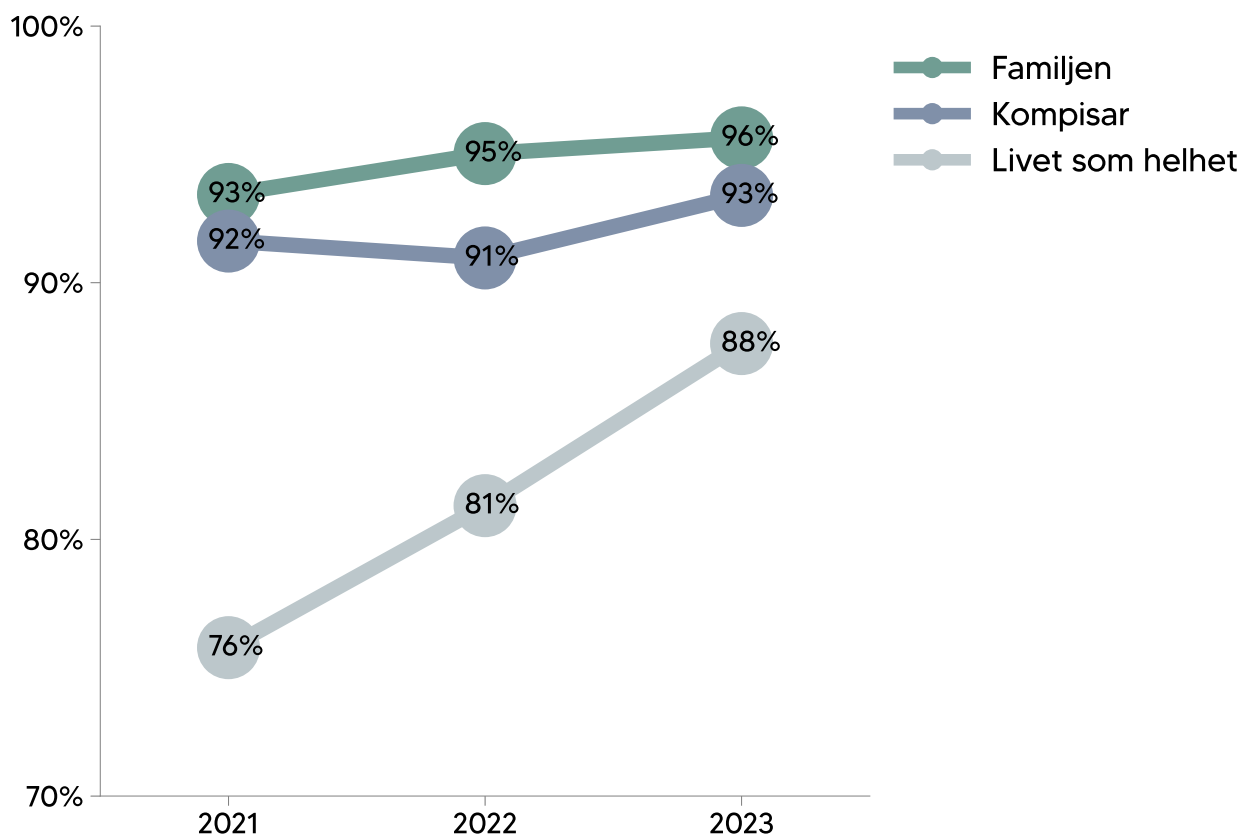
F0. Hur nöjd är du med ditt liv när det handlar om följande? Andel som svarat "mycket nöjd" eller "ganska nöjd"

F0a. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Kompisar	96%	95%	91%	94%
Familjen	96%	96%	95%	96%
Livet som helhet	86%	88%	89%	88%

F0b. Andel nöjda med livet, familjen och kompisarna: Jämförelse över tid

Självskattad hälsa

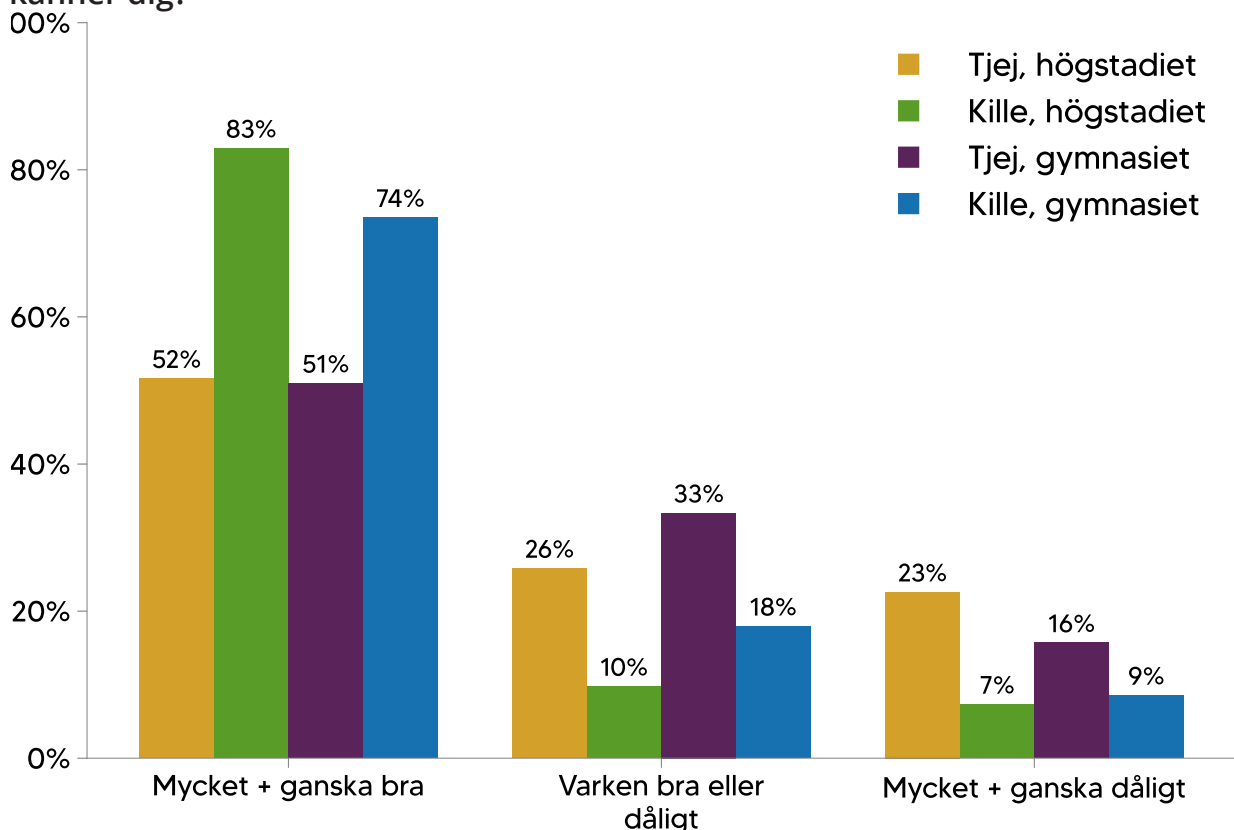
Självskattad hälsa innebär att individer ombeds att själva skatta sitt allmänna hälsotillstånd på en skala. Den självskattade hälsan är med andra ord ett subjektivt mått. Resultat av detta slag ifrågasätts ibland på grund av det subjektiva inslaget, men har visat sig stämma väl överens med mer objektiva och medicinska mått på hälsa.¹

I Ludvika ser vi att andelen som svarar att de mår mycket eller ganska bra är lägre bland tjejer än bland killar. Tjejerna svarar även i högst grad att de mår mycket eller ganska dåligt, 16-23 % jämfört med 7-9 % av killarna.

Vid en jämförelse med riksnittet framgår det att ungdomarna i Ludvika bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra i liknande grad, se tabell F1a.

Jämfört med år 2022 framgår i diagram F1b på följande sida att andelen som mår mycket eller ganska bra ökat något, både bland killar och bland tjejer.

F1. Under de senaste sex månaderna, hur bedömer du din hälsa, hur du mår eller känner dig?

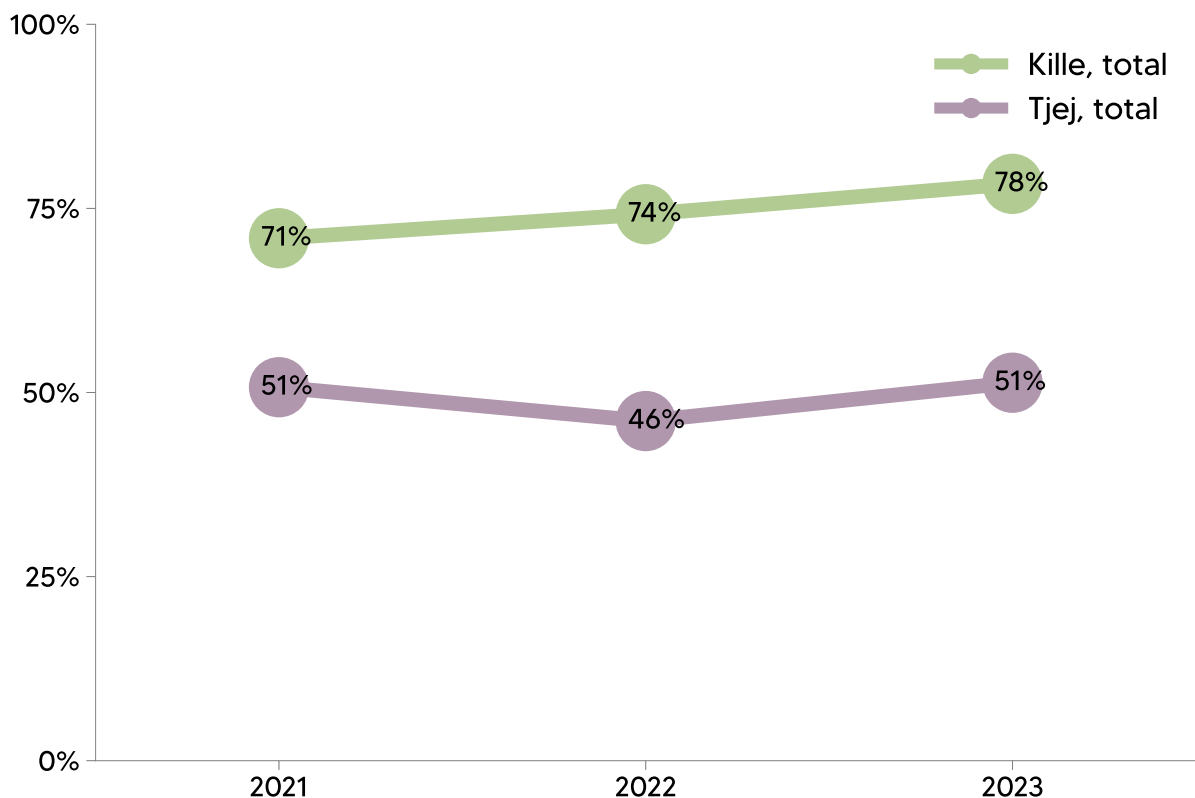

F1a. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse med riksnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
67%	66%	63%	63%

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018

F1b. Andel som bedömer sin hälsa som mycket eller ganska bra: Jämförelse över tid

Psykiska och somatiska besvär

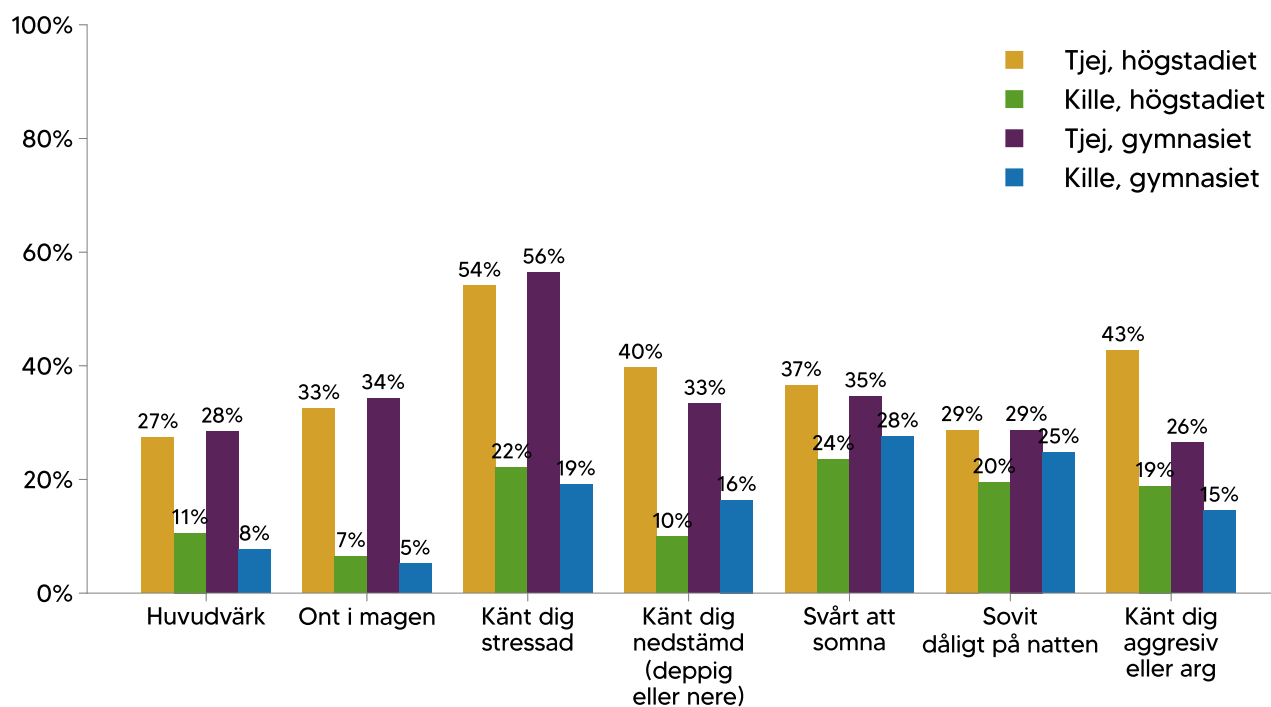
Ungdomarna fick svara på frågor om hur ofta de upplever olika psykiska och somatiska besvär, så som stress, huvudvärk, ont i magen, sömnsvårigheter och nedstämdhet. Enligt MUCF indikerar förekomsten av besvär ohälsa om de förekommer flera gånger i veckan eller oftare under en längre period. Liknande kategorisering görs i Folkhälsomyndighetens undersökning "Hälsa på lika villkor".

I diagram F2 redovisas andelen ungdomar som har de listade besvären regelbundet, det vill säga flera gånger i veckan eller oftare. Samtliga besvär upplevs i högre grad av tjejer än av killar. En hög andel av tjejerna, 54-56 % både i högstadiet och gymnasiet, svarar att de känner sig stressade flera gånger i veckan eller oftare. Andelen killar som gör detsamma är 19-22 %.

Vad gäller nedstämdhet svarar 40 % av högstadietjejerna och 33 % av gymnasietjejerna att de besväras av att vara nedstämda eller deppiga flera gånger i veckan eller oftare. Bland killarna svarar 10-16 % detsamma. Högstadietjejerna svarar även i hög grad att de brukar känna sig aggressiva eller arga.

Andelen högstadieungdomar i Ludvika som har de olika besvären regelbundet är likt rikssnittet, se tabell F2a på följande sida. I gymnasiet i Ludvika syns däremot en lägre andel som har regelbundna besvär med stress jämfört med snittet, se tabell F2a på följande sida.

F2. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna? Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

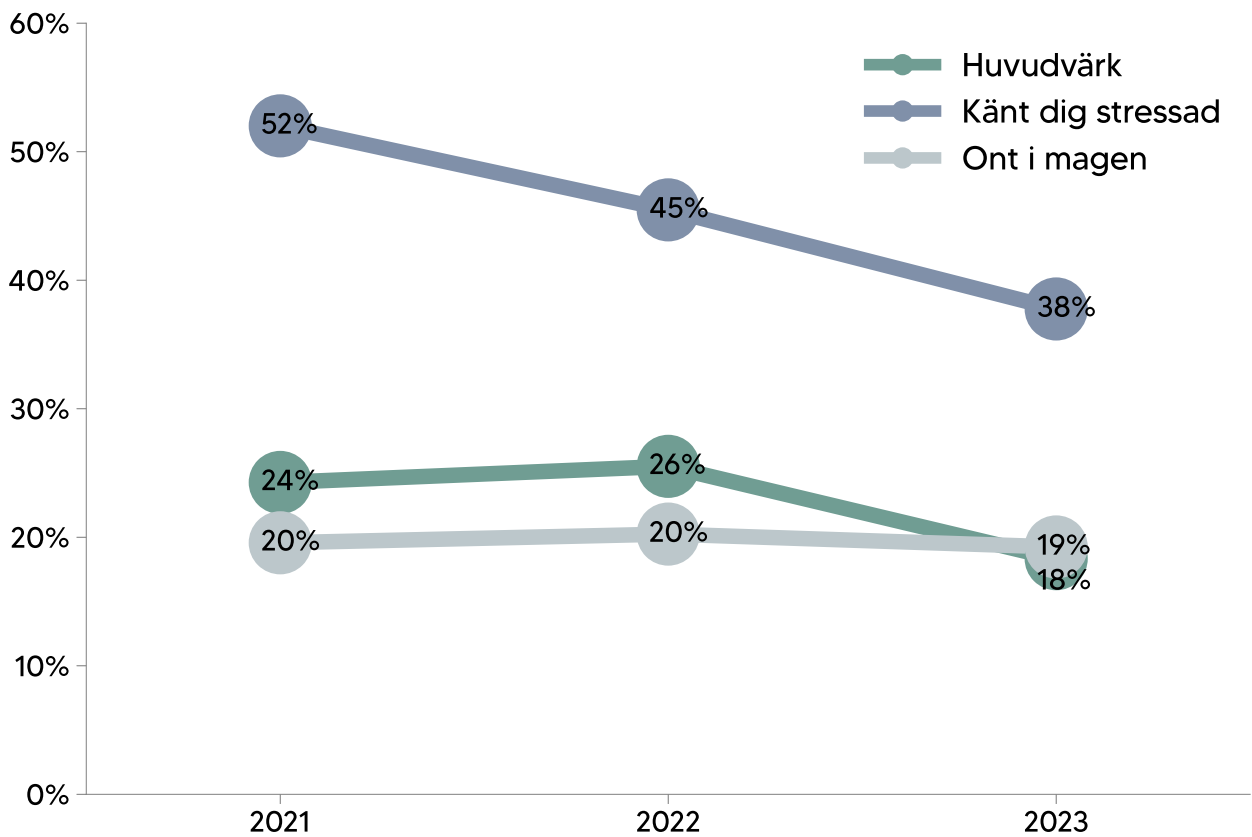
F2a. Andel som svarat att de har besvär flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse med riksnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Huvudvärk	19%	20%	18%	22%
Ont i magen	20%	18%	19%	19%
Kämt dig stressad	39%	41%	37%	48%
Kämt dig nedstämd (deppig eller nere)	26%	27%	24%	29%
Svårt att somna	31%	30%	31%	32%
Sovit dåligt på natten	25%	25%	26%	30%
Kämt dig aggressiv eller arg	32%	32%	20%	26%

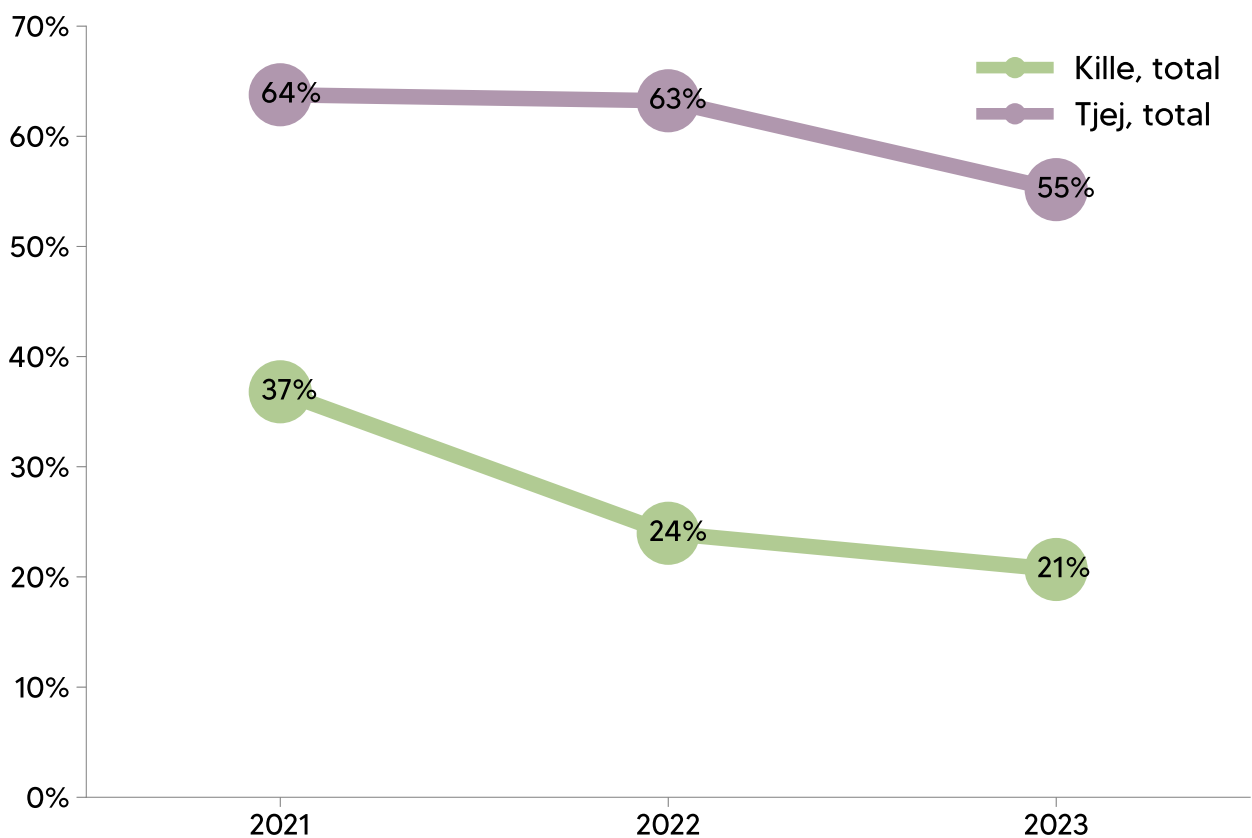
Över tid syns en minskning av andelen som upplever besvär med stress, se diagram F2b. Även andelen som besväras av huvudvärk är lägre än år 2022, medan andelen med magont är på ungefär samma nivå som tidigare.

I diagram F2c framgår att det främst är bland tjejer det skett en minskning avseende stress sedan år 2022. En viss minskning syns dock även bland killar, och andelen killar som känner sig stressade regelbundet är på en tydligt lägre nivå än år 2021.

F2b. Hur ofta har du haft följande besvär under de senaste sex månaderna?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare: Jämförelse över tid

F2c. Andel som svarat att de har besvär med stress flera gånger i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

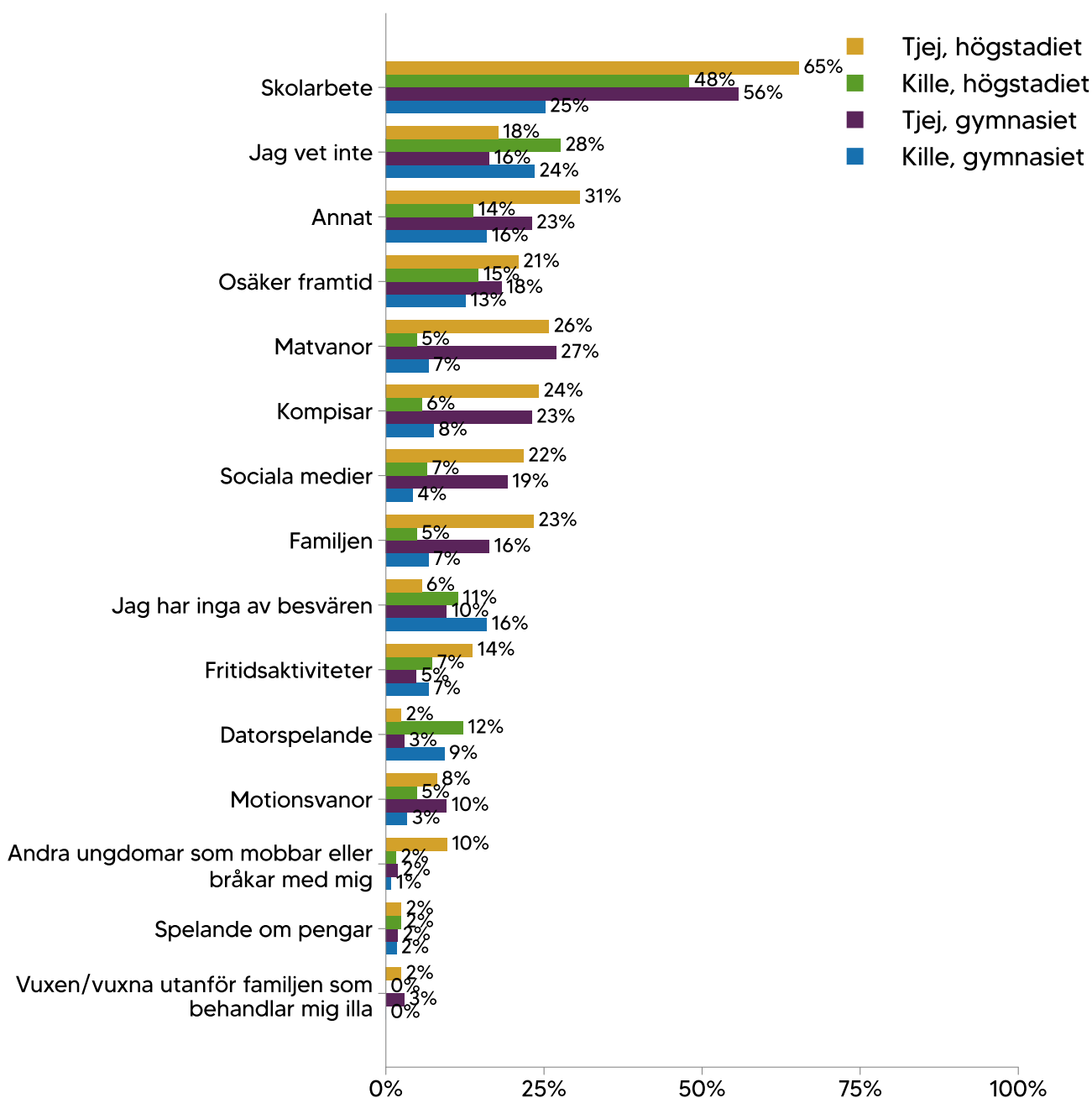

Orsaker till besvären

Ungdomarna fick även svara på en fråga om vad de själva tror att deras psykiska och somatiska besvär beror på. Skolarbete är det som störst andel uppger vara anledningen till deras besvär. Tjejerna uppger detta som skäl i särskilt hög grad, 56-65 %. Motsvarande andel bland killarna är lägre, 25 % i gymnasiet och 48 % i högstadiet.

Tjejer uppger även många övriga orsaker till besvären i högre grad än killar. Exempelvis tror 19-22 % av tjejerna att besvären beror på sociala medier, 23-24 % på kompisar och 26-27 % på grund av matvanor. Killar svarar dock i högre grad än tjejer att de tror besvären beror på datorspelande.

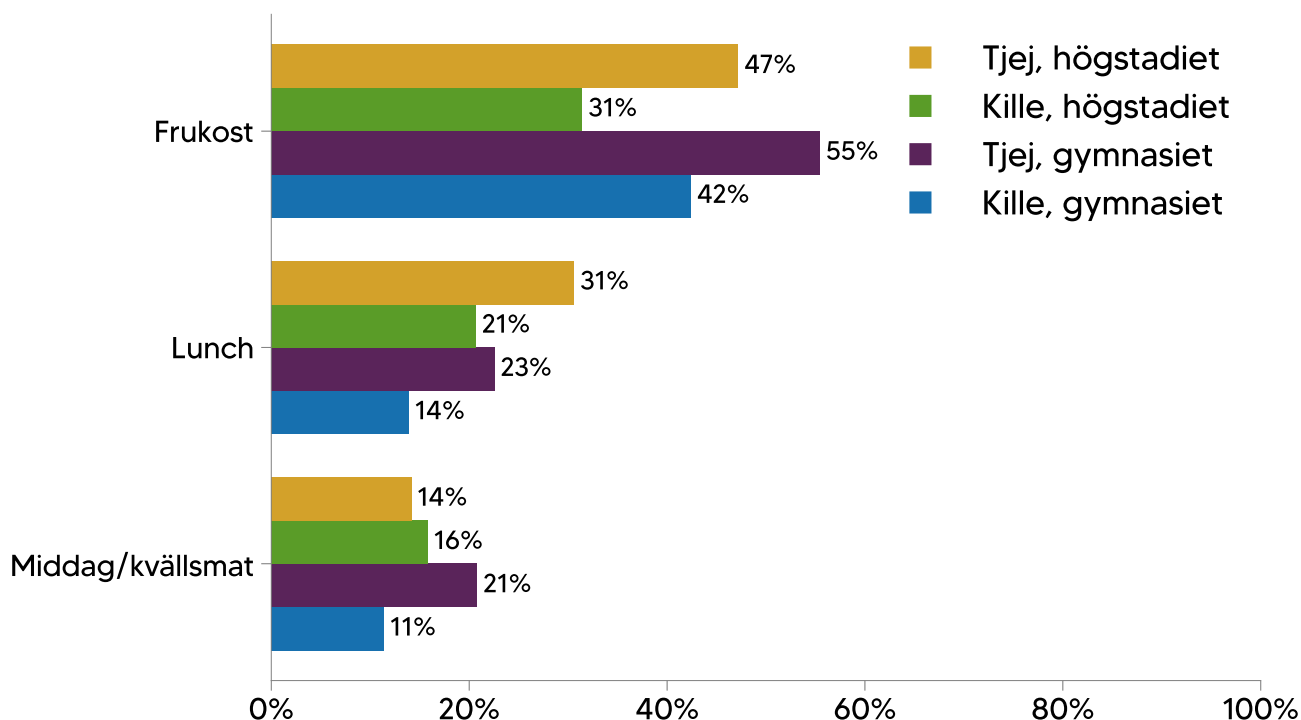
F2d. Om du har något av besvären i förra frågan, vad tänker du själv att dina besvär kan bero på?

Hoppa över måltider

I diagram F3 nedan redovisas andelen ungdomar som svarat att de hoppar över måltider flera gånger i veckan eller oftare. Vanligast är att hoppa över frukosten, vilket 31-42 % av killarna och 47-55 % av tjejerna svarar att de brukar göra. En relativt hög andel av högstadietjejerna, 31 %, hoppar även över lunchen. 11-21 % av ungdomarna, högst andel gymnasietjejer, brukar hoppa över middagen/kvällsmaten.

F3. Hur ofta händer det att du hoppar över följande måltider?
Andel som svarat "flera gånger i veckan" eller oftare

Träning och motion

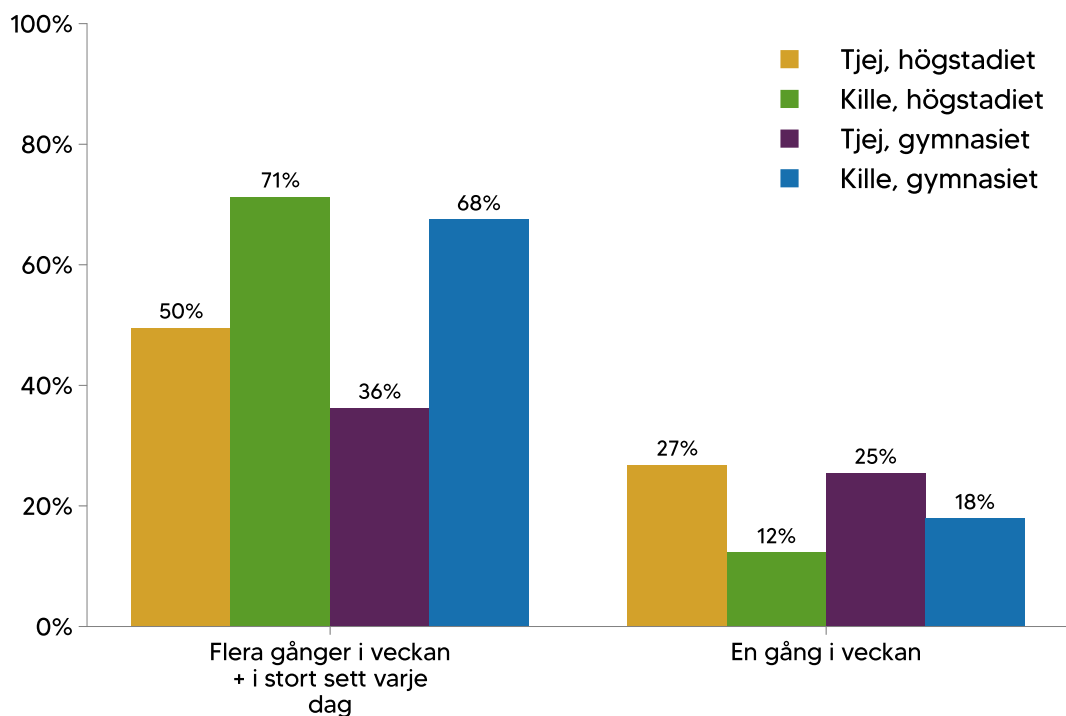
Fysisk aktivitet är relaterat både till fysisk och psykisk hälsa. Andelen skolbarn som uppnår den rekommenderade mängden fysisk aktivitet (1 timme per dag enligt WHO) är fortsatt låg i Sverige. Det är en levnadsvana som inte har förbättrats över tid, konstaterar Folkhälsomyndigheten.¹ Vad som framgår i diagram F4 är att en andel om 36-50 % av tjejerna och 68-71 % av killarna svarar att de tränar flera gånger i veckan eller oftare. Andelen är högst bland killar i högstadiet, och lägst bland tjejer i gymnasiet. Tjejer svarar i högre grad än killar att de brukar träna en gång i veckan.

I en jämförelse med rikssnittet, se tabell F4a, framkommer att ungdomarna i Ludvika tränar flera gånger i veckan i liknande grad, men en gång i veckan i lägre grad.

Andelen killar som tränar minst en gång i veckan har ökat något jämfört med år 2022. Andelen tjejer som tränar är oförändrad över tid, se diagram F4b.

¹ Folkhälsomyndigheten: Skolbarns hälsovanor 2017-2018

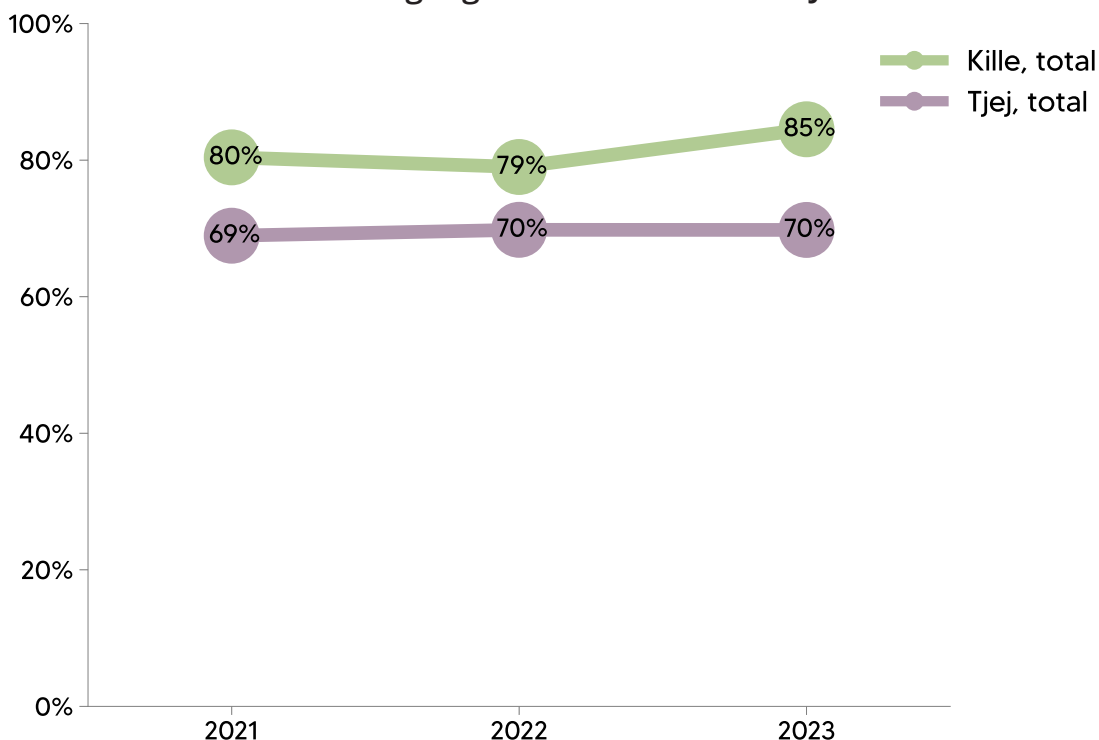
**F4. Hur ofta brukar du träna så att du blir andfådd eller svettas?
Andel som svarat "en gång i veckan" eller oftare**

F4a. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse med riksnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
En gång i veckan	61%	72%	54%	60%
Flera gånger i veckan + i stort sett varje dag	19%	15%	21%	18%

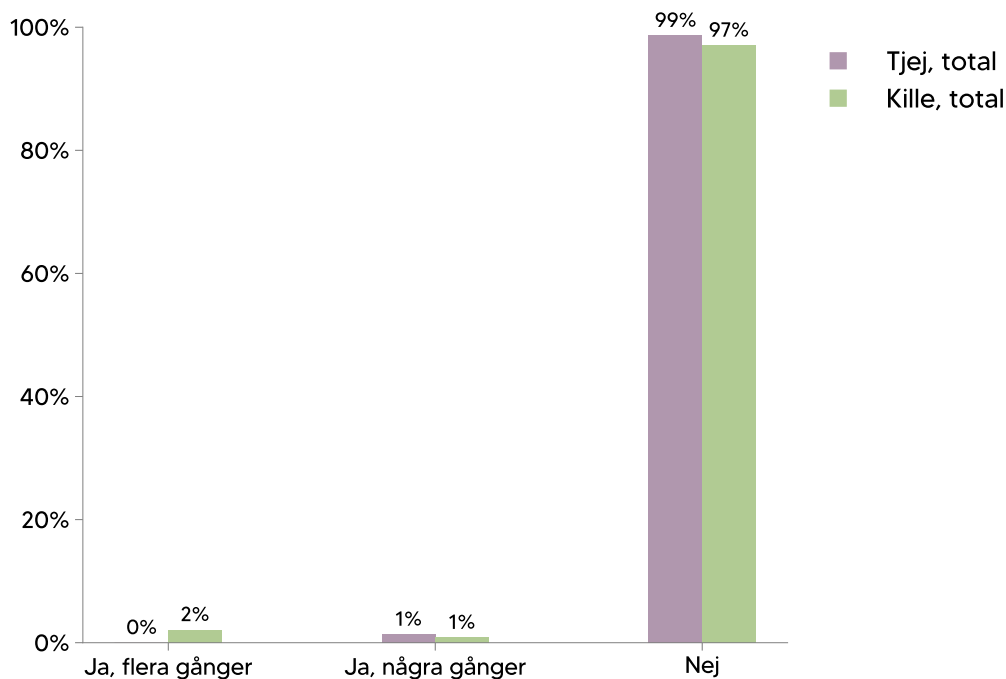
F4b. Andel som tränar en gång i veckan eller oftare: Jämförelse över tid

Prestationshöjande medel

I Lupp-enkäten ställs en fråga om användningen av anabola steroider eller motsvarande medel. En andel om 3 % av killarna och 1 % av tjejerna svarar att de någon eller flera gånger använt denna typ av medel.

F5. Har du någon gång dopat dig genom att ha använt anabola androgena steroider eller andra motsvarande prestationshöjande medel?

Alkohol och tobak

Lupp-enkäten innefattar också frågor om tobak, alkohol, spel och koffein. I tabell F6 på följande sida redovisas resultaten för dessa frågor. Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) konstaterar att andelen skolelever i Sverige som röker minskat kraftigt särskilt under 2010-talet. Detta gäller dock inte vejpning. Vad gäller snusning har denna ökat under de senaste åren. Uppgången har varit särskilt påtaglig bland flickor, och är nu på historiskt höga nivåer. Det är dock fortsatt vanligare att pojkar snusar. Vad gäller alkohol konstaterar CAN att såväl andelen alkoholkonsumenter som alkoholkonsumtionen bland svenska elever minskat under en längre tid. Nedgången har nu stannat av, men alkoholkonsumtionen är fortsatt på historiskt låga nivåer.¹

I Ludvika ser vi att 33 % av gymnasietjejerna brukar snusa minst en gång per vecka. Motsvarande andel bland gymnasiekillarna är 26 %. I högstadiet svarar 5 % av tjejerna och 11 % av killarna att de brukar snusa minst en gång i veckan. Gymnasieungdomarna svarar även i högre grad än högstadieungdomarna att de brukar röka cigaretter. Vad gäller e-cigaretter är det däremot mer vanligt bland tjejer än bland killar, både i högstadiet och gymnasiet.

I övrigt framgår att en relativt hög andel av gymnasiekillarna, 18 %, brukar dricka alkohol minst en gång i veckan. Andelen bland övriga är lägre, 1-3 %. Mellan 20-30 % av högstadieungdomarna och 56-58 % av gymnasieungdomarna brukar dricka energidryck minst en gång i veckan.

¹ CAN:s nationella skolundersökning 2023

F6. Hur ofta brukar du...?

Röka cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	95%	98%	93%	88%
Minst en gång per vecka	5%	2%	7%	12%
Snusa	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	95%	89%	67%	74%
Minst en gång per vecka	5%	11%	33%	26%
Dricka folköl	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	100%	98%	99%	91%
Minst en gång per vecka	0%	2%	1%	9%
Dricka starköl, starkcider, alkoholisk, vin eller sprit	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	99%	98%	97%	82%
Minst en gång per vecka	1%	2%	3%	18%
Röka e-cigaretter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	89%	95%	87%	92%
Minst en gång per vecka	11%	5%	13%	8%
Ta koffeintabletter	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	100%	99%	99%	96%
Minst en gång per vecka	0%	1%	1%	4%
Spela om pengar	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	100%	100%	99%	98%
Minst en gång per vecka	0%	0%	1%	2%
Dricka energidryck	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	80%	70%	42%	44%
Minst en gång per vecka	20%	30%	58%	56%

Hur ofta dricker du så mycket alkohol att du känner dig full?*	Tjej högstadiet	Kille högstadiet	Tjej gymnasiet	Kille gymnasiet
Aldrig/Sällan/Någon eller några gånger i månaden	95%	85%	97%	83%
Minst en gång per vecka	5%	15%	3%	17%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

Jämfört med rikssnittet är snusning mer vanligt bland gymnasieungdomarna i Ludvika. Även cigaretter är något mer vanligt. I övrigt är konsumtionen av tobak/ nikotin, alkohol och koffein på liknande nivåer. Av de som någon gång druckit alkohol är det dock en något lägre andel i Ludvika som brukar dricka så de känner sig fulla minst en gång per månad.

Över tid syns i tabell F6b en ökning av andelen tjejer som snusar, men en minskning vad gäller rökning och alkohol.

F6a. Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Röka cigaretter minst en gång per vecka	4%	3%	10%	6%
Snusa minst en gång per vecka	8%	6%	30%	23%
Dricka folköl minst en gång i månaden	4%	4%	12%	14%
Dricka starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	6%	7%	39%	39%
Röka e-cigaretter minst en gång per vecka	8%	7%	10%	9%
Ta koffeintabletter minst en gång i månaden	2%	3%	4%	5%
Spela om pengar minst en gång i månaden	2%	5%	5%	10%
Dricka energidryck minst en gång per vecka	26%	27%	57%	54%
Dricka alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	33%	37%	48%	54%

F6b. Jämförelse över tid

	Tjej 2021	Tjej 2022	Tjej 2023	Kille 2021	Kille 2022	Kille 2023
Röker minst en gång per vecka	13%	10%	6%	6%	6%	7%
Snusar minst en gång per vecka	8%	13%	17%	16%	19%	19%
Dricker folköl minst en gång i månaden	4%	4%	2%	11%	9%	12%
Dricker starköl, starkcider, alkoläsk, vin eller sprit minst en gång i månaden	32%	26%	20%	18%	21%	22%
Dricker alkohol så att de känner sig fulla minst en gång per månad*	72%	61%	39%	61%	51%	47%

*Obs! Av de som vid något tillfälle druckit alkohol

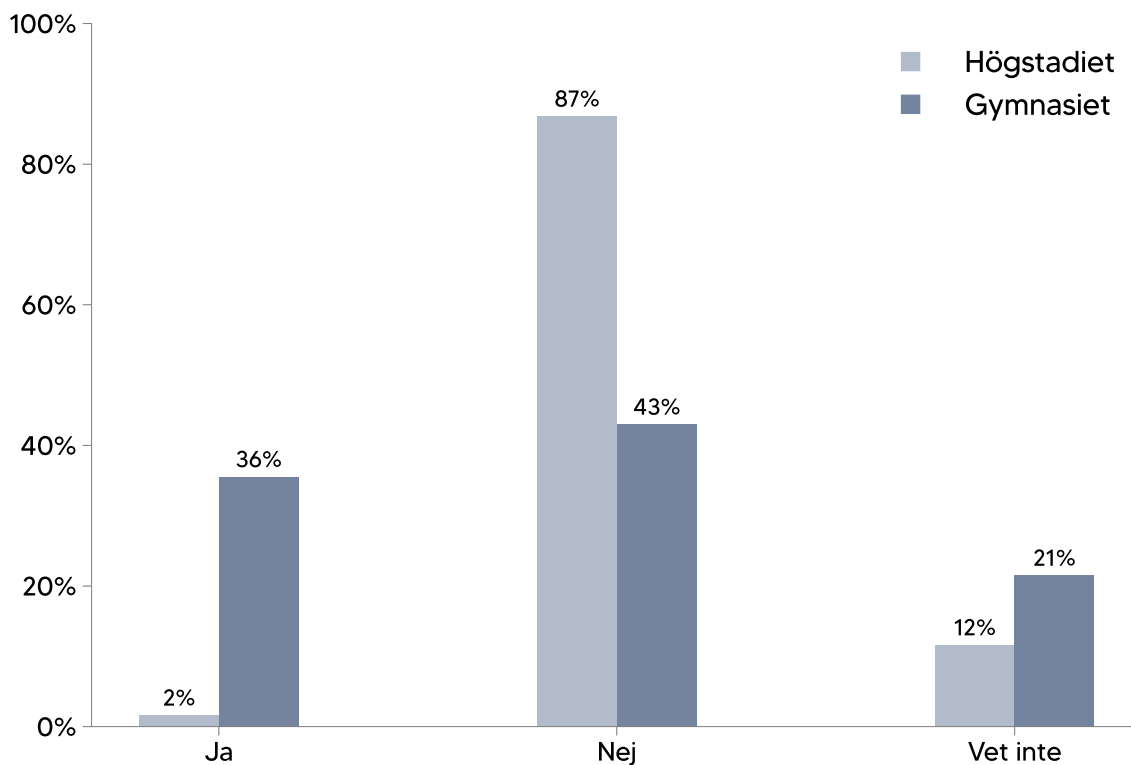
De flesta får tag i alkohol via kompisar, kompisars syskon, partner, från en annan vuxen eller på annat sätt än de som listas.

Endast en liten andel, totalt 2 % av högstadieungdomarna, svarar att de får dricka alkohol för sina föräldrar. På gymnasiet är motsvarande andel klart högre, 36 %.

F6d. Hur får du oftast tag på alkohol? Besvarades endast av de som någon gång druckit alkohol

Köper själv i affären	6%
Beställer på internet	2%
Handlar utomlands	2%
Tillverkar själv	5%
Får från mina föräldrar	14%
Tar från mina föräldrar utan att de vet om det	10%
Från syskon	6%
Från kompisar, kompisars syskon, flickvän/pojkvän/partner	31%
Från annan vuxen	24%
På annat sätt	46%

F7. Får du dricka alkohol för din/dina föräldrar?

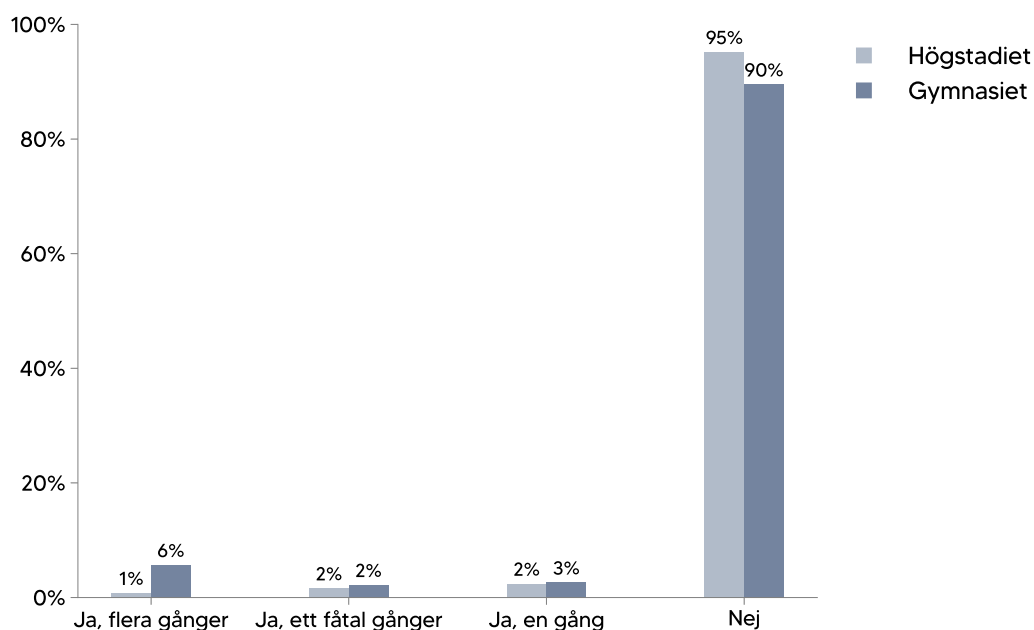

Narkotika

Lupp-enkäten innefattar även frågor om narkotikaanvändning. Totalt 5 % av högstadieungdomarna och 11 % av gymnasieungdomarna svarar att de en eller flera gånger har använt narkotika. Jämfört med rikssnittet har ungdomarna i Ludvika använt narkotika i liknande grad. Jämfört med år 2022 syns dock en viss ökning av andelen som använt narkotika bland högstadieungdomarna i Ludvika, se diagram F8b.

Som det framgår i diagram F8c på följande sida är hasch och marijuana de vanligaste narkotikasorterna. I diagram F8d framgår också att det vanligaste sättet att få tag på narkotika är från någon person på orten.

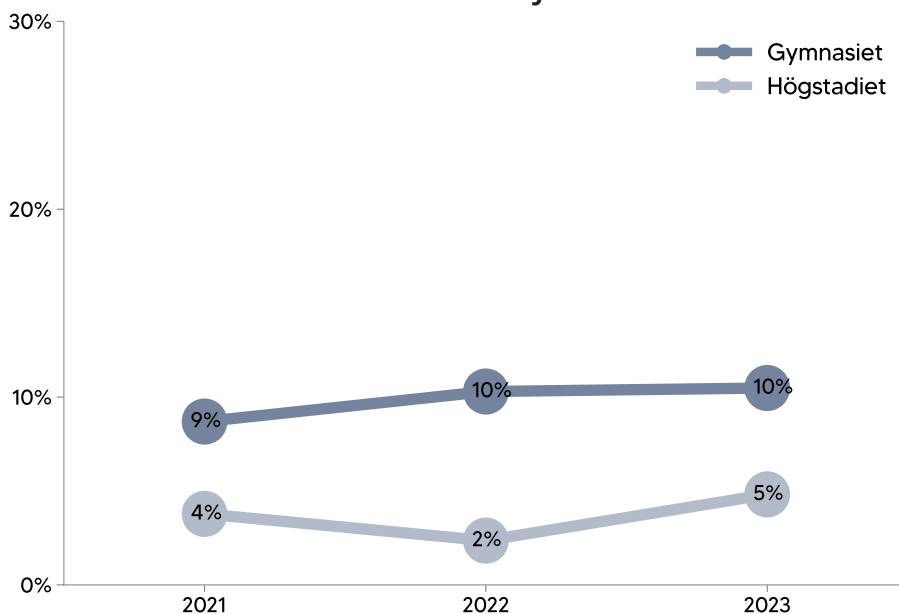
F8. Har du någon gång använt narkotika?

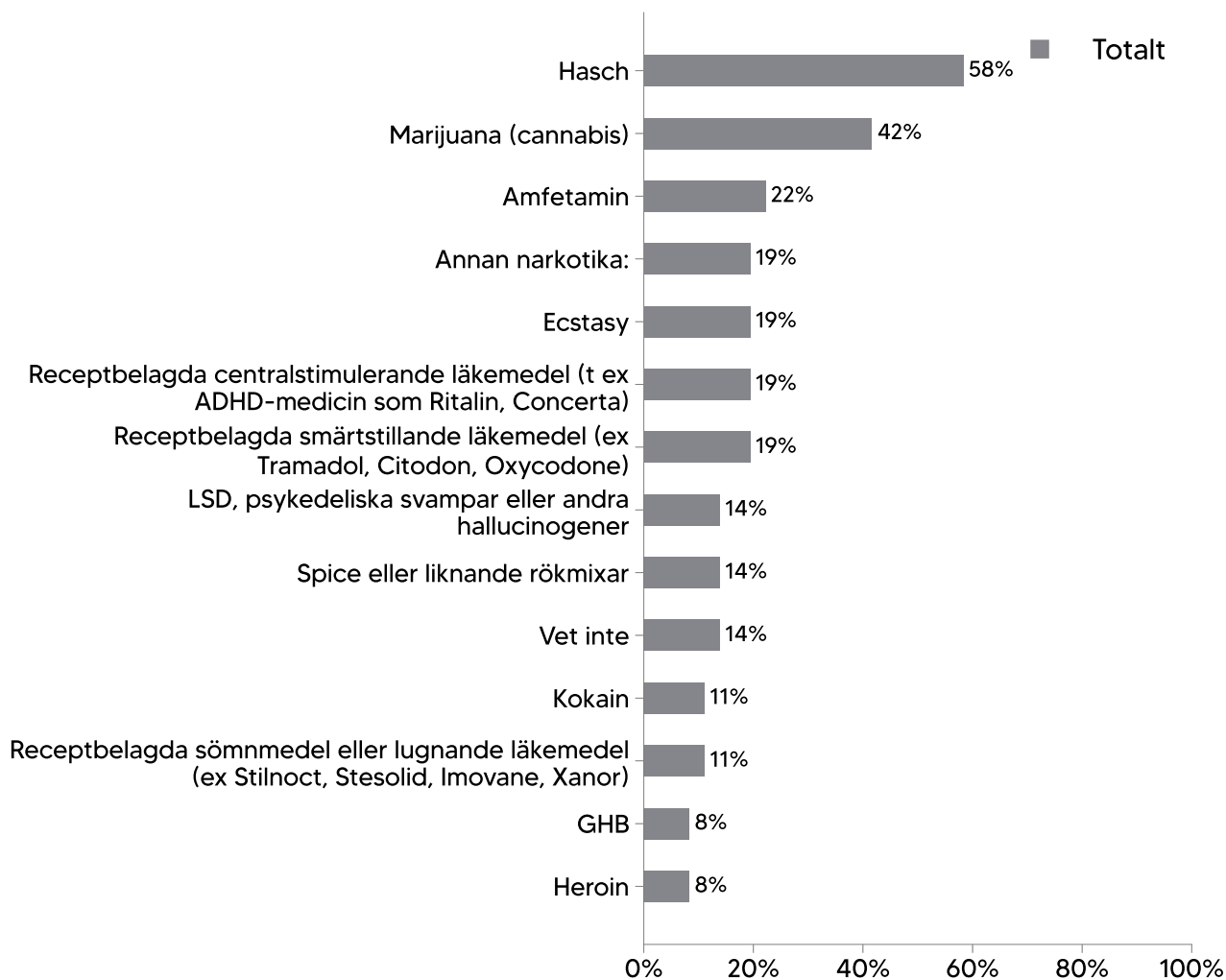
F8a. Andel som använt narkotika. Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
5%	6%	10%	12%

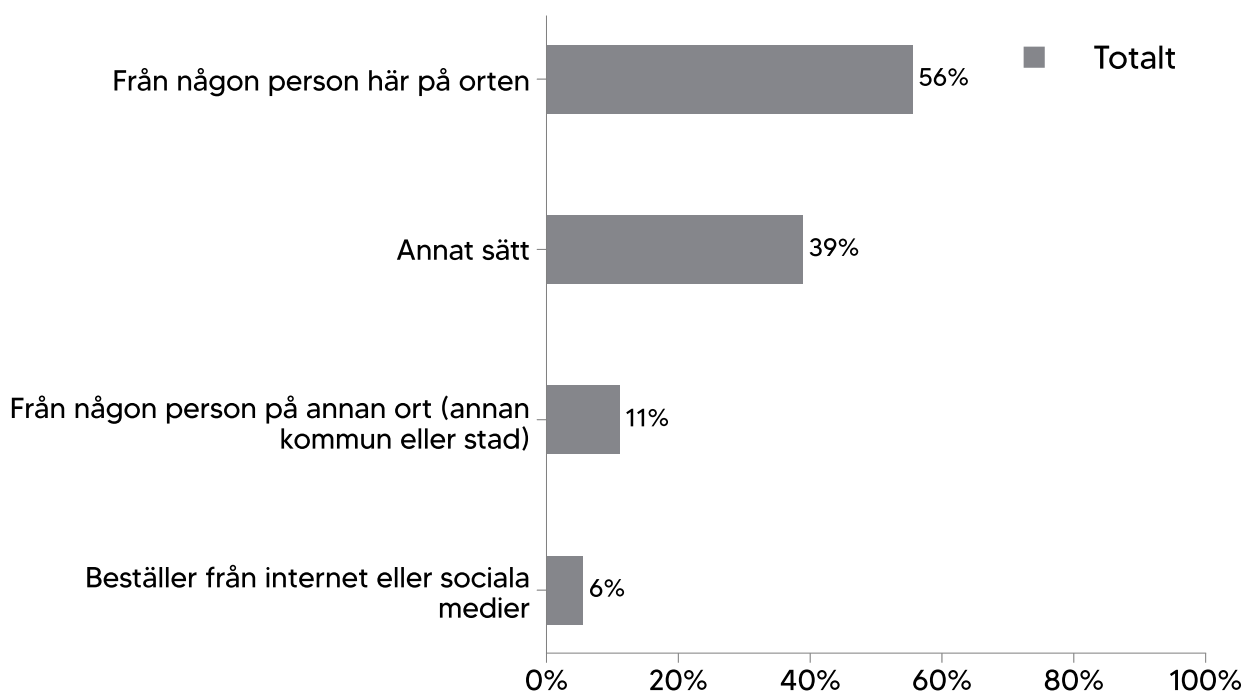
F8b. Andel som använt narkotika. Jämförelse över tid

F8c. Vilken eller vilka typer av narkotika har du använt?
 Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

F8d. Hur fick du/får du tag på narkotika?
 Besvarades endast av de som någon gång använt narkotika

G. Arbete

I detta avsnitt ställs några frågor om arbete och företagande. Arbetsmarknaden har de senaste åren förändrats och detta har i hög grad påverkat unga. Under 2020 medförde corona-pandemin att andelen arbetslösa tillfälligt ökade bland unga, för att under de två senaste åren minska igen. Även om arbetsmarknaden har haft en stark återhämtning finns tecken på att den kommer bli svagare igen och arbetslösheten bland unga förväntas öka under de kommande åren.¹

Etableringsåldern på arbetsmarknaden har även ökat under de senaste årtiondena. Likaså har kraven på kompetens och utbildning kraftigt ökat, och den viktigaste faktorn för att unga senare ska få ett arbete är fullföljd gymnasieutbildning.² Enligt Folkhälsomyndigheten är en ökad medvetenhet bland unga om dessa krav och svårigheter något som också påverkar ungas hälsa. Enligt flera studier oroar sig även många unga över framtiden och möjligheten att få ett arbete.³ I rapporten "Unga röster 2016" framkommer det också att många ungdomar saknar information om arbetsmarknaden och efterfrågar mer praktik, mer information från skolan om hur arbetsmarknaden fungerar samt mer studiebesök och möjligheter att få träffa olika personer som berättar om sina yrken.⁴

Det kan också vara viktigt att kommuner arbetar för att fler ungdomar får möjligheten till arbetserfarenhet via extrajobb och sommarjobb, eftersom det kan öka chanserna för etablering på arbetsmarknaden.

"Försöka ordna mer arbetsmöjligheter för ungdomar (...)"

– Svar på frågan om vad Ludvika kommun borde veta för att göra kommunen bättre för unga

1 MUCF 2023: Ung idag 2023

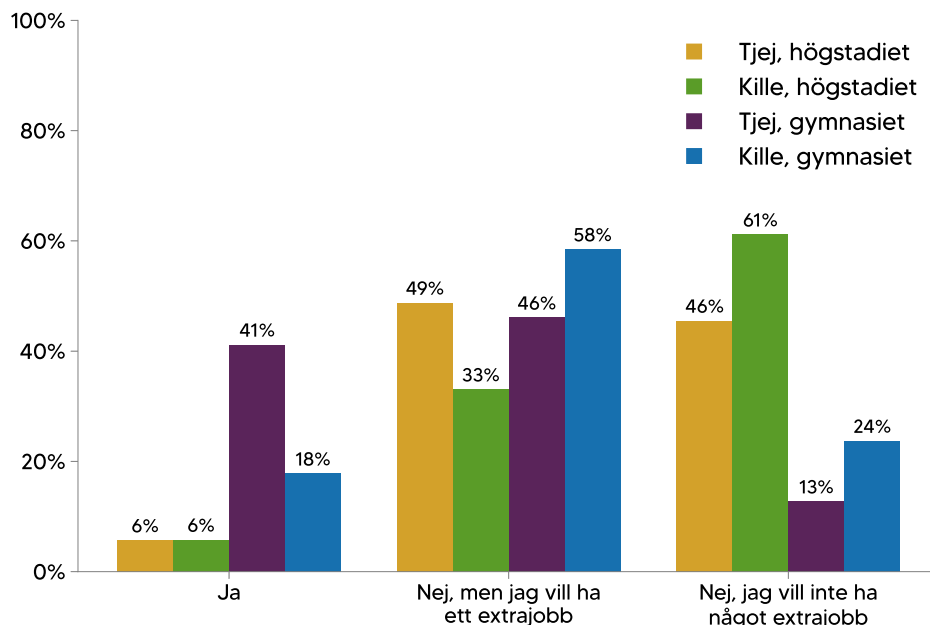
2 Folkhälsomyndigheten 2018 "Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige?"

3 Se exempelvis: Linneuniversitet 2016 "Sveriges ungdomar om framtiden." eller Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

4 Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

En andel om totalt 6 % av högstadieungdomarna och 29 % av gymnasieungdomarna har ett extrajobb. Mellan 33-58 % svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb. Killar i gymnasiet är de som i högst grad svarar att de skulle vilja ha ett extrajobb medan tjejer i gymnasiet i högst grad redan har ett extrajobb. Vid en jämförelse med riksnittet framgår det att andelen ungdomar med extrajobb är på en lägre nivå i Ludvika, framför allt i högstadiet. Andelen ungdomar med extrajobb i Ludvika är dock på en liknande nivå som tidigare, se diagram G1b.

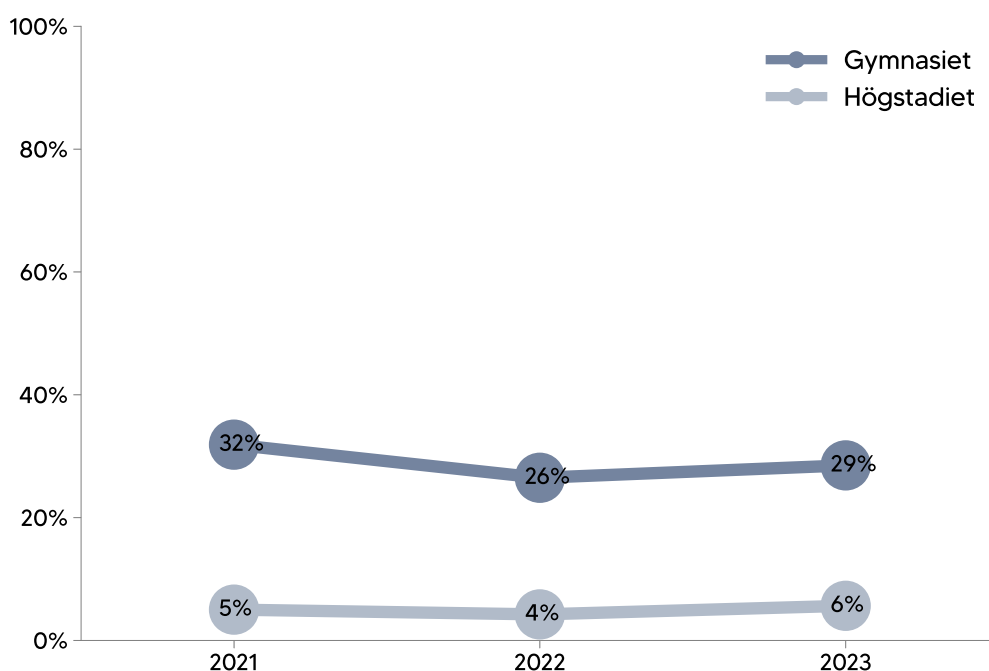
G1. Har du något extrajobb just nu?

G1a. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse med riksnittet

Ludvika högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
6%	13%	29%	35%

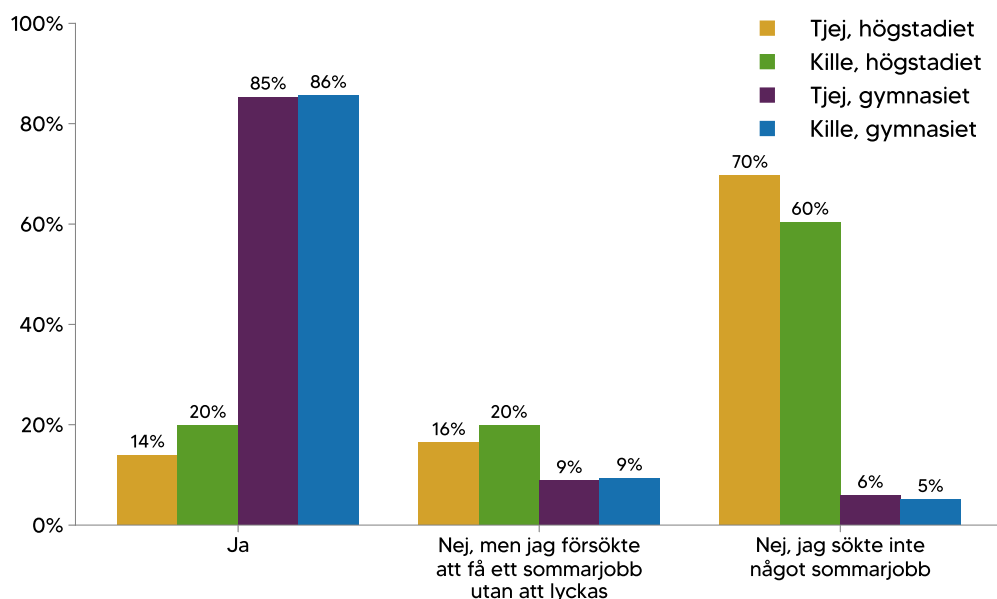
G1b. Andel med extrajobb just nu: Jämförelse över tid

Andelen högstadieungdomar som har haft ett sommarjobb den senaste sommaren är 17 %. Detta är något lägre än rikssnittet. Andelen gymnasieungdomar som hade ett sommarjobb i somras, 86 %, är klart högre än för högstadieungdomarna och är även högre än rikssnittet. Andelen ungdomar i Ludvika som hade ett sommarjobb den senaste sommaren har ökat över tid, både i högstadiet och gymnasiet.

Vanligast bland gymnasieungdomarna är att de fick sitt sommarjobb genom kommunen, se diagram G2c på följande sida. Det vanligaste svaret bland högstadieungdomarna är att man fått jobbet genom någon i den egna familjen eller någon släkting/annan person man känner.

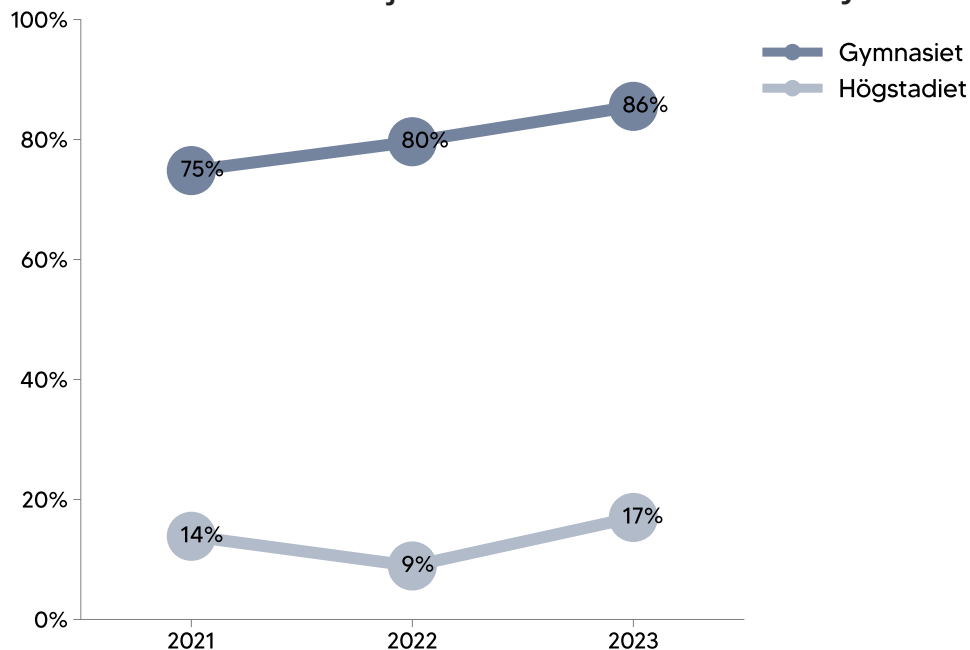
G2. Hade du ett sommarjobb i somras?

G2a. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse med rikssnittet

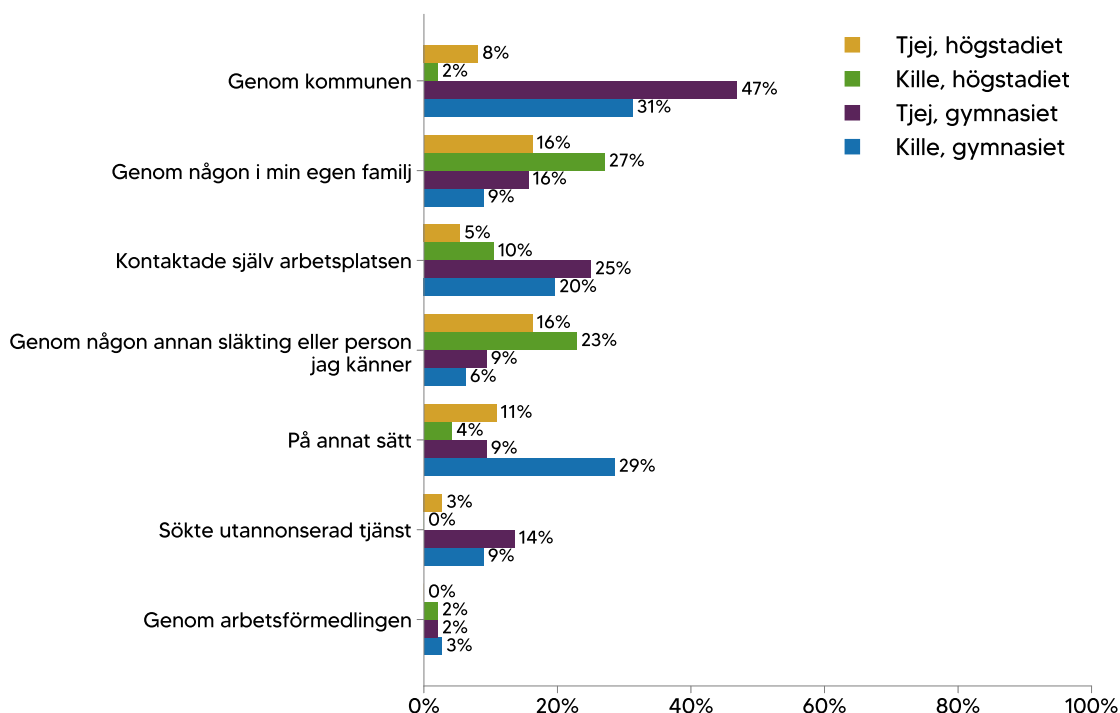
Ludvika högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
17%	22%	86%	71%

G2b. Andel med sommarjobb den senaste sommaren: Jämförelse över tid

G2c. Hur fick du ditt sommarjobb?

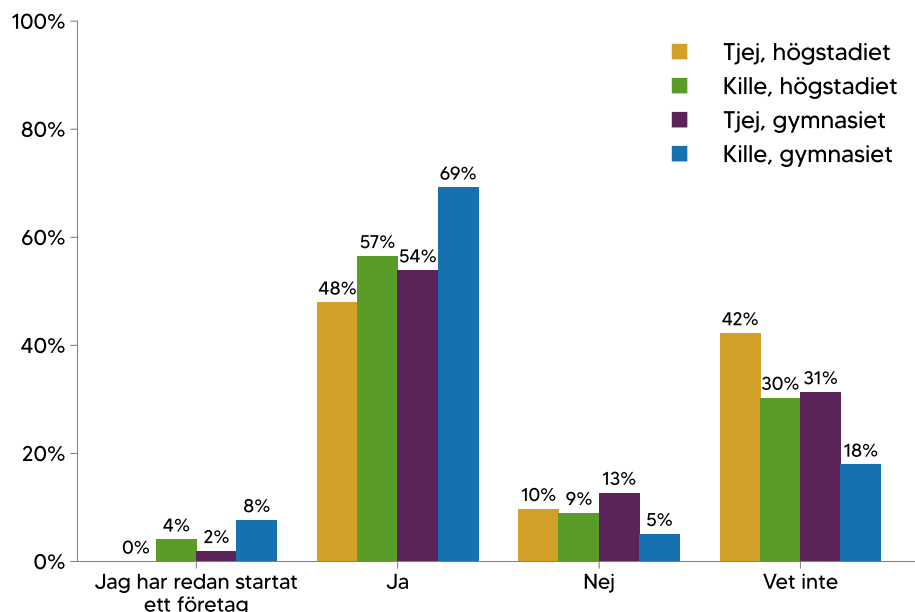
Besvarades endast av de som hade ett sommarjobb i somras

Inställning till eget företagande

Totalt 52 % av högstadieungdomarna och 63 % av gymnasieungdomarna kan tänka sig starta eget företag i framtiden. Detta är ganska likt rikssnittet. Gymnasiekillarna kan tänka sig att starta företag i högst grad, och högstadietjejerna i lägst grad. 4-8 % av killarna och 2 % av gymnasietjejerna svarar att de redan har ett företag.

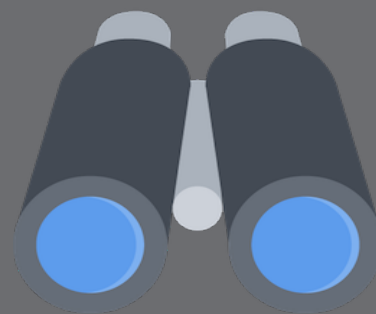
G3. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden?

G3a. Skulle du kunna tänka dig att starta eget företag i framtiden? Andel "Ja" jämförelse med rikssnittet

Ludvika högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
52%	54%	63%	58%

Runt 90 % av ungdomarna i Ludvika har en positiv syn på framtiden

H. Framtid

I det sista avsnittet i Lupp-enkäten ställs frågor om hur ungdomarna ser på framtiden, vad de vill göra och huruvida de planerar att flytta från kommunen.

Som tidigare nämnts i avsnittet om arbete så oroar sig många ungdomar över framtiden. I rapporten "Unga röster 2016" svarar hela 4 av 10 att de känner oro för framtiden. I samma studie framkommer det att oron ökar i takt med ungdomarnas ålder.¹ Liknande mönster syns i en rapport från Folkhälsomyndigheten, där det framgår att stress på grund av oro inför framtiden ökar med stigande ålder bland unga.² Flera studier påvisar att ungas oro inför framtiden är kopplat till bland annat studieresultat och ökade krav på arbetsmarknaden.

Även förändrade förutsättningar kopplat till det rådande omvärldsläget är något som kan bidra till oro för framtiden bland unga. Pågående krig, klimatförändringar och den ekonomiska utvecklingen är exempel på aspekter som kan påverka ungas mående och framtidstro, vilket bland annat tas upp i Bris årsrapport 2023.³ I en annan rapport från Bris konstateras att bland annat relationer, existentiella frågor och identitet är aspekter som kan skapa oro för framtiden bland unga.⁴

1 Mentor & Ungdomar.se "Unga röster 2016."

2 Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/2022

3 Bris 2023: "Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld"

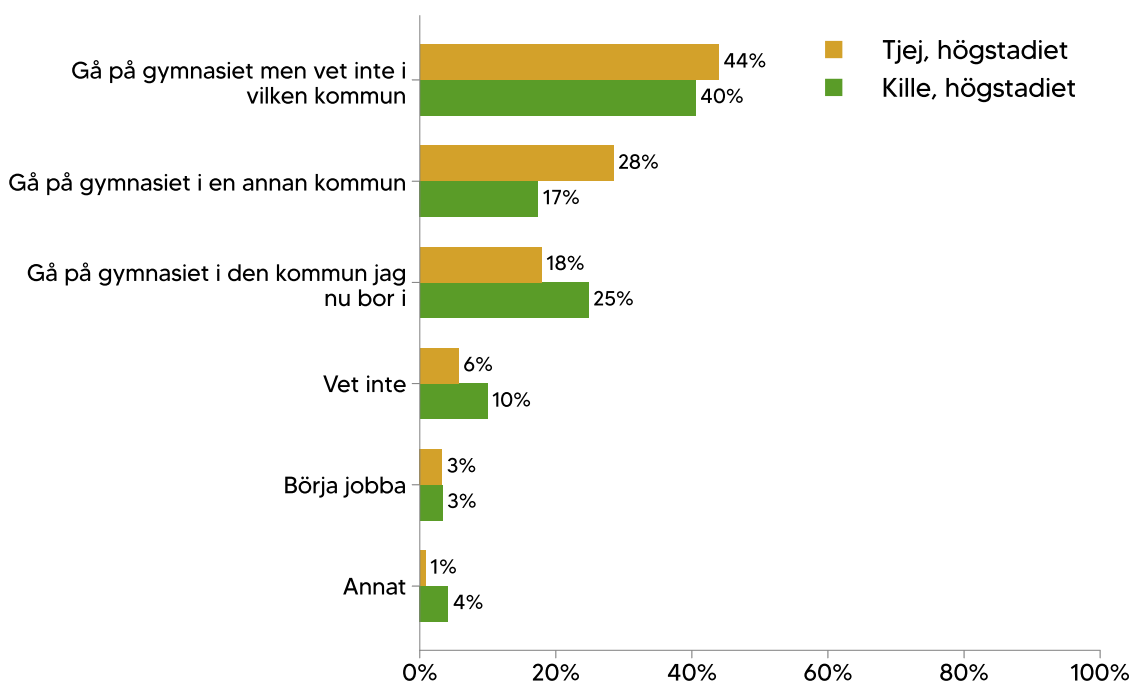
4 Bris 2020: "Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar"

Vad unga i högstadiet vill och tror de kommer göra

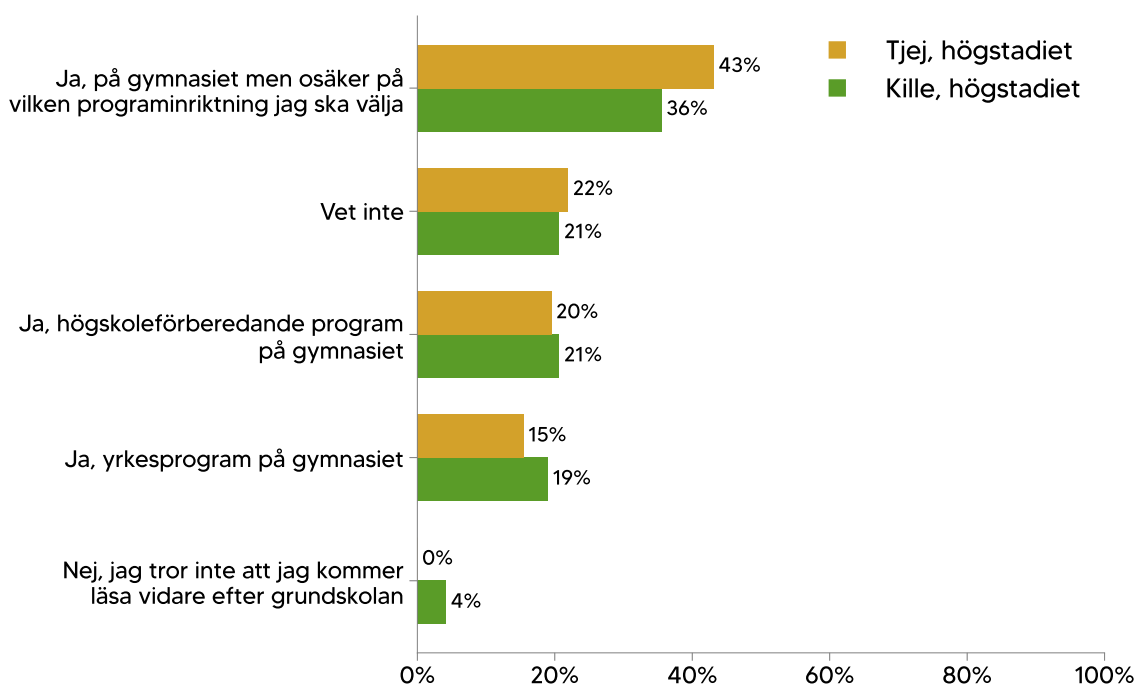
En stor majoritet av ungdomarna i högstadiet skulle helst gå en gymnasieutbildning efter grundskolan, se diagram H1a. De flesta svarar att de inte vet i vilken kommun. En mycket liten andel, 3 %, vill helst börja jobba.

Som det framgår i diagram H1b tror en stor majoritet av högstadiungdomarna att de kommer läsa vidare på gymnasiet, direkt eller senare. De flesta är osäkra på vilken programinriktning de ska välja. 4 % av högstadikillarna tror inte att de kommer läsa vidare.

H1a. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter grundskolan?

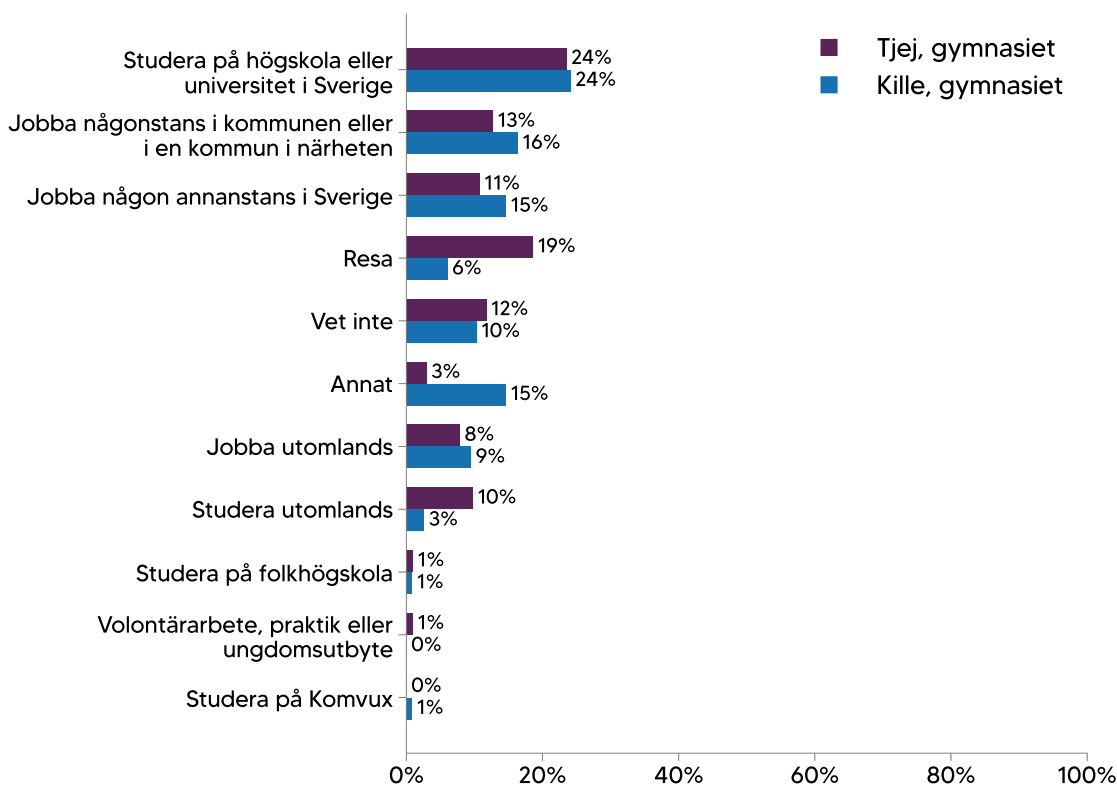
H1b. Tror du att du kommer läsa vidare efter grundskolan (direkt eller senare)?

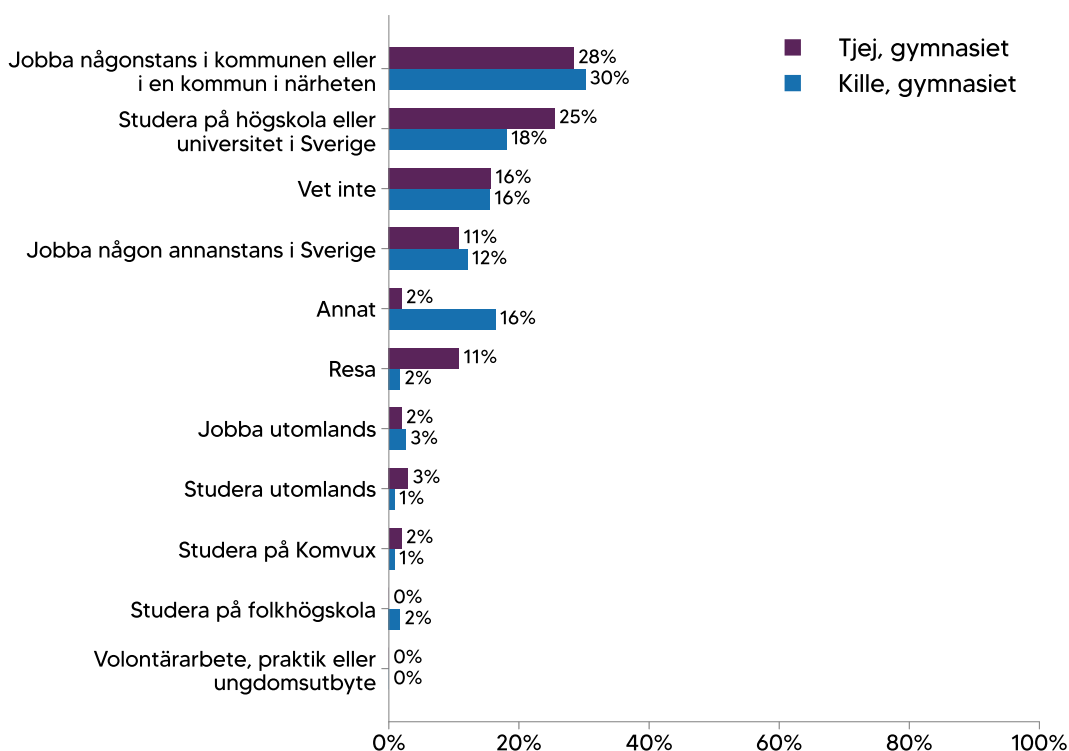
Vad unga i gymnasiet vill och tror de kommer göra

24 % av både killarna och tjejerna i gymnasiet svarar att de helst vill studera på högskola eller universitet i Sverige efter gymnasiet, se diagram H1c. 13-16 % vill helst jobba någonstans i kommunen eller i närheten. Tjejer vill i högre grad än killar resa eller studera utomlands. I diagram H1d framgår att de flesta gymnasieungdomarna tror att de kommer jobba i kommunen eller i närheten direkt efter gymnasiet, följt av att studera på högskola eller universitet i Sverige. Tjejer tror i högre grad än killar att de kommer studera vidare direkt efter gymnasiet.

H1c. Vad skulle du helst vilja göra direkt efter gymnasiet?

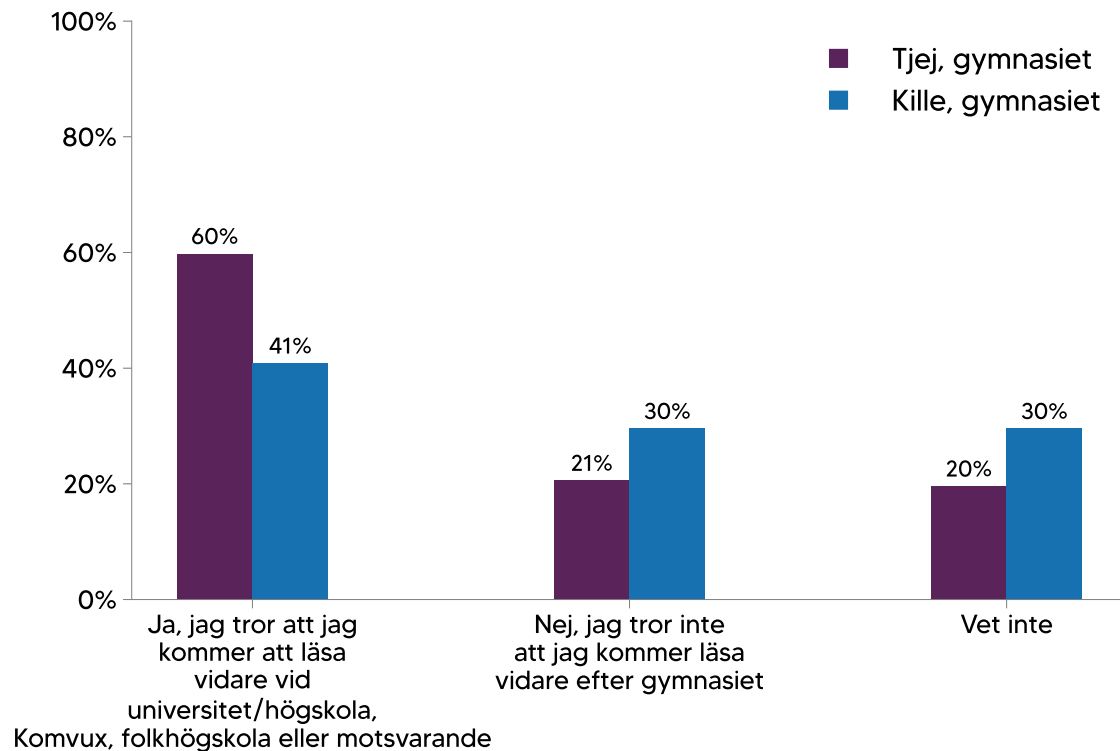

H1d. Vad tror du att du kommer göra direkt efter gymnasiet?

60 % av tjejerna och 41 % av killarna tror att de kommer att läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare. Andelen killar som tror detta har minskat jämfört med år 2022, se diagram H2b. Jämfört med rikssnittet tror ungdomarna i Ludvika att de kommer läsa vidare i lägre grad.

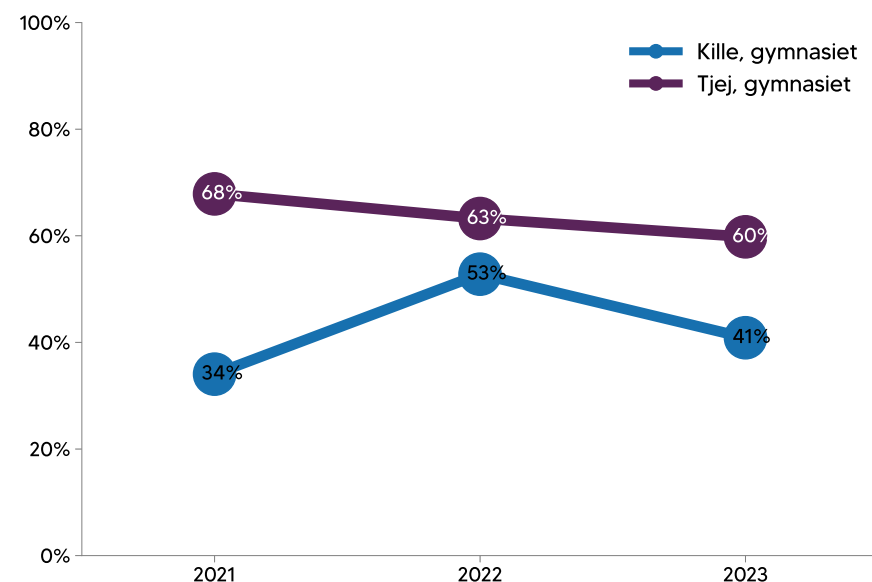
H2. Tror du att du kommer läsa vidare efter gymnasiet, direkt eller senare?

H2a. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Ja	50%	63%
Nej	25%	18%
Vet inte	25%	18%

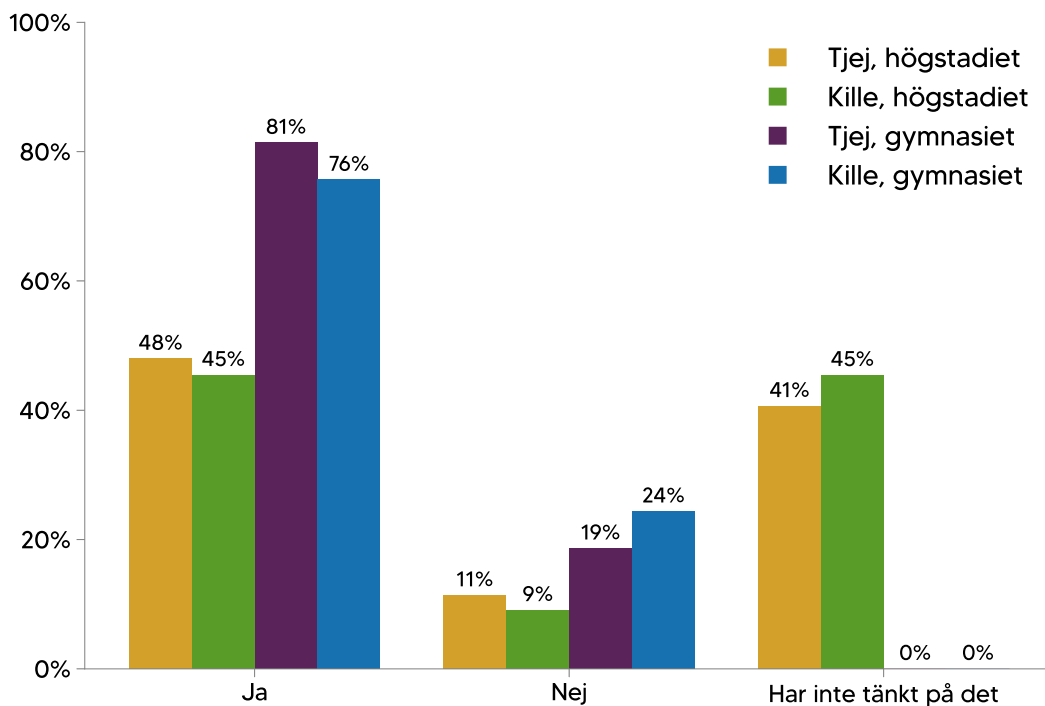
H2b. Tror du att du kommer läsa vidare? Jämförelse över tid

Flytta eller stanna i kommunen

Andelen som tror att de kommer att flytta från kommunen där de bor är högst bland gymnasieungdomarna, 77 % totalt. Tjejer i gymnasiet tror i något högre grad än killar att de kommer flytta. Bland högstadieungdomarna tror 47 % att de kommer flytta. Detta är likt rikssnittet, både för högstadiet och gymnasiet. Andelen som tror de kommer flytta från Ludvika är även på ungefär samma nivå som år 2022.

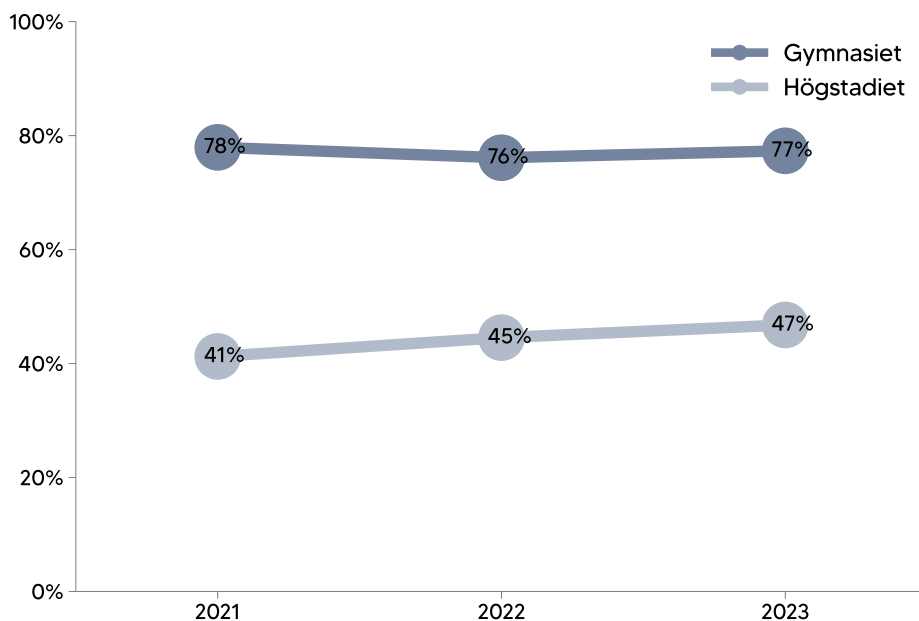
H3. Tror du att du kommer att flytta från kommunen där du bor?

H3a. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse med rikssnittet

Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
47%	44%	77%	74%

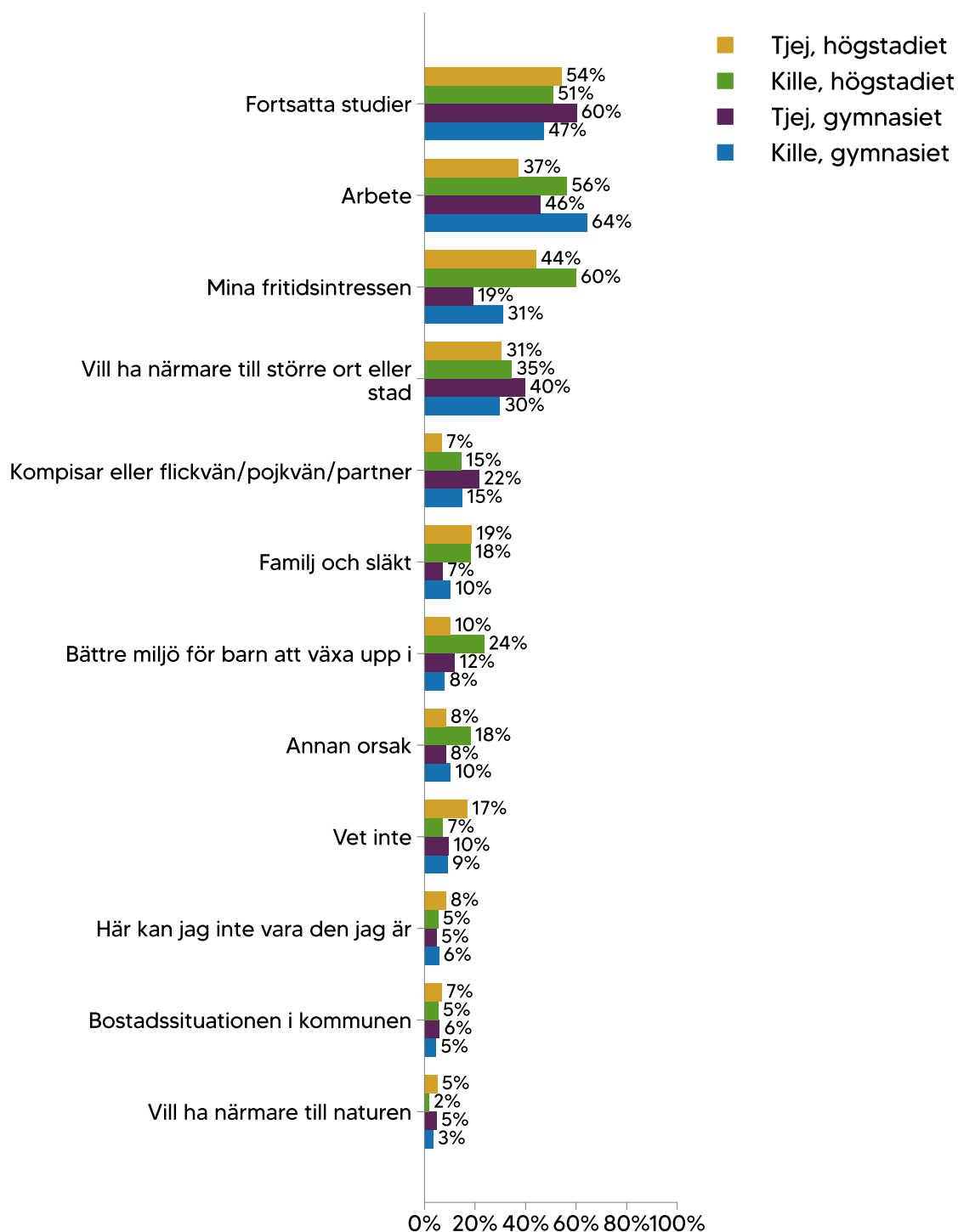
H3b. Andelen som tror de kommer flytta: Jämförelse över tid

De som svarade att de tror att de kommer flytta fick svara på en följdfråga om varför. Många anger att de tror de kommer flytta på grund av arbete eller fortsatta studier. Gymnasietjejerna tror i högst grad att de kommer flytta på grund av studier, medan killar i högre grad än tjejer tror att de kommer flytta på grund av arbete.

En relativt hög andel av högstadieungdomarna tror även att de kommer flytta på grund av sina fritidsintressen, framför allt killarna. Mellan 30-40 % tror de kommer flytta för att de vill ha närmare till en större ort eller stad.

H4c. Av vilken anledning tror du att du kommer flytta från kommunen? Besvarades endast av de som tror de kommer flytta

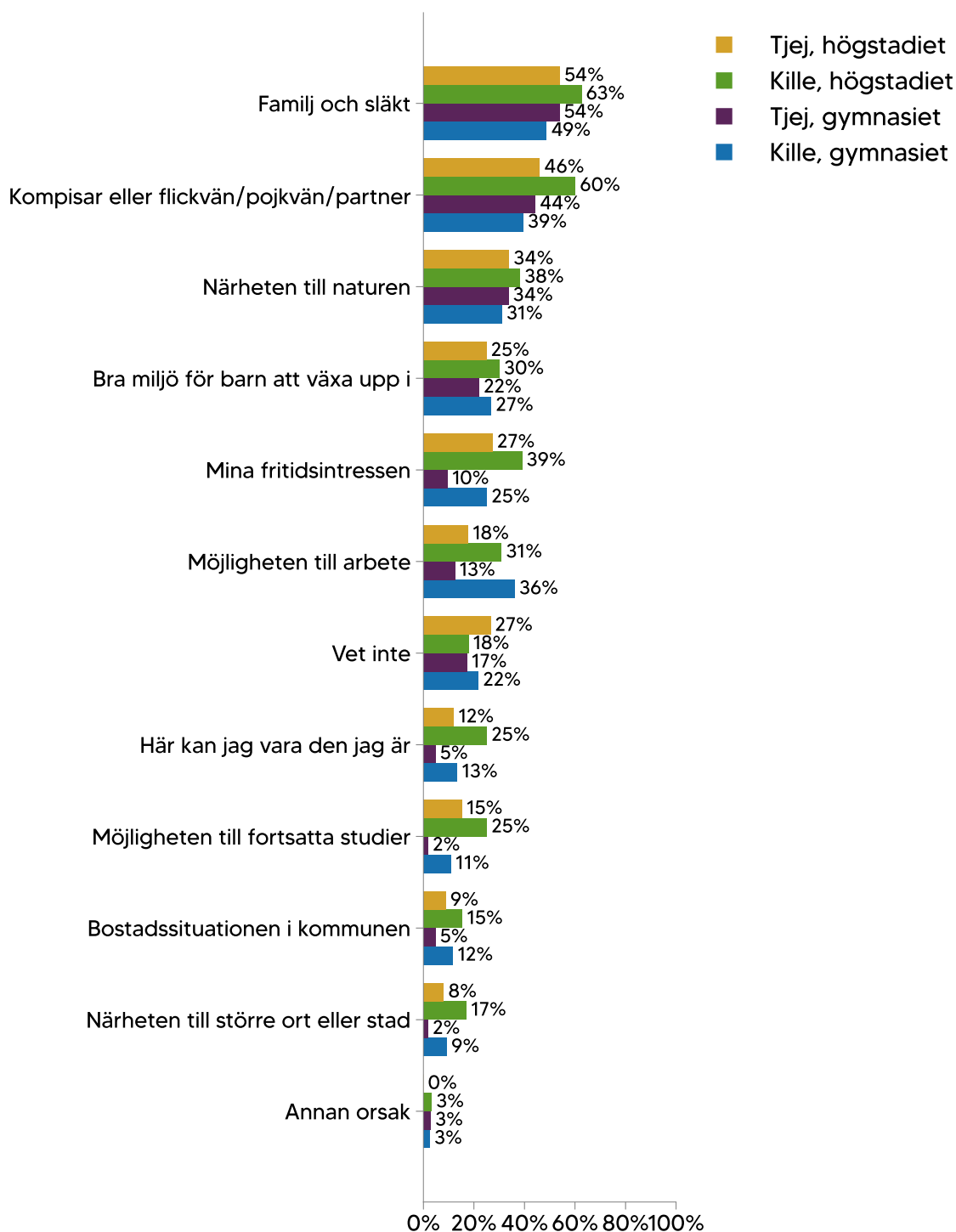

Det bästa med kommunen

I Lupp-enkäten ställdes en fråga om vad som är det bästa med att bo i Ludvika. Familj och släkt samt kompisar och partner är det som störst andel anger. Högstadiungdomarna, och särskilt killarna, svarar i högre grad än gymnasieungdomarna att deras fritidsintressen är det bästa med att bo i kommunen. Killar, både i högstadiet och gymnasiet, svarar i högre grad än tjejer att möjligheten till arbete är det bästa.

En relativt hög andel, 31-38 %, av ungdomarna har även angett att närheten till naturen är det bästa med att bo i Ludvika, och 22-30 % tycker det bästa är att det är en bra miljö för barn att växa upp i.

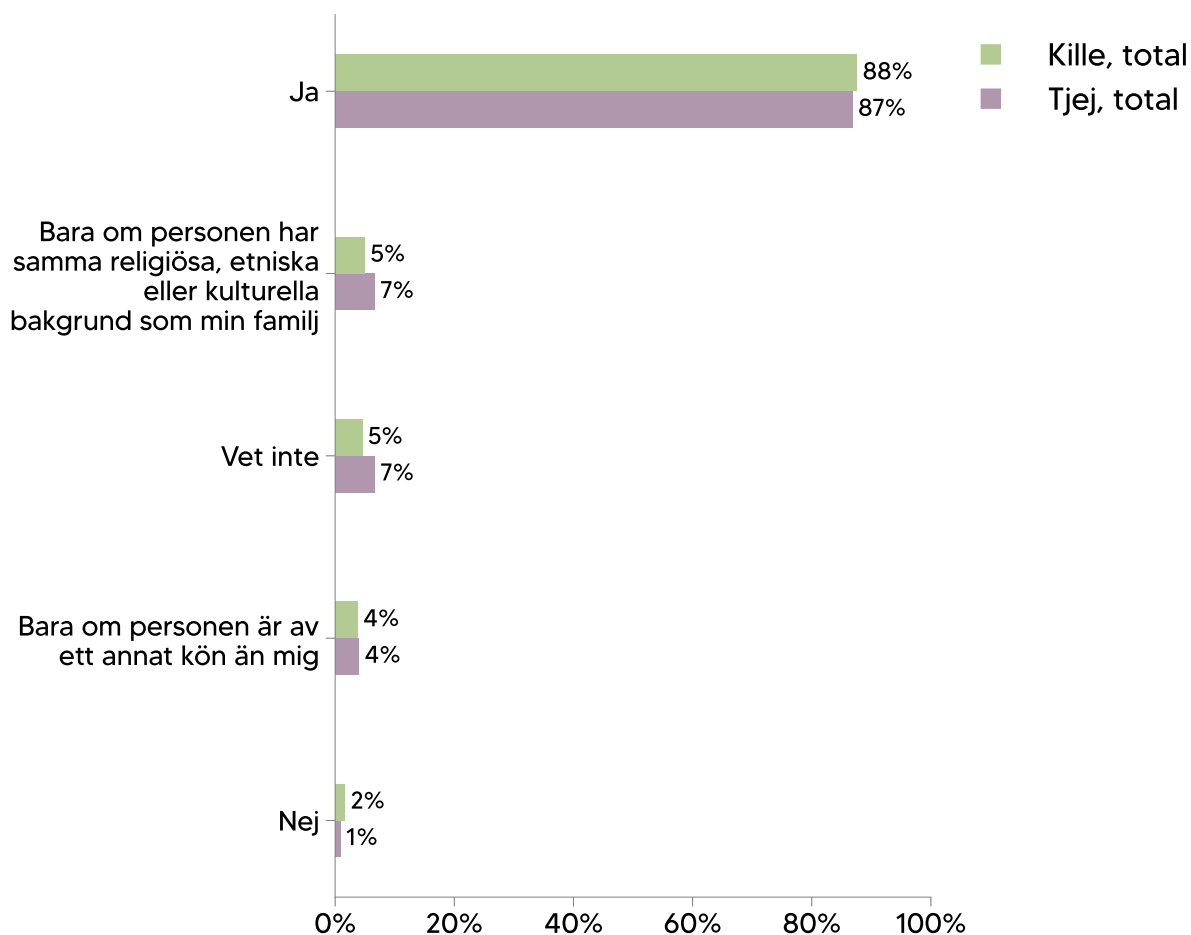
H5. När du tänker på hur det är att bo i din kommun, markera det eller de alternativ som du tycker är det bästa med att bo i din kommun?

Vilka unga får gifta sig med

I enkäten ställdes även en fråga om huruvida ungdomarna får gifta sig med vilka de vill. 87-88 % av både killarna och tjejerna svarar att de får det. En andel om 5 % av killarna och 7 % av tjejerna svarar att de får det om personen har samma religiösa, etniska eller kulturella bakgrund som deras familj och 4 % av både killarna och tjejerna får det om personen är av ett annat kön än de själva.

H6. Får du gifta dig med vem du vill?

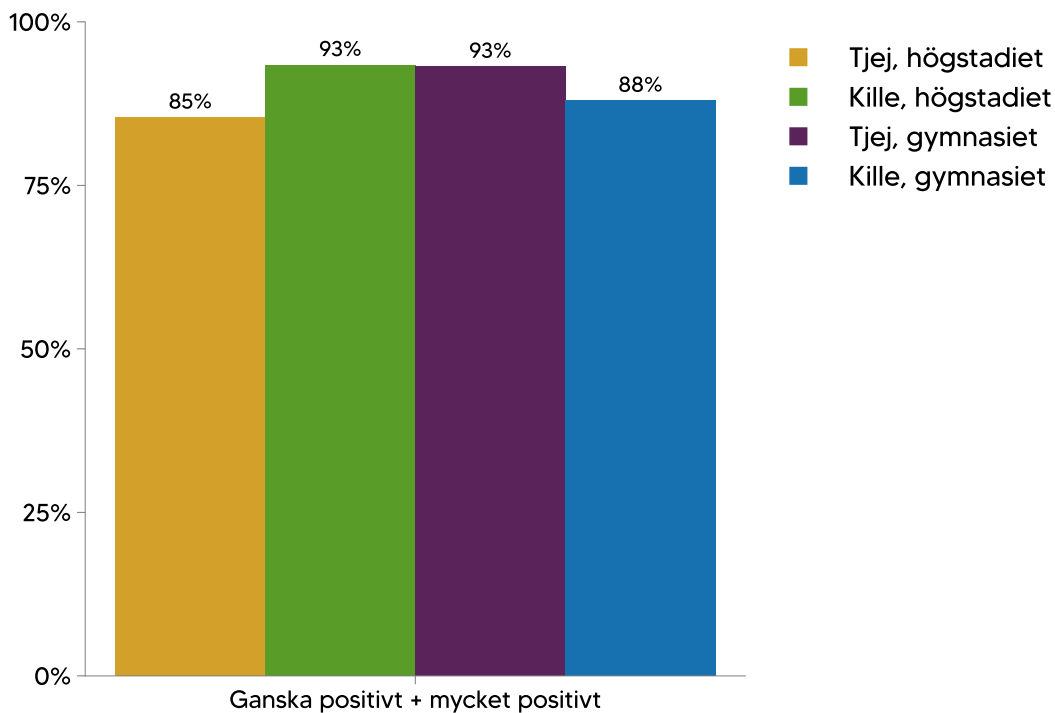
Framtid

Som framgår i diagram H7 på nästa sida svarar en stor andel, totalt 88 % av högstadiungdomarna och 89 % av gymnasieungdomarna, att de har en mycket eller ganska positiv syn på framtiden. Detta är likt rikssnittet, se tabell H7a. Högstadietjejerna i Ludvika ser dock mindre positivt på framtiden än högstadietkillarna, medan gymnasiekillarna ser något mindre positivt på framtiden än gymnasietjejerna.

I övrigt framgår i diagram H7b att andelen tjejer totalt sett som ser positivt på framtiden har ökat tydligt sedan år 2022. Även bland killar syns en viss positiv utveckling över tid, men förändringen jämfört med år 2022 är mindre.

H7. Hur ser du på framtiden?

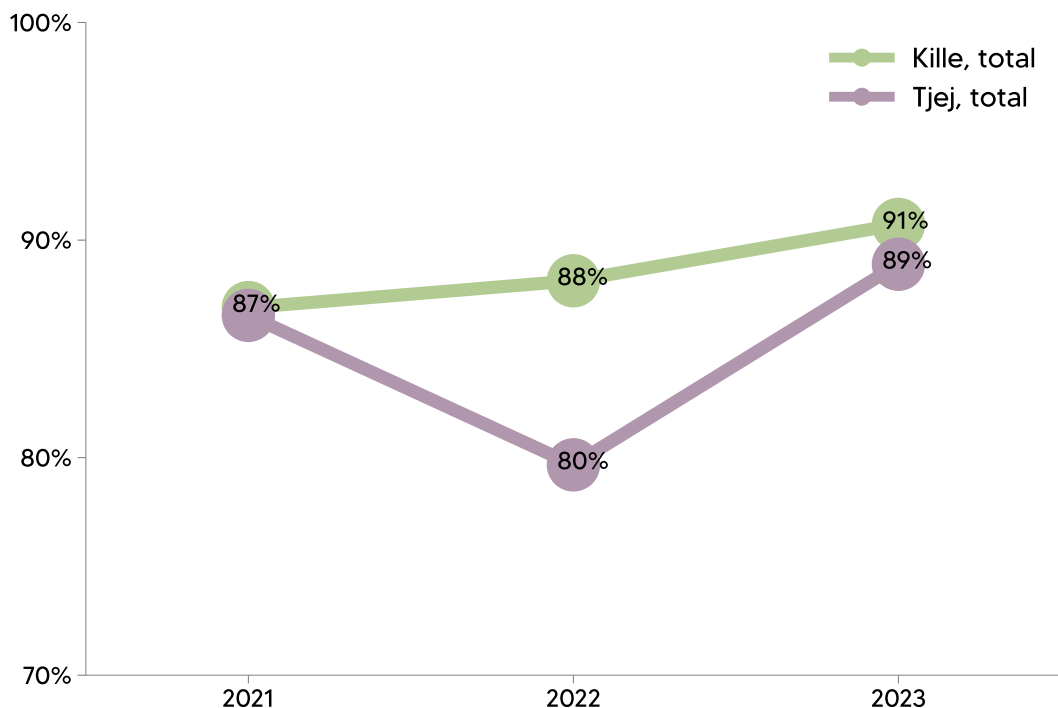
Andel som svarat ganska positivt och mycket positivt

H7a. Hur ser du på framtiden? Jämförelse med rikssnittet

	Ludvika kommun högstadiet	Lupp 2023 högstadiet	Ludvika kommun gymnasiet	Lupp 2023 gymnasiet
Ganska + mycket positivt	88%	88%	89%	87%

H7b. Hur ser du på framtiden? Andel mycket + ganska positivt. Jämförelse över tid

Referenslista

- Amnå Erik, Ekström Mats & Stattin Håkan 2016: Ungdomars politiska utveckling
- Bris 2020: "Hållbara liv: Om barnets rättigheter, barns uppväxtvillkor och samhällets ansvar"
- Bris 2023: "Osäkra tider - Barnets rättigheter i en föränderlig värld"
- Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning: CAN:s nationella skolundersökning 2023
- Folkhälsomyndigheten 2018: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017-2018
- Folkhälsomyndigheten 2018: Varför har den psykiska ohälsan ökat bland barn och unga i Sverige
- Folkhälsomyndigheten 2023: Skolbarns hälsovanor i Sverige 2021/2022
- Kommittédirektiv 2014:111. Demokratisk delaktighet och inflytande över det politiska beslutsfattandet
- Linneuniversitet 2016: Sveriges ungdomar om framtiden.
- Mentor & Ungdomar.se 2016: Unga röster 2016. Tema: integration
- Mind 2018: En rapport om ungas psykiska hälsa
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2007: Fokus 07: En analys av ungas hälsa och utsatthet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2013: Fokus 13: Unga och jämställdhet
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2014: Fokus 14 - Om ungas fritid och organisation
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2019: Fokus 19: Ungas möjlighet till inflytande på lokal nivå
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor: Ung idag 2020: Ungas rätt till en meningsfull fritid
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2021: Fokus 21: Om ungas samhällsengagemang
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2022: Unga hbtqi-personers levnadsvillkor
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2023: Ung idag: En fördjupad bild av ungas fritid
- Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor 2023: Ung idag
- Mörk, Sjögren & Svaleryd 2014: Hellre rik och frisk – om familjebakgrund och barns hälsa
- Regeringens proposition 2013/14:191. Med fokus på unga - en politik för goda levnadsvillkor, makt och inflytande
- SCB 2020: Genomförandet av Agenda 2030 i Sverige
- Skolinspektionen 2010: Framgång i undervisningen
- Skolinspektionen 2018: Att skapa förutsättningar för delaktighet i undervisningen
- Skolinspektionen 2020: Grundskolors arbete med jämställdhet
- Skolinspektionen 2023: Skolors arbete för en trygg miljö på nätet, fri från kränkningar
- Skolverket 2009: Grövre våld i skolan
- Skolverket 2011: Utvärdering av metoder mot mobbning
- SOU 2009:64 Flickor och pojkar i skolan - hur jämställt är det?
- SOU 2016:5: "Låt fler forma framtiden" del A
- SOU 2016:55: Det handlar om en jämlik hälsa
- Statens medieråd: Ungar och medier 2019
- Sveriges Kommuner och Landsting 2014: Ungas inflytande och delaktighet
- Sveriges Kommuner och Landsting 2015 Utbildning - Nyckeln till arbete
- Sveriges Kommuner och Landsting 2018: Maskulinitet och jämställd skola: Arbete för ökad trygghet och bättre studieresultat.
- Sveriges Ungdomsråd 2012, Medborgarprojektet: Ni kan bättre

